

รายงานการวิจัย
การพัฒนาแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบ
สัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่
DEVELOPMENT OF A LEARNING MANAGEMENT MODEL TO PROMOTE
STUDENT HONEST LIVELIHOOD COMPETENCIES IN RURAL
SCHOOLS IN CHIANG MAI PROVINCE

พศิน แต่งจวง
ชาลี ภัคดี
ฉัตรชัย ศิริกุลพันธ์

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.)
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประจำปีงบประมาณ 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รายงานการวิจัย
การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบ
สัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

พศิน แต่งจวง
ชาลี ภัคดี
ฉัตรชัย ศิริกุลพันธ์

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.)
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประจำปีงบประมาณ 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้รูปแบบ การวิจัย และพัฒนา (R&D :Research and Development) มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย1) เพื่อการศึกษาวิเคราะห์สภาพทั่วไปและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อทดลองและประเมินความพึงพอใจรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ 3) เพื่อพัฒนารูปแบบและจัดทำคู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียนที่ศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 1-6 ในปีการศึกษา 2565 จำนวนเขตพื้นที่ละ 1 โรงเรียนรวม 6 โรงเรียน โรงเรียนละ 10 คน รวมทั้งสิ้น 60คน

ขั้นตอนการวิจัยประกอบด้วย 1) การศึกษา สํารวจ ข้อมูลพื้นฐานด้วยการศึกษาเอกสาร สังเกต สัมภาษณ์ การสร้างรูปแบบด้วยการสนทนากลุ่ม 2) การทดลองและประเมินผลการใช้ด้วยแบบประเมินความพึงพอใจและ 3) การพัฒนาและสร้างคู่มือการใช้เพื่อเผยแพร่

สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ คือ

ผลการศึกษาสภาพทั่วไปในการ บริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ พบว่ามีการศึกษาและวิเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน มีองค์ประกอบในการบริหารจัดการโดยใช้กระบวนการวงจรคุณภาพเดมมิ่ง PDCA มีการบริหารอย่างมีส่วนร่วม การสร้างรูปแบบมีองค์ประกอบจำนวน 4 องค์ประกอบ และในขั้นตอนของการดำเนินงาน(D)มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร ได้แก่ องค์ประกอบย่อยจำนวน 6 องค์ประกอบได้แก่ 1)การคิดปัญหาจากสถานการณ์เพื่อกำหนดชิ้นงาน 2)การกำหนดแนวความคิดทางเลือก อย่างน้อย 2-3 แนวคิด 3) การทำเสนอความคิดกับผู้เกี่ยวข้องหรือผู้บริโภาคเพื่อเลือกแนวคิดที่น่าสนใจ 1 รายการ 4) การสืบค้นข้อมูลความรู้ และลงมือปฏิบัติ 5)การพัฒนาผลงาน 6)การนำเสนอผลงาน

ผลการการดำเนินงานใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ มีองค์ประกอบในการบริหารจัดการโดยใช้กระบวนการวงจรคุณภาพเดมมิ่ง PDCA มีการบริหารอย่างมีส่วนร่วม ซึ่งรูปแบบมีองค์ประกอบจำนวน 4 องค์ประกอบ และในขั้นตอนของการดำเนินงาน(D)มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร มีจำนวน 6 องค์ประกอบ ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่นสูง โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบร่วมกัน เป็นระบบขั้นตอนโดยกำหนดไว้ในแต่ละช่วงกิจกรรมการดำเนินงานคือ 1)การคิดปัญหาจากสถานการณ์เพื่อกำหนดชิ้นงาน 2)การกำหนดแนวความคิดทางเลือก อย่างน้อย 2-3 แนวคิด 3)การทำเสนอความคิดกับผู้เกี่ยวข้องหรือผู้บริโภาคเพื่อเลือกแนวคิดที่น่าสนใจ 1 รายการ 4)

การสืบค้นข้อมูลความรู้ และลงมือปฏิบัติ 5) การพัฒนาผลงาน 6) การนำเสนอผลงาน และมีการประเมินความพึงพอใจการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้บริหาร ครู จำนวน 6 โรงเรียน กลุ่มเป้าหมาย โดยผู้บริหาร ครู ผู้เรียนมีผลการประเมินความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากเท่ากับ 4.23

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยคำนำ วัตถุประสงค์การสร้างและพัฒนา รูปแบบหลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุโดยใช้หลักไตรสิกขา แนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สรุปขั้นตอน การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยขั้นตอนโดยกำหนดไว้ในแต่ละช่วงกิจกรรมการดำเนินงานคือ 1)การคิดปัญหาจากสถานการณ์เพื่อกำหนดชิ้นงาน 2) การกำหนดแนวความคิดทางเลือก อย่างน้อย 2-3 แนวคิด 3)การทำเสนอความคิดกับผู้เกี่ยวข้องหรือผู้บริโภคเพื่อเลือกแนวคิดที่น่าสนใจ 1 รายการ 4)การสืบค้นข้อมูลความรู้ และลงมือปฏิบัติ 5) การพัฒนาผลงาน 6) การนำเสนอผลงาน

คำสำคัญ : การบริหารจัดการเรียนรู้, สมรรถนะการประกอบสัมมาชีพ, โรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร, วงจร PDCA, การวิจัยและพัฒนา (R&D)

ABSTRACT

The objectives of this research, the research and development model (R&D: Research and Development) were : 1) to study and analyze the general conditions and create a learning management model to promote the occupational competence of students in schools in remote areas of Chiang Mai Province, 2) to experiment and evaluate the satisfaction of the learning management model to promote the occupational competence of students in schools in remote areas of Chiang Mai Province, and 3) to develop a model and create a learning management manual to promote the occupational competence of students in schools in remote areas of Chiang Mai Province. The target group of primary informants includes of school administrators, teachers, and students studying at the basic education level in schools in remote areas of Chiang Mai Province under the Office of the Primary Educational Service Area 1-6 in the academic year 2022, with 1 school per area, a total of 6 schools, 10 people per school, totaling 60 people.

The research was organized according to 1) semi-structured questions for surveying basic information, studying documents, observation, interviewing which bringing up to creating a model along with focusing group discussion, 2) experiment and evaluate the results of use with a satisfaction assessment form, 3) develop and create a user manual for dissemination.

The results of the research are as follows:

The results of the study on general conditions in Learning management to promote occupational competence of students in schools in remote areas of Chiang Mai Province found that there was a study and analysis of basic information about the learning management model to promote occupational competence of students. There were management components using the Deming PDCA quality cycle process. There was participatory management. The model creation consisted of 4 components. In the operation step (D), there were activities related to learning management to promote occupational competence of students in schools in remote areas, including 6 sub-components: 1) Thinking of problems from situations to determine work pieces 2) Determining alternative concepts, at least 2-3 concepts 3) Presenting ideas to relevant persons or consumers to select 1 interesting concept 4) Searching for knowledge and doing it 5) Developing work 6) Presenting work

The results of the operation using the learning management model to promote occupational competence of students in schools in remote areas of Chiang Mai Province had management components using the Deming PDCA quality cycle process.

There was participatory management. The model consists of 4 components, and in the implementation step (D), there are activities related to learning management to promote occupational competence of students in schools in remote areas, consisting of 6 components, which are highly flexible activities organized by those involved jointly taking responsibility. It is a systematic process by specifying each activity period as follows: 1) Thinking of problems from situations to determine the work pieces 2) Determining alternative concepts, at least 2-3 concepts 3) Presenting ideas to those involved or consumers to select 1 interesting concept 4) Searching for knowledge and information and practicing 5) Developing work 6) Presenting work and evaluating satisfaction with the use of learning management models to promote occupational competence of students in schools in remote areas of Chiang Mai Province by executives and teachers from 6 target schools. The executives, teachers, and students had an overall satisfaction assessment result of 4.23.

The manual for using the learning management model to promote occupational competence of students in schools in remote areas of Chiang Mai Province consists of the introduction, objectives of creating and developing the curriculum model for elderly schools using the Tri-Sikha principle, concepts, principles, and related theories, and a summary of the steps of learning management to promote occupational competence of students in schools in remote areas of Chiang Mai Province. It consists of steps specified in each activity period: 1) Thinking of problems from situations to determine the work pieces, 2) Determining at least 2 - 3 alternative concepts, 3) Presenting ideas to those involved or consumers to select 1 interesting idea, 4) Searching for knowledge and taking action, 5) Developing the work, 6) Presenting the work.

Keyword : Learning Management Administration, Vocational Competency, Remote Area Schools, PDCA (PDCA Cycle), Research and Development: R&D

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยเรื่องนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจาก จากสถาบันญาณสังวร มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ 2566 ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ขอเสนอทำวิจัยเรื่อง “ การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของ นักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่” โดยให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

คณะผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยญาณสังวร ด้วยสำนึกในพระคุณอันสูงยิ่งในความเมตตาอนุเคราะห์และ โอกาสดีๆที่มอบให้แก่คณะผู้วิจัยในการทำวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ช่วยชี้แนะ ให้ คำปรึกษาอันเป็นประโยชน์สำหรับการวิจัยนี้ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สำนักงานสถาบันวิจัยญาณสังวร ที่ ช่วยประสานงานสำหรับการวิจัยนี้อย่างใกล้ชิด ขอขอบคุณผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ในถิ่นทุรกันดาร จังหวัดเชียงใหม่ และอีกหลายท่านที่มีได้กล่าวไว้ ณ ที่นี้ ที่สละเวลาอันมีค่าให้ความร่วมมือในการเก็บ ข้อมูล การอำนวยความสะดวกการวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จด้วยดี ขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้อีกครั้ง

พศิน แดงจวง

หัวหน้าโครงการวิจัยและคณะ

15 สิงหาคม 2568

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
1.3 ขอบเขตการวิจัย	6
1.4 นิยามศัพท์	6
1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	7
2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ	8
2.2 การบริหารจัดการเรียนรู้	9
2.3 สมรรถนะ	11
2.4 สัมมาชีพ	12
2.5 โรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร	13
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย	17
3 วิธีดำเนินการวิจัย	19
3.1 รูปแบบการวิจัย	19
3.2 กลุ่มเป้าหมาย	19
3.3 วิธีดำเนินงานวิจัย เครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	19
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาวิเคราะห์สภาพทั่วไปและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่น ทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่	31
ตอนที่ 2 ผลการทดลองและประเมินความพึงพอใจรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนใน ถิ่นทุรกันดาร จังหวัดเชียงใหม่	62
ตอนที่ 3 ผลการพัฒนารูปแบบและจัดทำคู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม สมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร จังหวัดเชียงใหม่	65

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	67
5.1 สรุปผลการวิจัย	67
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	68
5.3 ข้อเสนอแนะ	73
บรรณานุกรม	75
ภาคผนวก	81
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	82
ภาคผนวก ข เครื่องมือโครงการวิจัย	86
ภาคผนวก ค หนังสือเชิญ	103
ภาคผนวก ง คู่มือ	112
ประวัติคณะผู้วิจัย	128

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	ขั้นตอนการศึกษา สํารวจข้อมูลพื้นฐาน และสร้างรูปแบบ	23
3.2	ขั้นตอนการทดลองและประเมินรูปแบบ	27
3.3	แบบประเมินความพึงพอใจ	29
3.4	ขั้นปรับปรุงพัฒนาแนวทางในการพัฒนา	30
4.1	ผลการวิเคราะห์สภาพจริง (SWOT Analysis) โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่	34
4.2	ผลการวิเคราะห์สภาพจริง (SWOT Analysis) โรงเรียนบ้านชีแแบร	39
4.3	ผลการวิเคราะห์สภาพจริง (SWOT Analysis) โรงเรียนอมก๋อยวิทยาคม	43
4.4	ผลการวิเคราะห์สภาพจริง (SWOT Analysis) โรงเรียนบ้านห้วยคอกหมู	47
4.5	ผลการวิเคราะห์สภาพจริง (SWOT Analysis) โรงเรียนเทพเสด็จวิทยา	51
4.6	ผลการวิเคราะห์สภาพจริง (SWOT Analysis) โรงเรียนวัดบ้านเหล่า	55
4.7	ผลการประเมินความพึงพอใจการใช้ รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่น ทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่	64

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
2.1 แนวคิดการสร้างและการพัฒนาโมเดล	9
2.2 กรอบแนวคิดการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ ของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร	18
3.1 การดำเนินงานและประเมินผลกระบวนการรูปแบบทางเลือก	28
4.1 กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่	35
4.2 ตำแหน่งที่ตั้งโรงเรียนบ้านชิแบร	40
4.3 กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน โรงเรียนบ้านชิแบร	40
4.4 ตำแหน่งที่ตั้งโรงเรียนนอมก๋อยวิทยาคม	44
4.5 กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน โรงเรียนนอมก๋อยวิทยาคม	44
4.6 ตำแหน่งที่ตั้งโรงเรียนบ้านห้วยคอกหมู	48
4.7 กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน โรงเรียนบ้านห้วยคอกหมู	48
4.8 ตำแหน่งที่ตั้งโรงเรียนเทพเสด็จวิทยา	52
4.9 กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน โรงเรียนเทพเสด็จวิทยา	52
4.10 ตำแหน่งที่ตั้งโรงเรียนวัดบ้านเหล่า	56
4.11 กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน โรงเรียนวัดบ้านเหล่า	56
4.12 รูปแบบทางเลือกการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบ สัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่	57
4.13 รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของ นักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่	63

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านวิกฤตทางเศรษฐกิจและการเมือง กอปรกับการก้าวสู่ยุคศตวรรษที่ 21 จึงมีการกำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อขับเคลื่อนประเทศไม่ให้เกิดปัญหาเสถียรภาพ และพร้อมสำหรับการก้าวไปสู่การพัฒนา ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานไว้ว่า “เราจำต้อง ก้าวไปข้างหน้าเสมอ เราต้องไม่ถอยหลังเป็นอันขาด แม้ว่าหยุดอยู่กับที่ก็ได้ เพราะการหยุดก็เสมอด้วยการถอยหลัง”

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์(2557; พระชีพ รุกขิตธมโม (แก้วนิล) สิทธิโชค ปาณะศรี และพระครู วิจิตรศีลาจารย์ 2563; Kilag, Osias Kit T., 2024) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างมากมาย และหลากหลายในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจการค้า การรวมตัวของเครือข่ายในภูมิภาค ด้านอายุที่ยืนขึ้นด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงานทำให้ต้องส่งเสริมทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ทักษะเหล่านั้นมีประโยชน์ต่อตัวเราและสังคมที่แท้จริง ดังนั้น การศึกษาไทยควรสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างของการเปลี่ยนแปลงในแต่ละสมัยอย่างชัดเจนโดยเฉพาะการศึกษาไทยในยุค 4.0 เป็นยุคที่สังคมไทยต้องส่งเสริมการผลิตความคิด ผลิตภัณฑ์และบริการต่าง ๆ มากขึ้น ไม่ได้เป็นเพียงผู้บริหารหรือผู้บริการอย่างเดียว ทักษะการผลิตและสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ จึงจำเป็นเพื่อก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงสูงและรวดเร็ว การศึกษาไทยยุค 4.0 ซึ่งเป็นแนวคิดของการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ไม่เพียงแต่เป็นผู้บริโภค แต่ต้องก้าวไปสู่ผลิตนิยมนด้วยจึงจะเป็นทักษะศตวรรษที่ 21 ที่มีความหมายอย่างแท้จริง นอกจากนี้ทักษะความคิดสร้างสรรค์และพัฒนา นวัตกรรมเป็นทักษะการคิดอะไรใหม่ๆ ที่ถือเป็นสิ่งจำเป็นมากทักษะหนึ่งในศตวรรษที่ 21 เพราะการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในทุกด้านและทุกรูปแบบ การแก้ปัญหาต้องใช้ความคิดใหม่ๆ เพื่อให้เกิด นวัตกรรมซึ่งถือว่าเป็นผลผลิตทางความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ การพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นรูปธรรมด้วยการพัฒนาผลผลิตใหม่ๆ และนำไปสู่การสร้างนวัตกรรม(Innovation) ขึ้นมาได้และมีคุณภาพสูงพอที่จะแข่งกับโลกได้ เพื่อที่สังคมไทยจะไม่เป็นแค่กับดักทางเทคโนโลยี (Mounier, A. and Phasina Tangchuang, 2010; Mounier, A. and Phasina Tangchuang, 2018) ซึ่งทำให้เราต้องตามอย่างตะวันตกตลอดเวลา ทักษะนี้เป็นทักษะสำคัญที่สังคมไทยต้องเน้นเป็นพิเศษที่จะทำให้สามารถก้าวข้ามกับดักของตะวันตกได้

อนึ่ง Al-Abyadh, Mohammed Hasan Ali, and Hani Abdel Hafeez Abdel Azeem (2022) กล่าวว่า ความสำเร็จของงานวิชาการไม่เพียงแต่นักเรียนประสบด้านประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพด้านการเรียนเท่านั้น แต่ต้องสามารถกระตุ้นตนเอง ประเมินและปรับพฤติกรรมการเรียนรู้ ได้อย่างเหมาะสมอีกด้วย สอดคล้องกับ Kadiyono, Anissa Lestari and Hafiar, H., 2017; Kilag, Osias Kit T., 2024) เรียกปัจจัยที่มีอิทธิพลและควบคุมการเรียนรู้ว่า กระบวนการนี้ว่า “academic self-management”

วิจารณ์ พานิช (2556; พระซีพ รุกขิตธมโม (แก้วนิล) สิทธิโชค ปาณะศรี และพระครู วิจิตรศีลาจาร 2563) กล่าวไว้ว่า “โลกสมัยใหม่ทุกอย่างเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เด็กต้องมีชีวิตอีก 50-60-70 ปี โลกมันจะเปลี่ยนไปอย่างนี้ไม่ถึงเลยว่าจะเปลี่ยนไปอย่างไร ซึ่งสุชชีวีร์ สุวรรณสวัสดิ์ (thaifstt.org, online) เป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจให้กับเยาวชนรุ่นใหม่ โดยกล่าวเน้นว่า “เยาวชนรุ่นใหม่ต้องเป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลง เขาต้องเป็นผู้หนึ่งที่มีส่วนร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลง หากเขาไม่ทำอย่างนั้น เขาจะถูกเปลี่ยนแปลง ชีวิตเขาจะยากลำบากมาก เพราะเขาจะเป็นผู้ถูกระงับ...” ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560-2579) ที่ได้ระบุว่า “การที่จะพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ให้เกิดขึ้นในอนาคตนั้น จะต้องมีการพัฒนาคน ให้เตรียมพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลง ของโลกในศตวรรษที่ 21 มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีอาชีพ มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนในการดำรงชีวิตเป็นการเตรียมนักเรียนให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคม” และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มาตรา 6 ที่กล่าวว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข”

อรอุมา รุ่งเรืองวณิชกุล (2556; พศิน แดงจวง 2554; Mohammad, Hairuddin; Hassan, Padzil Fadzil and Yaman, Siti Khalijah, 2021) ได้กล่าวถึงสมรรถนะว่า เป็นความสามารถเชิงพฤติกรรมที่ประกอบด้วยความรู้ ทักษะ ความชำนาญ ค่านิยม และเจตคติ ในการที่จะปฏิบัติหรือ จัดทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ประสบผลสำเร็จบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนด และสามารถแสดงออกมาให้เห็นได้ในรูปของพฤติกรรมทางความรู้ ความคิด เจตคติ และการกระทำที่ดี

ซึ่งสอดคล้องกับศิริชัย กาญจนวาสี (2557; วพิชามญช์ ลาวชัย 2562; Hager, Paul & Gonczi, Andrew, 1996) ที่กล่าวไว้ว่าสมรรถนะ คือ ความรู้ (knowledge) ทักษะ (skill) ความสามารถ (ability) และคุณลักษณะ (attribute) ซึ่งมีอยู่ในแต่ละบุคคลที่บูรณาการขึ้นมาเป็นกลุ่มพฤติกรรมจนเกิดเป็นความสามารถอันเด่นชัดที่เพียงพอในการทำงาน (action) ได้อย่างมีมาตรฐาน (standard) จนงานประสบความสำเร็จ สมรรถนะของบุคคลเป็นสิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาหรือประสบการณ์และการฝึกฝนจนเกิดเป็นลักษณะ พฤติกรรมอันเด่นชัด และมีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานต่างๆ ได้จนประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี”

ประเวศ วะสี (2552) และ พระมหาทณงค์ศักดิ์ ธีรสกโก (ตาตี) (2564) กล่าวถึงสัมมาชีพ ว่า คืออาชีพที่ไม่เบียดเบียนตัวเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดเบียนสิ่งแวดล้อม และมีรายจ่ายน้อยกว่า รายได้ สัมมาชีพจึงเป็นทั้งเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม สิ่งแวดล้อม และศีลธรรม พร้อมกันไปอย่างบูรณาการ ฉะนั้นยังมีสัมมาชีพกันมากเท่าใด เศรษฐกิจยิ่งดีขึ้น จิตใจยิ่งดีขึ้น สังคมยิ่งดีขึ้น สิ่งแวดล้อมยิ่งดีขึ้น และศีลธรรมยิ่งดีขึ้น ดังนั้น “สัมมาชีพ” จึงยึดแนวความหมายของคำว่า “สัมมาอาชีพะ” โดยมีความหมายว่า “การทำมาหากินโดยไม่ได้เอากำไรสูงสุดเป็นตัวตั้งหรือเป็นเป้าหมายสุดท้าย และต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมทางสังคม กล่าวคือ ความสุขของตนและคนทำงานรวมถึงประโยชน์ของผู้บริโภคและผู้รับบริการหลัก โดยไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมและไม่มุ่งไปกระตุ้นค้นหาอันเป็นเหตุแห่งทุกข์” (สภาพัฒนาฯ, 2558; พระธานี เขมธมโม (จำปา) 2550; ธันยรัตน์ จันทร์ทรงพล อนุมน น่านโพธิ์ศรี กิรติวรรณ กัลยาณมิตร และอภิสร กฤตาวาณิชย์ 2562)

ในทางพระพุทธศาสนาได้มีหลักธรรมอันเกี่ยวกับการดำรงอยู่ของมนุษย์ โดยเฉพาะการประกอบอาชีพ นั่นคือหลักแห่งสัมมาชีพ อันเป็นหลักแนวคิดหลักที่เกี่ยวข้องกับสัมมาอาชีพะ เป็นมรรควิถี 1 ใน 8 ข้อของหลักคำสอนทางสายกลาง ซึ่งในแนวความคิดเรื่องสัมมาชีพ ในนัยแห่งพระพุทธศาสนานั้น พระธรรมปิฎก(ป.อ.ปยุตฺโต) ได้กล่าวไว้ใน เศรษฐศาสตร์แนวพุทธว่า “เศรษฐศาสตร์สายกลางหรือเศรษฐศาสตร์มีชฌิมาปฏิบัติทา เนื่องด้วยมีระบบชีวิตหรือวิถีชีวิตในพระพุทธศาสนาที่เรียกว่ามรรค นั่นก็คือข้อซัดๆ แล้วก็ชฌิมาปฏิบัติทา คือ ความเป็นกลางๆ ความเป็นความพอดีนั่นเอง”(Phra Dhammapitaka (P.A.Payutto)1995; กิติมา ลืมประเสริฐ 2560; พันเอกหญิง ฟองสมุทรวิชามูล 2555; พระมหาทองศักดิ์ ธีรสกโก (ตาดี) 2563; ธันยรัตน์ จันทรทรงพล ญฐมน น่านโพธิ์ศรี กิรีตวรรณ กัลยาณมิตร และอภิสร่า กฤตาวาณิชย์ 2562)

ในส่วนของสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน เป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 จะเห็นได้จากจุดเน้นของนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งเน้นให้โรงเรียนสร้างค่านิยมในเรื่องของการเรียนในสายอาชีพ และลดสัดส่วนการเรียนสายสามัญ(กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา online) ที่มีแผนในการพัฒนาการศึกษา โดยได้กำหนดแนวโน้มการศึกษาต่อมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสายอาชีพศึกษา : สายสามัญเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 50 : 50 ในปี 2560 – 2564 ดังแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 (2560) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2560) ที่ได้กล่าวถึง เป้าหมายของสัดส่วนนักเรียนที่ศึกษาต่อสายอาชีพศึกษา : สายสามัญ 70 : 30 จากแนวโน้มการศึกษา จะเห็นได้ว่าการให้ความสำคัญต่อการศึกษาประเภทสายอาชีพศึกษา สายอาชีพ ค่อนข้างมีความสำคัญมากขึ้นในศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ยังมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล โดยได้กำหนดมาตรฐานหลักสูตรตามระดับช่วงชั้น และมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพ ที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา และสถานประกอบการ เพื่อจัดกระบวนการเรียนการสอนให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ ในการดำรงชีวิตในสังคมโลก ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 มาตรา 7 ที่ให้นักเรียนมีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 37 ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับในเรื่องความรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และในทางเดียวกันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการศึกษาโดยมีจุดเน้นให้นักเรียนมีแรงจูงใจสู่สัมมาชีพ ให้ได้รับการศึกษาความรู้ ทักษะที่เหมาะสม เพื่อการมีงานทำในอนาคต เป็นกำลังคนที่สำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ(ศุภโชค ปิยะสันต์ 2015)

อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาของรัฐที่ผ่านมายังไม่สามารถจัดการศึกษาให้เท่าเทียมกันอย่างมีคุณภาพและทั่วถึงทุกพื้นที่(กริธา สิมะระา 2555; ปาณิส โพธิ์ศรีวังชัย 2020; ปริญา ชวสมุน 2564; รัชวดี แสงมหะหมัด 2560; ศุภโชค ปิยะสันต์ 2015; Mounier, A. and Phasina

Tangchuang, 2018; Dilaka Lathapipat, 2018) แม้ รัฐธรรมนูญ 2560 มาตรา 54 จะระบุไว้ชัดว่า รัฐต้องมีหน้าที่ดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลา 12 ปี อย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย แต่ข้อเท็จจริงที่ปรากฏ ณ วันนี้ ยังมีเด็กอีกจำนวนไม่น้อยที่เข้าไม่ถึง “การศึกษา” ที่มีคุณภาพ ทั้งที่เป็น “สิทธิขั้นพื้นฐาน” ที่ควรได้รับอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะเด็กในพื้นที่ห่างไกล ทุรกันดาร หรือ “เด็กชายขอบ”(ปริญญา ชาวสมุน 2564) โดยเฉพาะในเขตพื้นที่สูงและถิ่นทุรกันดาร (ศุภโชค ปิยะสันต์ 2015) เนื่องมาจากสภาพบริบทของชุมชนมีความแตกต่างกันทางด้านวัฒนธรรม ความเชื่อ และการดำรงชีวิต การใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสาร การเดินทางค่อนข้างลำบาก ชุมชนและผู้ปกครองมีฐานะยากจน ผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษา มีการอพยพเคลื่อนย้ายผู้เรียนติดตาม ไปประกอบอาชีพรับจ้างต่างพื้นที่ จึงทำให้มีเด็กด้อยโอกาสในเขตพื้นที่สูงและถิ่นทุรกันดาร บางส่วนต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน ไม่ได้เข้าเรียน นำไปสู่ความไม่เสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษา เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างในเขตพื้นที่สูงและถิ่นทุรกันดารกับพื้นที่อื่น ๆ เพิ่มมากขึ้น จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เผยแพร่ว่า สถานการณ์การศึกษาไทย ปีการศึกษา 2562 นักเรียนไทยจำนวนทั้งสิ้น 7.3 ล้านราย ประมาณ 4 ล้านคน เข้าเกณฑ์กลุ่มเปราะบาง ด้อยโอกาส จากสถิติดังกล่าวก่อให้เกิดความสูญเสียทางสังคมมากมายส่งผลให้เด็กด้อยโอกาสในเขตพื้นที่สูงและถิ่นทุรกันดาร เหล่านี้อยู่ในสถานะเคว้งคว้าง ไร้ซึ่งทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เผชิญกับความเสี่ยงที่ต้องอยู่นอกสังคมเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่(ปาณิส โพธิ์ศรีวังชัย, 2020; thaipublica.org, 2020; ศุภโชค ปิยะสันต์, 2015)

นอกจากนี้ยังพบปัญหาเด็กออกกลางคันและ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ดีขึ้นเมื่อมอง Area-Based Education คือปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (ปาณิส โพธิ์ศรีวังชัย, 2020) มีสาเหตุจากหลายอย่าง แต่ที่สำคัญประการหนึ่ง ก็คือ ครู ผู้อำนวยการสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาที่รับผิดชอบในถิ่นทุรกันดารบนพื้นที่สูงยังขาดความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานที่มีลักษณะเฉพาะ พื้นที่เพิ่มขึ้นจากบุคลากรทางการศึกษาทั่วไป (Office of the Basic Education Commission, 2009; ศุภโชค ปิยะสันต์, 2015; ประเสริฐ สุขสวัสดิ์, 2565)

จากการเก็บข้อมูลเบื้องต้นพบว่าที่ผ่านมาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและด้านกระบวนการคิดในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในถิ่นทุรกันดารในภาพรวมอยู่ในระดับปรับปรุง ถึงพอใช้ ประกอบกับผลการประเมิน สมศ. ในรอบที่ 4 ระหว่างปีการศึกษา 2559 – 2564 นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนครูและตัวแทนผู้ปกครอง ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีโรงเรียนตั้งในถิ่นทุรกันดารเขตจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 35 คน เมื่อเดือนมีนาคม ถึงมิถุนายน 2563 พบข้อมูลสำคัญพอสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนยังมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่ไม่สามารถให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้ชัดเจน โดยเฉพาะในด้านกระบวนการคิด ทักษะการเรียนรู้ ทักษะการสื่อสาร ทักษะในการจัดการ ทักษะอาชีพและการดำเนินชีวิต แม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการได้สนับสนุนการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน ส่งผลให้ครูพัฒนาการเรียนการสอน จัดกระบวนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักค้นคว้าและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้เรียนจากประสบการณ์จริงและได้ปฏิบัติจริงมากขึ้น จากการที่ครูได้ปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน นักเรียนจึงมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ใกล้ชิดกับครูและมีความสุขในการเรียน แต่ผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้

ความสามารถด้านการคิดทางการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการประกอบอาชีพยังไม่ปรากฏชัดเจน นอกจากนี้สถานศึกษาส่วนใหญ่ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ส่วนใหญ่การจัดการเรียนรู้อย่างขาดการออกแบบการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนากระบวนการส่งเสริมสมรรถนะที่เป็นระบบอย่างชัดเจนเป็นขั้นตอน นอกจากนี้ผลงานจากการเรียนรู้ในวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ ส่วนใหญ่ยังไม่สามารถพัฒนานวัตกรรมเพื่อสร้างผลผลิตใหม่ๆที่สามารถนำไปเพิ่มมูลค่าเป็นทรัพย์สินทางปัญญา หรือมีมูลค่าทางเศรษฐกิจได้

สรุปปัญหา จากการศึกษาข้อมูลต่างๆ ในเบื้องต้นดังที่กล่าวมาเกี่ยวกับบริบทด้านการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในถิ่นทุรกันดาร และให้เป็นไปตามสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ประการ คือ ความสามารถในการสื่อสารความสามารถในการคิดความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และให้เกิดทักษะที่จำเป็นในศตวรรษ 21 ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้ ทักษะการสืบค้นแสวงหาข้อมูล ทักษะชีวิตการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการคิดและนวัตกรรม ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารแล้ว เป็นต้น คณะผู้วิจัยจึงจัดทำโครงการวิจัยรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ โดยมุ่งให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำ (Leadership) และสมรรถนะผู้บริหารจัดการ (Managerial Competency) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (Local curriculum development) และการสร้างความเข้มแข็งของภาคีเครือข่าย (Networks Strengthening) เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนในโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพ สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ที่สามารถนำไปเพิ่มมูลค่าเป็นทรัพย์สินทางปัญญา หรือมีมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ ซึ่งเป็นผลทำให้เด็กและเยาวชนไทยที่จะเป็นกำลังสำคัญ ในการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต หากขาดกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบแล้วอาจทำให้เสียโอกาสในการแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้านและระดับสากลได้ (สิริพันธ์ สุวรรณมรรคา ชญาพิมพ์ อุสาโท และปราวินยา สุวรรณณัฐโชติ, Online; ศุภโชค ปิยะสันต์, 2015)

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพทั่วไปและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อทดลองและประเมินความพึงพอใจรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อพัฒนารูปแบบและจัดทำคู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1.3.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียนที่ศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 1-6 ในปีการศึกษา 2565 โดยมีวิธีการเลือกแบบเจาะจง(Purposive Sampling) จากโรงเรียนที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) และผลการประเมินภายในของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในรอบที่ 1-รอบที่ 4 (พ.ศ.2544-2564) ของมาตรฐานด้านผู้เรียนอยู่ในระดับพอใช้ และปรับปรุง รวมทั้งจากผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บริหาร ครูผู้สอน ต่อมาตรฐานด้านผู้เรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยมีสัดส่วนจำนวนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 1-6 รวมจำนวนเขตพื้นที่ละ 1 โรงเรียนรวม 6 โรงเรียน โรงเรียนละ 10 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนละ 1 คน ครูโรงเรียนละ 3 คน และนักเรียน โรงเรียนละ 6 คน รวมทั้งสิ้น 60 คน เป็นกลุ่มเป้าหมาย

1.3.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

เป็นการวิจัยเฉพาะพื้นที่ โดยการเก็บข้อมูลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต1-6

1.3.3 เวลาที่ทำวิจัย

ตั้งแต่เริ่มโครงการ โดยใช้เวลา 1 ปีงบประมาณ 2566 คือ ตั้งแต่ 1 พฤศจิกายน 2565 ถึง 30 ตุลาคม 2566

1.3.4 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ
2. การบริหารจัดการเรียนรู้
3. สมรรถนะ
4. สัมมาชีพ
5. โรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.4 นิยามศัพท์

1.4.1 การพัฒนารูปแบบ หมายถึง รูปแบบในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาตามสภาพปัญหาที่พบ ในการดำเนินการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ ตามความคิดเห็น และการยืนยันของผู้เชี่ยวชาญที่รับผิดชอบและเข้าใจดี ในด้านการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน

1.4.2 สมรรถนะ หมายถึง ความสามารถเชิงพฤติกรรม อันเด่นชัดที่เพียงพอในการทำงาน (action) ได้อย่างมีมาตรฐาน (standard) จนงานประสบความสำเร็จ ของนักเรียน ที่เกิดจากการ

บริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร จังหวัดเชียงใหม่

1.4.3 สัมมาชีพ หมายถึง หมายถึง อาชีพที่ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดเบียนสิ่งแวดล้อม และมีรายได้มากกว่ารายจ่าย (กรมการพัฒนาชุมชน, 2561) เป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ในที่นี้จะยึดจุดเน้นของนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งเน้นให้โรงเรียนสร้างค่านิยมในเรื่องของการเรียนในสายอาชีพ และลดสัดส่วนการเรียนสายสามัญ ของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

1.4.4 โรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร หมายถึง โรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่สูงและถิ่นทุรกันดารซึ่งประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ที่มีวัฒนธรรมความเชื่อและความหลากหลายของเผ่าพันธุ์ (Multi-culture) ตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนตามที่ราบเชิงเขาหรือหุบเขาที่มีการคมนาคมยากลำบาก บนพื้นที่ภูเขาสูงแนวตะเข็บชายแดนภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยก่อให้เกิดประโยชน์ดังนี้

1.ได้รับทราบบริบทจากผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

2.ทำให้มีการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ที่มีกระบวนการปฏิบัติที่ชัดเจน

3.ได้คู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

“ข้อต่อสำคัญที่ประเทศไทยขาดหายไปคือ เอกชนที่มีความพร้อม ทั้งคนและมันสมอง โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการ ที่เป็นระบบ ดังนั้น ความท้าทาย จึงขึ้นอยู่กับว่า จะทำอย่างไรที่จะช่วยปลูกจิตสำนึกให้ ผู้ประกอบการสมัยใหม่มีโครงการที่ดี และสร้างสรรค์สังคม”

สมคิด จาตุศรีพิทักษ์

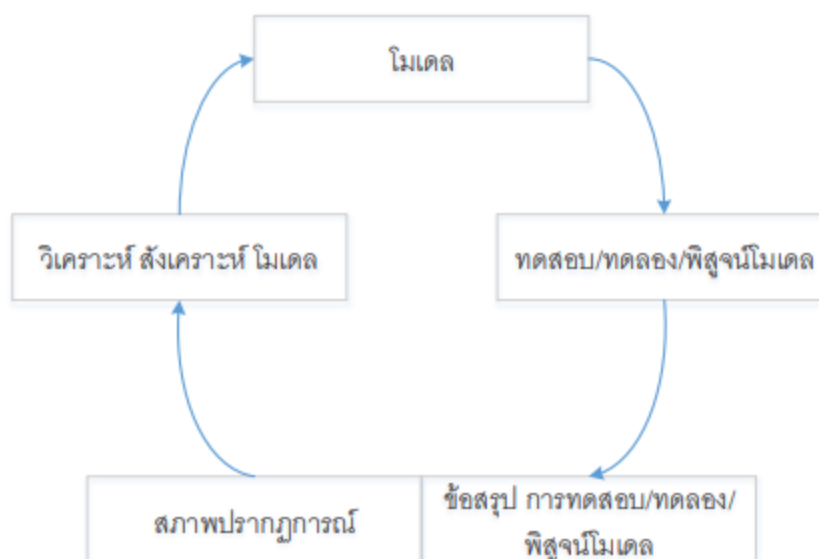
รองนายกรัฐมนตรี และรองประธานคณะกรรมการที่ปรึกษามูลนิธิสยามชีฟ

ในบทนี้นำเสนอเนื้อหา ดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ
- 2.2 การบริหารจัดการเรียนรู้
- 2.3 สมรรถนะ
- 2.4 สัมมาชีพ
- 2.5 โรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ

คำว่ารูปแบบ เป็นตัวแทนระบบรูปหรือโครงสร้างที่แสดงถึงแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่าง องค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ยังไม่สมบูรณ์เหมือนของจริง (วาโร เฟ็งส์วีสต์, 2553) ในขณะที่ พัฒนา พรหมณี ศรีสุรางค์เอี่ยมสะอาด ปณิธาน กระสังข์ (2560) กล่าวว่า รูปแบบเป็นการสังเคราะห์ ความคิดที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมที่แสดงออกมาเป็นคำอธิบาย แผนผัง ไตอะแกรมหรือ แผนภาพที่ช่วยให้ตนเองและผู้อื่นเข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้ Vignaga, Andrés (online) ยังได้ กล่าวถึงการพัฒนารูปแบบว่าเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายในงานดุขฎีนิพนธ์ตัวอย่าง เช่น งานของ Farzana Shafique, Farzana and Mahmood, Khalid (2010) พันเอกหญิง ฟองสมุทรวิชามูล (2555) และของศุภโชค ปิยะสันต์ (2015) เป็นต้น ในขณะที่ชัยวิชิต เขียรชนะ (2560) กล่าวว่า Model คำ ๆ เดียวแต่นักการศึกษาได้แปลไว้หลากหลาย เช่น โมเดล รูปแบบ แบบจำลอง ตัวแบบ ซึ่งทุกคำเหล่านี้ มีนิยามความหมายว่าโครงสร้างความสัมพันธ์ของ ส่วนประกอบ/ตัวแปร/หลักการ/ แนวคิด/ฟังก์ชัน ต่างๆ ที่สามารถอธิบายปรากฏการณ์ของเรื่องใด เรื่องหนึ่ง

แผนภาพ 2.1 แนวคิดการสร้างและการพัฒนาโมเดล

แหล่งข้อมูล: ชัยวิชิต เขียรชนะ(2560) แนวคิดการสร้างและการพัฒนาโมเดล

2.2 การบริหารจัดการเรียนรู้

เชาวกุล พรหมใจ (2018) กล่าวว่า “สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพ การศึกษา (องค์การมหาชน) (2555) ได้ระบุในรายงานประจำปีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ในมาตรา 24 ว่าการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและ กิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ รวมถึงการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อ ป้องกันและแก้ไขปัญหา การจัดการกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติจริง จะช่วยให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ซึ่ง ศิริชัย ศรีอุดม ปัญญา สังขวดี วิทยา จันทร์ศิลา และ สำราญ มีแจ้ง (2558) Kilag, Osias Kit T. (2024) ได้ตอกย้ำว่าในกระแสการเปลี่ยนแปลงสังคม ทั่วโลกใน ศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้ทุกประเทศต้องมีการปรับเปลี่ยนสังคมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับ ชยพล ดีอ่อน และ อีระภัทร ประสมสุข (2565) ภิญาพัชญ์ ปลายัดทอง (2551) ที่กล่าวเช่นเดียวกันว่า สภาพสังคมไทยปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากการหลั่งไหลของ กระแสวัฒนธรรมสมัยใหม่ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลาย ส่งผลถึงปัญหา โครงสร้างการพัฒนาทาง เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองภายในประเทศ ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่และส่งผล กระทบต่อสังคมและบุคคล ทั้งงานความคิดและค่านิยม ด้วยการแผ่ขยายสิ่งมอมเมาและค่านิยมทาง วัตถุผ่านธุรกิจบันเทิงและ ธุรกิจโฆษณาต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดความต้องการเชิงบริโภคนิยม (materialism) มากขึ้น

Al-Abyadh, Mohammed Hasan Ali, and Hani Abdel Hafeez Abdel Azeem (2022) กล่าวว่า ความสำเร็จของงานวิชาการไม่เพียงแต่นักเรียนประสบด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้านการเรียนเท่านั้น แต่ต้องสามารถกระตุ้นตนเอง ประเมินและปรับพฤติกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมอีกด้วย สอดคล้องกับ Kadiyono and Hafiar (2017) เรียกปัจจัยที่มีอิทธิพลและควบคุมการเรียนรู้ว่า กระบวนการนี้ว่า “academic self-management”

ชยพล ดีอุ่น และ ชีระภัทร ประสมสุข (2565) ได้นำเสนอกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ว่าเป็นการเรียนรู้ที่อาศัยการเชื่อมโยงความรู้สาขาต่างๆ และทักษะการเรียนรู้หลายๆ ทักษะเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปผสมผสานกันและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism Approach) ที่ว่าผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองจากการรับรู้ประสบการณ์ของตนเอง และการถ่ายโยงการเรียนรู้ (Transfer of Learning) ที่มีลักษณะเป็นการเรียนรู้ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่เกิดอิทธิพลต่อการเรียนรู้ในช่วงเวลาถัดมา และรวมถึงผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ผ่านมาแล้วมาใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ๆ ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องกระตุ้นให้ครูและผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด โดยครูและผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาในด้านความรู้ ทักษะต่างๆ นอกจากนี้ผู้บริหารต้องมีกลยุทธ์ในการเสริมแรงในครูและผู้เรียนให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีตลอดเวลาซึ่ง Peterson (2011) กล่าวว่าผู้บริหารโรงเรียนจะต้องกระตือรือร้นที่จะพัฒนาเรื่องการศึกษา การปฏิรูปโรงเรียนและศึกษา และบทบาทของผู้บริหารที่จะต้องทำได้แก่

- 1) การนำการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารต้องมีทักษะและความสามารถในการบริหารการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง โดยผู้บริหารมีกลยุทธ์ให้บุคลากรในองค์กรมีการร่วมมือช่วยเหลือกันและองค์กรก็จะมีเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดียิ่งขึ้นไป
- 3) การปรับปรุงการเรียนการสอน ผู้บริหารที่มีประสิทธิผลจะมุ่งทำงานด้วยความเอาใจใส่ ในการปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมุ่งถึงคุณภาพการสอนและให้บรรลุผลสำเร็จตามความคาดหวังของผู้เรียน และผู้ปกครอง
- 4) มีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร เพื่อใช้ในการสนับสนุนการเรียนการสอนของครู
- 5) การจัดการความรู้ในองค์กร การบริหารจำเป็นต้องกระตุ้นให้คนในองค์กรพัฒนา ความรู้สร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา
- 6) ต้องจัดสภาพแวดล้อมบนพื้นฐานยึดการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นศูนย์กลางผู้บริหารจะต้องเข้ามามีบทบาทในการติดต่อกับชุมชนเพื่อเปลี่ยนรูปแบบการสอนที่จะได้ เข้าถึงการเรียนรู้ที่แท้จริงและจะได้ตรงกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ด้วย
- 7) การทำงานอย่างเป็น เครือข่ายเป็นอีกหนึ่งความร่วมมือที่จะช่วยพัฒนาด้านต่างๆในการทำงาน
- 8) ทำงานร่วมกับสถานประกอบการ เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อจะทำให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจในมองถึงการประกอบอาชีพในอนาคต ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความเข้าใจในเรื่องการจัดการเรียนรู้งานวิชาการและเป็นผู้ที่จะสร้างแรง บันดาลใจให้แก่ครูผู้สอนภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องผู้นำทางวิชาการในยุค Active learning ผู้บริหารจะต้องสร้างแรงบันดาลใจแก่ครู บุคลากร และผู้เรียนบทบาททางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา จะต้องส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการและมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา หลักการสอนจิตวิทยาการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และการยกระดับคุณภาพการศึกษา (ห้องเรียนธรรมชาติ, 2561 : ออนไลน์)

Cohen, Jonathan; McCabe, Elizabeth M. Michelli, Nicholas M. and Pickeral, Terry (2009) และ Zullig, Keith.J., & Kooperman, Tommy M., Patton, Jon M. and Ubbes, Valerie A. (2010) กล่าวสอดคล้องกันว่า มีงานวิจัยที่ให้ความสนใจที่เพิ่มขึ้นเพื่อทำความเข้าใจความสำคัญของบรรยากาศในโรงเรียน(importance of school climate) ซึ่งเปิดเผยว่าบรรยากาศที่ดีส่งเสริมการเรียนรู้ที่ดีของนักเรียน (promotes student learning) ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการความสำเร็จของโรงเรียน(school success) และส่งเสริมด้านสุขภาพ(healthy development) รวมถึง การป้องกันความเสี่ยง(effective risk prevention) เพิ่มพลังด้านการพัฒนา(positive youth development efforts) และกระตุ้นการคงอยู่ของครู (increased teacher retention) อย่างไรก็ตามก็ตี Cohen, Jonathan; McCabe, Elizabeth M. Michelli, Nicholas M. and Pickeral, Terry (2009) พบว่ามีช่องว่าง(g glaring gap) ระหว่างการศึกษาระดับอนุบาลและมัธยมศึกษา (K-12) ด้านนโยบายการพัฒนาโรงเรียนและครู

2.3 สมรรถนะ

Assamoi, Christophe A. O. (2015) กล่าวว่า คำ Competency มีความหมายแตกต่างกันในต่างบริบทกัน คำนี้เริ่มใช้ครั้งแรกโดย Selznick ในปี 1957 ในขณะที่ งานการเจ้าหน้าที่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร(online) เสนอว่า สมรรถนะประจำตัวผู้บริหาร หมายถึง คุณลักษณะพื้นฐานของผู้บริหารที่แสดงถึงความรู้ทักษะ แนวความคิดส่วนบุคคล ค่านิยม ความเชื่อ ทศนคติและแรงจูงใจในหน้าที่การบริหารที่มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับหน้าที่ด้านการบริหารที่สามารถแยกผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่การบริหารได้อย่างยอดเยี่ยมออกจากผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ทางการบริหารทั่ว ๆ ไป มีรายละเอียดของสมรรถนะประจำตัวผู้บริหาร ระดับสมรรถนะที่คาดหวังในแต่ละชั้นงาน ความหมายระดับและพฤติกรรมบ่งชี้ในแต่ละระดับของสมรรถนะประจำสายงาน

วิชิขามณูชุล ลาวชัย(2562) ได้กล่าวอ้างถึงพระราโชวาทในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือนเนื่องใน วันข้าราชการพลเรือน วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2560 ความว่า

“งานราชการนั้น คืองานของแผ่นดิน มีผลเกี่ยวเนื่องโดยตรงถึงประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนทุกคน ดังนั้น ข้าราชการผู้ปฏิบัติบริหารงานของแผ่นดิน จึงต้องทำความเข้าใจถึงความสำคัญในหน้าที่และความรับผิดชอบของตนให้ถ่องแท้ แล้วร่วมกันคิดร่วมกันทำด้วยความอุตสาหะ เสียสละ และด้วยความสุจริตจริงใจ โดยถือประโยชน์ที่จะเกิดจากงานเป็นหลักใหญ่ งานของแผ่นดินทุกส่วน จักได้ดำเนินก้าวหน้าไปพร้อมกัน และสำเร็จประโยชน์ที่พึงประสงค์ คือ ยังความเจริญมั่นคงให้เกิดแก่ประเทศชาติและประชาชนได้แท้จริงและยั่งยืนตลอดไป”

ในขณะที่พศิน แดงจวง(2554) ได้ทำการศึกษา ค้นคว้าเกี่ยวกับสมรรถนะของบุคลากรทางการศึกษา ว่ามีความสำคัญต่อความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ราชการให้สำเร็จก้าวหน้ามาก ไม่ว่าจะเป็นงานบริหาร งานสอนและงานด้านอื่น ๆ ล้วนต้องอาศัยสมรรถนะที่บุคลากรทางการศึกษาต้องได้รับการพัฒนา

2.4 สัมมาชีพ

กรมการพัฒนาชุมชน (2561) ให้นิยามศัพท์ สัมมาชีพว่า หมายถึง อาชีพที่ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดเบียนสิ่งแวดล้อม และมีรายได้มากกว่ารายจ่าย เป็นความพยายามที่จะปรับจากการทำมาหากิน เป็นทำมาค้าขาย โดยไม่ได้เอากำไรสูงสุดเป็นตัวตั้งหรือเป็นเป้าหมายสุดท้ายและต้องคำนึงถึง ความเป็นธรรมทางสังคม คือ ความสุขของตนและคนทำงาน รวมถึงประโยชน์ของผู้บริโภค และผู้รับบริการเป็นหลัก และได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการ “สร้างสัมมาชีพชุมชน” เริ่มต้นด้วยการพัฒนาทักษะการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับปราชญ์ชุมชนด้านอาชีพ จากนั้นปราชญ์ชุมชนกลับไปสร้างทีมและจัดการฝึกอบรมอาชีพให้กับครัวเรือนที่ต้องการฝึกอาชีพในหมู่บ้าน ติดตามและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครัวเรือนที่เข้ารับการฝึกอาชีพสามารถปฏิบัติอาชีพได้จริง จนพัฒนาเป็นอาชีพที่สร้าง รายได้ให้กับครัวเรือนได้อย่างมั่นคง

มูลนิธิสัมมาชีพ (2562) ได้เสนอรูปแบบการพัฒนาเดินหน้าสัมมาชีพเต็มพื้นที่เริ่มจากการอบรม “หลักสูตรผู้นำการเปลี่ยนแปลง” (Leadership for Change: LFC) ซึ่งเป็นภารกิจหลักเพื่อร่วมสร้างความตระหนักในการเปลี่ยนพฤติกรรมและขยายผลสู่เครือข่ายความร่วมมือด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสร้างสรรค์การดำเนินงานร่วมกันของผู้นำทุกภาคส่วน โดยมุ่งเน้นทำความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก การทำความเข้าใจต่อสถานะเศรษฐกิจ และสังคมของไทย ตลอดจนความสำคัญของเศรษฐกิจฐานราก ความรับผิดชอบต่อสังคม ความพยายามพึ่งตนเองของชุมชน และการดำเนินงานความร่วมมือตามกรอบของสัมมาชีพ ในเรื่อง “หนึ่งตำบล หนึ่งบริษัท” เพื่อเป็นการร่วมสร้างสังคมอุดมสุข-สัมมาชีพชุมชนให้ขยายวงออกไปให้เต็มพื้นที่ของประเทศ

แหล่งภาพ มูลนิธิสัมมาชีพ(2562)

ชมพู่ อีสริยาวัดน์ และธิดารัตน์ คิมกระโทก (2561) กล่าวว่า “สัมมาชีพ” ยึดแนวความหมายของคำว่า “สัมมาอาชีพะ” โดยมีความหมายว่า “การทำมาหากินโดยไม่ได้เอากำไรสูงสุดเป็นตัวตั้งหรือเป็นเป้าหมายสุดท้าย และต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมทางสังคม กล่าวคือ ความสุขของตนและคนทำงาน รวมถึงประโยชน์ของผู้บริโภคและผู้รับบริการหลัก โดยไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมและไม่มุ่งไปกระตุ้นตัณหาอันเป็นเหตุแห่งทุกข์” ซึ่ง นพ.ประเวศ วะสี (อ้างใน ชมพู่ อีสริยาวัดน์ และธิดารัตน์

คิมกระโทก(2561) ได้ให้ความหมาย สัมมาชีพ ว่าหมายถึง “อาชีพที่ไม่เบียดเบียนตนเองไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดเบียนสิ่งแวดล้อม และมีรายจ่ายน้อยกว่ารายได้” และหากนำมารวมกับคำว่า “ชุมชน” เป็น “สัมมาชีพชุมชน” จึงหมายถึง “ชุมชนที่มีการประกอบอาชีพโดยชอบ ซึ่งมีรายได้มากกว่ารายจ่ายโดยลดการเบียดเบียนตนเองผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมทั้งนี้ ต้องมีความสอดคล้องกับวิถีของชุมชนเพื่อความมุ่งหมายในการสร้างระบบเศรษฐกิจชุมชน”

พระบุญเลี้ยง โสภาโส (สุขพิพัฒน์) (2561) กล่าวว่า “พระพุทธศาสนา ถือเป็นศาสนาที่สูงส่งด้วยหลักธรรม กล่าวคือ ผู้ใดปฏิบัติธรรมผู้นั้นย่อมมีความสุข ส่วนจะมีความสุขระดับใดนั้นขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติของแต่ละบุคคล ดังนั้น การศึกษาพระพุทธศาสนา จึงเป็นการศึกษาเพื่อถึงความหลุดพ้น หมายความว่า เริ่มต้นด้วยการศึกษาปริยัติให้รู้หลักการสำคัญจนเข้าใจแล้ว จึงลงมือปฏิบัติ คือทดลอง ปฏิบัติตามทฤษฎีที่เรียนมาและการปฏิบัตินี้ จะนำไปสู่ความรู้แจ้ง เห็นจริงแบบรู้แจ้งแทงตลอด จนสามารถเข้าถึงความหลุดพ้น คือพระนิพพาน เรียกว่า รู้แล้วละและปล่อยวางธรรมะในพระพุทธศาสนาจึงมิใช่มีไว้เพื่อศึกษาหรือตอบสนองความต้องการเพียงเพื่ออยากรู้เท่านั้น แต่เป็นการศึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้มีชีวิตที่ดีมี สุขแบบครองเรือนไปจนถึงสุขแบบพ้นจากเรือนและโลก”

ในขณะที่ปัจจัยสำคัญที่จะช่วยปกป้องธำรงไว้ซึ่งความเป็นอยู่ของสังคมอย่างเป็นสุข คือ การพัฒนาจิตใจของคนในสังคมให้เกิดความรับรู้ เกิดความรับผิดชอบและการปฏิบัติตนตามหลักพระพุทธศาสนา ซึ่งหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ผู้วิจัยนำมาเสนอครั้งนี้ คือ อริยมรรคมีองค์ 8 คือ สัมมาทิฐิ (เห็นชอบ) สัมมาสังกัปปะ (ดำริชอบ) สัมมาวาจา (เจรจาชอบ) สัมมากรรมันตะ (กระทำชอบ) สัมมาอาชีวะ(เลี้ยงชีพชอบ) สัมมาวายามะ (พยายามชอบ) สัมมาสติ(ระลึกรู้ชอบ) สัมมาสมาธิ(ตั้งจิตมั่นชอบ) ตรัสเรียกว่าพรหมจรรย์ (ขุ.จ. (ไทย) 30/10/75) (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539 อ้างใน พระชีพ รุกขิตธมโม (แก้วนิล) สิทธิโชค ปาณะศรีและพระครูวิจิตรศีลาจาร (2563)

ซึ่งพระมหาทณงศักดิ์ ธีรสกโก (ตาดิ) (2564) ได้กล่าวถึงในสมัยพุทธกาลมีเศรษฐีหลายท่านที่มีฐานะร่ำรวย และเชี่ยวชาญในวิชาแขนงต่างๆ แต่เงินทองที่มีอย่างมหาศาลนั้นสามารถให้ความสุขได้เพียงอย่างเดียวและความรู้ที่มีก็ไม่สามารถ ทำตนให้พ้นจากความทุกข์กายและความทุกข์ใจไปได้จึงตัดสินใจไปขอคำชี้แนะกับพระพุทธเจ้า ผู้ซึ่งเป็นพระราชโอรสแห่งเมืองกบิลพัสดุ์แล้วได้สัมผัสกับความทุกข์ที่แท้จริงคือสันติสุขจากภายใน ซึ่งต้องฝึกตนให้พ้นจากความเป็นสัตว์ที่มีความเห็นแก่ตัวสูง โดยการพัฒนาจิตใจให้มีความอยาก น้อยลงจึงจะเข้าถึงความสงบเย็นอย่างแท้จริงได้ ดังข้อความในอังคุตตรนิกาย จตุกกนิบาตเล่มที่ 21 ข้อที่ 62 หน้า 90 ว่า “ดูกรคหบดีความสุข 4 ประการนี้ เป็นสิ่งที่คฤหัสถ์ ผู้บริโภคกาม ควรได้ควรถึงอยู่เรื่อยๆ ตามกาลตามสมัย ความสุข 4 ประการนั้น คือ อตถิสุข โภคสุข อนณสุข อนวัชชสุข”

2.5 โรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร

ธัญยา รุจิเสถียรทรัพย์และคณะ (2559) ศุภโชค ปิยะสันต์ (2015) ผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บริหารในโรงเรียนโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่สูงและถิ่นทุรกันดารซึ่งประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวเขาเผ่าต่างๆ ที่มีวัฒนธรรมความเชื่อและความหลากหลายของเผ่าพันธุ์ (Multi-culture) ตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนตามที่ราบเชิงเขาหรือหุบเขาที่มีการคมนาคมยากลำบาก บนพื้นที่ภูเขาสูงแนวตะเข็บชายแดน

ภาคเหนือและภาคตะวันตก ครอบคลุม 53 เขตพื้นการศึกษาจำนวน 1,434 โรงเรียน ซึ่งพบปัญหาการจัดการศึกษาหลายประการ ได้แก่ (1) ประชากรในพื้นที่ดังกล่าวตกหล่นไม่ได้เข้าเรียนถึงร้อยละ 38 ของประชากรวัยเรียน ที่ตกหล่นไม่ได้เข้าเรียนทั้งประเทศ (2) เด็กที่เข้าเรียนแล้วออกกลางคันด้วยสภาพปัญหาต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 15 ของเด็กที่ออกกลางคันทั่วประเทศ และ (3) เด็กนักเรียนที่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นไม่เข้าเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 48.85 สาเหตุเนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน

ซึ่งอโนทัย ไทยวรรณศรี และอนุชา กอนพวง (2561) เห็นว่า หลักการที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงใช้ในการดำเนินงานพัฒนาเด็กและ เยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ประกอบด้วยโรงเรียนเป็นฐานของการพัฒนา เป็นสถานที่ที่รวมเด็กในวัยเรียนของชุมชน ทำให้เข้าถึงเด็กได้ง่ายและครอบคลุมได้ทั้งหมด เป็นสถานที่ที่มีผู้มีความรู้ คือครู ซึ่งเป็นแกนสำคัญในการถ่ายทอด ให้เด็กได้พัฒนาความรู้ และทักษะต่างๆ และเป็นสถานที่ที่คนในชุมชนเข้าถึงได้ง่าย จึงเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน ได้ การพึ่งตนเอง ทรงเน้นให้เด็กและเยาวชนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อให้ได้รับความรู้และฝึกฝนทักษะ ทั้ง 4 ด้าน คือ พุทธิศึกษา จริยศึกษา หัตถศึกษา และพลศึกษา ซึ่งเป็นความรู้และทักษะที่นำไปใช้ได้ในชีวิตจริง และในที่สุดสามารถดำเนินการพัฒนาได้ด้วยตนเอง การมีส่วนร่วมของชุมชน โดยการให้ประชาชนในชุมชนเข้าร่วม ในทุกกิจกรรมของโรงเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันจากการลงมือปฏิบัติ ความรู้และเทคโนโลยีต่างๆ จะถูก ถ่ายทอดลงสู่ชุมชน นำไปใช้พัฒนาชุมชนของตนเองได้เป็นการเสริมสร้างพลังและความเข้มแข็งของชุมชน นำไปสู่ การพึ่งตนเอง ทำให้ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จรีพร นาคสัมฤทธิ์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษา “โรงเรียนสามมาชีพ” สำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูง: กรณีศึกษาโรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แม่แจ่ม เชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูง 2) เสนอรูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูงวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ ใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เก็บข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การจัดการศึกษามีค่าเฉลี่ยรวมของสภาพที่พึงประสงค์ ($\bar{X} = 4.12$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยรวมของสภาพปัจจุบันทั้งหมด ($\bar{X} = 3.72$) สภาพที่พึงประสงค์ได้แก่ จัดการศึกษาโดยเทียบโอน ประเมิน ผลมาตรฐาน หลักสูตรเน้นทักษะอาชีพควบคู่หลักสูตรแกนกลาง จัดการศึกษาและประเมินผลยืดหยุ่น จัดทำสื่อการสอน จัดการศึกษาแบบสาธิตทางเลือกสร้างนวัตกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และวิจัยการเรียน การสอน รูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมแก่เด็กกลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูง คือ รูปแบบโรงเรียนสาธิต “สามมาชีพ” จัดการศึกษา 3 ระบบ ใช้วิถีชีวิตของผู้เรียนและชุมชนเป็นฐานเรียนรู้ส่งเสริมนวัตกรรม จัดหลักสูตรสามมาชีพที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ เป็นห้องปฏิบัติการฝึกอบรมครูประเมินผลยืดหยุ่น เทียบโอนผลการเรียนรู้พัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครู ส่งเสริมความสามัคคีในกลุ่มผู้เรียนที่หลากหลาย จัดมาตรฐานการศึกษาแบบพิเศษ ใช้ภาษาชนเผ่า ใช้

สื่อการสอนหลากหลาย ดึงศักยภาพของผู้เรียนกลุ่มชาติพันธุ์ให้พึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พระมหาคำพันธ์ุณนชโย พระสุธีวีรบัณฑิต พระมหาสุวัฒน์สุนนโท (2020) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาบทบาทของพระสงฆ์ในการเสริมสร้างสัมมาชีพแก่ประชาชนในจังหวัดราชบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน บทบาทพระสงฆ์ และการพัฒนาบทบาทของพระสงฆ์ในการเสริมสร้างสัมมาชีพแก่ประชาชนในจังหวัดราชบุรี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 25 รูป/คน และสนทนากลุ่มเฉพาะกับผู้เชี่ยวชาญ 10 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์ และแบบสนทนากลุ่มเฉพาะ วิเคราะห์ข้อมูลด้วย เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันมีการดำเนินการ ครอบคลุมงาน 6 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาผู้นำสัมมาชีพ 2) ด้านการประชุมเชิงปฏิบัติการ วิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด 3) ด้านการเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน ระดับหมู่บ้าน 4) ด้านการเตรียมความพร้อมครัวเรือนเป้าหมาย 5) ด้านการสร้างสัมมาชีพชุมชน ในระดับหมู่บ้าน และ 6) ด้านการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพ 2. พระสงฆ์สามารถร่วมเป็น วิทยากรสัมมาชีพชุมชนโดยรับผิดชอบเกี่ยวกับสาระความรู้ ปรัชญา หลักการ และแนวคิด สัมมาอาชีพที่เป็นต้นแบบของการพัฒนามาสู่แนวคิดสัมมาชีพชุมชน 3. การพัฒนาบทบาทของ พระสงฆ์ในการเสริมสร้างสัมมาชีพแก่ประชาชนในจังหวัดราชบุรีพบว่า 1) มีการจัดทำหลักสูตร ส่งวิทยากรสัมมาชีพ 2) มีการตั้งทีมส่งวิทยากรสัมมาชีพ 3) มีการประชาสัมพันธ์และคัดเลือก หมู่บ้านที่มีความพร้อม 4) มีการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมหมู่บ้านเป้าหมาย 5) มีการฝึกอบรมสัมมาชีพ ชุมชนเชิงพุทธ และ 6) มีการติดตามประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรมและการจัดตั้งกลุ่มพัฒนา สัมมาชีพเชิงพุทธ

ชยพล ดีอ่อน และ อีระภัทร ประสมสุข (2565) ได้ทำการวิจัย การบริหารจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง Active Learning ของสถานศึกษาศูนย์ เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษากลุ่มน้ำกลาง อำเภอบางมะฝ้า สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เพื่อศึกษาการจัดการจัดการเรียนรู้ ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ และเพื่อตรวจสอบแนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง Active Learning ของ สถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษากลุ่มน้ำกลางอำเภอบางมะฝ้า ประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 9 คน ครูผู้สอน 107 คน รวม 116 คน เครื่องมือที่ใช้การวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แบบสัมภาษณ์ โดยวิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหา แบบประเมินตรวจสอบ โดยค่าร้อยละ แล้วสรุปเป็นเชิงพรรณนา ผลการวิจัย พบว่า การบริหารจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง Active Learning ของสถานศึกษาศูนย์ เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษากลุ่มน้ำกลาง อำเภอบางมะฝ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ นโยบายเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ มีการวัดผลประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และด้าน ส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความสามารถในกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง Active Learning ตามลำดับ

ศิธาชัย ศรีอุดม ปัญญา สังขวดี วิทยา จันทร์ศิลาและ สำราญ มีแจ้ง (2558) ได้ทำการวิจัย รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล เป็นดุษฎีนิพนธ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล ในการดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัด 2) การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ใน สถานศึกษา สังกัดเทศบาล และ 3) การประเมิน ความเป็นไปได้ ในการนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล จากนัก การศึกษา สังกัดเทศบาล ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ใน สถานศึกษา สังกัดเทศบาล ที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า 2) กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ 3) ผลผลิต โดย ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ารูปแบบการบริหารจัดการ เรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล มีความเหมาะสม นักการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา พนักงานครู มีความเห็นว่า การนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล ไปใช้มีความ เป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

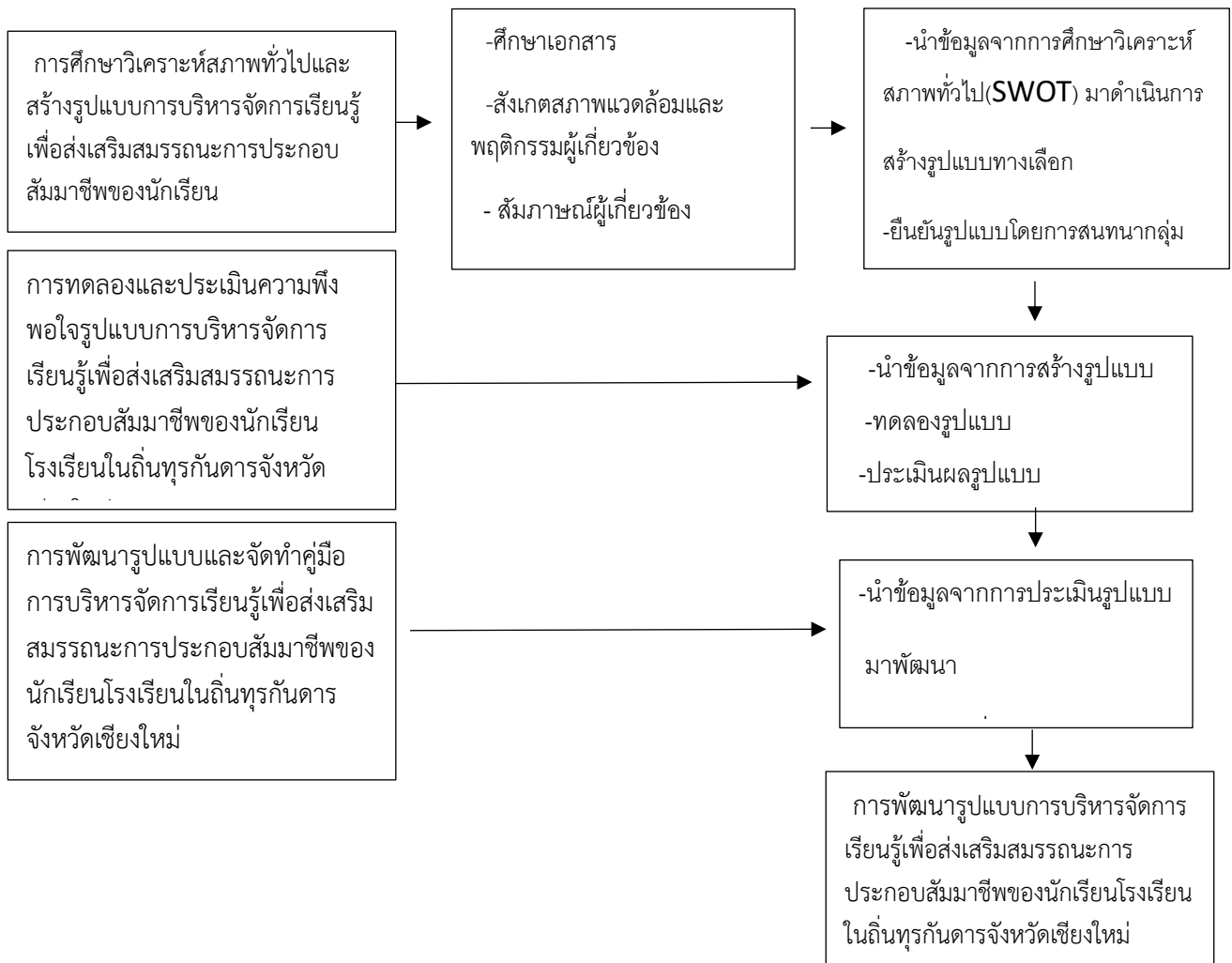
ชมพู อีสริยาวัฒน์ และธิดารัตน์ คิมกระโทก (2561) ได้ทำการวิจัยและพัฒนา (R&D) เรื่อง พัฒนาสัมมาชีพตามวิถีชีวิตชุมชนเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ในระดับครัวเรือนของประชาชน อำเภอปะ คำ จังหวัดบุรีรัมย์นี้ พบว่า ปัญหาด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ที่มีจำกัด ขาดแหล่งเรียนรู้ใน ชุมชน ขาดด้านรายได้ ปัญหา การว่างงาน ประชาชนชุมชนบางส่วนขาดความเชี่ยวชาญในการถ่ายทอด องค์ความรู้ ได้มีการศึกษาแนวทางในการพัฒนาสัมมาชีพโดยการฝึกอาชีพให้มีการฝึกอบรมอาชีพ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อที่จะได้ประหยัดค่าใช้จ่ายและมีรายได้เสริมความรู้ที่ได้จาก การเรียนรู้ไปใช้ในการสร้างความรู้ใหม่เพื่อประกอบอาชีพเสริมในครัวเรือน จึงส่งผลกลุ่มสัมมาชีพให้มี รายได้ ผลการศึกษาความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.86 และมีการปรับปรุงการบริหารจัดการการเรียนรู้ มีการพัฒนาการฝึกอาชีพและจัดกิจกรรมฝึกอบรมอาชีพใน พื้นที่เพื่อสร้างรายได้ ชุมชนได้นำองค์ความรู้ในการจัดการภายในครัวเรือน และมีแนวทางจะสร้าง แหล่ง เรียนรู้ทางด้านสัมมาชีพตามวิถีชีวิตชุมชน จึงส่งผลให้เกิดอาชีพที่หลากหลาย และเกิดการ แลกเปลี่ยนในชุมชน

พระมหาทนงค์ดี วีรสกุลโก (ตาดิ) (2564) ได้ทำการวิจัยหลักสัมมาอาชีพะในพุทธปรัชญา เถรวาทพบว่า 1) หลักสัมมาอาชีพะในพระพุทธศาสนาเถรวาทเป็นกิจกรรมทาง เศรษฐกิจของชีวิต และต้องไม่ขัดแย้งกับกฎหมาย หรือเป็นอันตรายต่อตนเองและคนอื่น ๆ ถือเป็นระบบเศรษฐกิจที่เน้นให้ผู้ มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความรู้สึกเชื่อมโยงเป็นหนึ่งเดียว ภายใต้การปฏิบัติที่อยู่บนพื้นฐานของหลักสิทธิ มนุษยชน 2) หลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับสัมมาอาชีพะนั้นมีทั้งที่เป็นไป เพื่อสนับสนุนและขัดแย้งในด้าน เจตนา ผลลัพธ์และวิธีการ สำหรับหลักธรรมที่สนับสนุนนั้น ได้แก่ ทิฐุธรรมมีกัตถประโยชน์ ปัจจ เวกขณ 4 สัมมาทิฐิ และสังคหัตถ 4 ส่วนหลักธรรมที่ ขัดแย้งนั้น ได้แก่ มิจฉาวณิชชา 5 อบายมุข 6 และนิวรณ 5 และ 3) วิเคราะห์หลักปฏิบัติ สัมมาอาชีพะตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาทแล้วทราบว่า เป็นแนวคิดในด้านการตอบสนองร่างกาย มีหลักธรรมมาเกี่ยวข้องเพื่อเป็นตัวอย่างของพฤติกรรมเชิง บวกและชี้ให้เห็นพฤติกรรมเชิงลบ

ในขณะที่พระซีพ รุกขิตธมโม (แก้วนิล) สิทธิโชค ปาณะศรี และพระครูวิจิตรศีลาจาร(2563) ได้ทำการศึกษาการประยุกต์ใช้หลักสัมมาอาชีวะในการเสริมสร้างครอบครัวไทย ให้เกิดความมั่นคงในสังคมยุคดิจิทัล พบว่า 1) สภาพปัญหาของครอบครัวไทยในสังคมยุคดิจิทัล พบว่าสังคม ยุคดิจิทัล เป็นที่มาของพัฒนาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลง ทางระบบโครงสร้าง และหน้าที่ที่เป็นมิตรต่อกันอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะบทบาทของสถาบัน ครอบครัวไทยได้เปลี่ยนไป อย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ พ่อแม่ผู้ปกครองตลอด ทั้งเครือญาติต้องปรับเพื่อสร้าง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่ และเด็กซึ่งเป็นบุคคลร่วมสมัยเดียวกัน เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข 2) หลักสัมมาอาชีวะในพระพุทธศาสนาเถรวาทที่นำมาใช้ เพื่อเสริมสร้างครอบครัวให้เกิดความมั่นคง พบว่า พระพุทธศาสนาได้วางหลักปฏิบัติเพื่อมุ่ง ประโยชน์และคุณค่าอย่างสูงสุด 3 ประการ คือ 1) ทิฐุธรรมมีกัตถะ ได้แก่ ประโยชน์ในปัจจุบันทันตาเห็น 2) สัมปรายิกัตถะ ได้แก่ ประโยชน์ในอนาคต และ 3) ปรมัตถะ ได้แก่ ประโยชน์ อย่างยิ่ง โดยจะส่งเสริมในการประกอบสัมมาชีพของฆราวาสวิสัย ได้อย่างดียิ่ง เพื่อมุ่งสู่คุณค่า และประโยชน์ต่อการดำรงชีพ 3) การประยุกต์ใช้หลักสัมมาอาชีวะในการ เสริมสร้างครอบครัว ให้เกิดความมั่นคงในสังคมยุคดิจิทัล พบว่า สามารถนำหลักสัมมาอาชีวะมา ประยุกต์ใช้ แก้ปัญหา 4 ได้แก่ 1) แก้ปัญหาการไม่รู้เท่าทันสื่อดิจิทัล 2) แก้ปัญหาการสร้างพฤติกรรม เลียนแบบของผู้บริโภคสื่อในกลุ่มวัยรุ่น 3) แก้ปัญหาผู้ผลิตสื่อและผู้บริโภคสื่อขาดศีลธรรม จริยธรรม 4) แก้ปัญหาการเสพติดลามกอนาจาร

2.7 กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย

โครงการวิจัยนี้ มีกรอบแนวคิดมาจาก ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2557, 2559) พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ (2558) วิจารย์ พานิช (2557) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการจัดการเรียนรู้เกิดขึ้นได้อย่างไรใน ศตวรรษที่ 21 การจัดการศึกษา 4.0 ที่มุ่งการสร้างผลผลิตขึ้นมาได้ รวมทั้งแนวคิดของศิริชัย กาญจน วาสี (2557) กล่าวถึงสมรรถนะในการทำงานได้อย่างมีมาตรฐานงานประสบความสำเร็จและ ประเวศ วะสี (2552) กล่าวถึงสัมมาชีพ คืออาชีพที่เป็นทั้งเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม สิ่งแวดล้อม และ ศีลธรรม พร้อมกันไปอย่างบูรณาการซึ่งยังมีสัมมาชีพกันมากเท่าใด เศรษฐกิจ ยิ่งดีขึ้น จิตใจยิ่งดีขึ้น สังคมยิ่งดีขึ้น สิ่งแวดล้อมยิ่งดีขึ้น และศีลธรรมยิ่งดีขึ้น ดังนั้นหากมีการพัฒนารูปแบบการบริหาร สถานศึกษาเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจะทำให้ การจัดการเรียนรู้เกิดการพัฒนาทั้งด้านความรู้พื้นฐานและสมรรถนะด้านการประกอบสัมมาชีพไป พร้อมกัน ดังกรอบความคิดในการวิจัยดังนี้

แผนภาพ 2.2 กรอบแนวคิดการบริหารจัดการเรียนรู้ฯ ของนักเรียนโรงเรียน
ในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Methodology Design) ซึ่งประกอบไปด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

3.2 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียนที่ศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายเชียงใหม่เขต 1-6 ในปีการศึกษา 2565 โดยมีวิธีการ เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากโรงเรียนที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) และผลการประเมินภายในของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในรอบที่ 1-รอบที่ 4 (พ.ศ.2544-2564) ของมาตรฐาน ด้านผู้เรียนอยู่ในระดับพอใช้ และปรับปรุง รวมทั้งจากผลการประเมินความพึงพอใจของ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ต่อมาตรฐานด้านผู้เรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยมีสัดส่วนจำนวนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายเชียงใหม่เขต 1-6 รวมจำนวนเขตพื้นที่ละ 1 โรงเรียนรวม 6 โรงเรียน โรงเรียนละ 10 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร โรงเรียนละ 1 คน ครูผู้สอน โรงเรียนละ 3 คน นักเรียนโรงเรียนละ 6 คน รวมทั้งสิ้น 60 คน เป็นกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ผู้ให้ข้อมูลสนับสนุนกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน กลุ่มครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 3 คน กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน และกลุ่มผู้นิเทศการศึกษาจำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน โดยคัดเลือกจากผู้มีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร มาไม่น้อยกว่า 5 ปี

3.3 วิธีดำเนินงานวิจัย เครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้เป็นรูปแบบการวิจัย

เชิงผสมผสาน (Mixed Methodology Design) ซึ่งประกอบไปด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ(Action Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยดำเนินการเป็น 4 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนดังต่อไปนี้คือ

ขั้นตอนที่ 1การศึกษา สํารวจข้อมูลพื้นฐาน และสร้างรูปแบบ

ในขั้นตอนนี้เป็นการ

1. ศึกษา วิเคราะห์ เอกสารงานวิจัยเกี่ยวข้อง เช่น เอกสาร งานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ เช่นแผนพัฒนา แผนปฏิบัติงานประจำปี รายงานประเมินตนเอง โครงการ กิจกรรม และเอกสารหลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

2. สังเกต สํารวจ และสัมภาษณ์ ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียนต้นแบบในเขตภาคเหนือ และในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย

3.วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น (SWOT) เพื่อให้ทราบปัจจัย จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ปัญหา อุปสรรค จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อนำมาสร้างรูปแบบทางเลือก

4.เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา สํารวจ ข้อมูลพื้นฐาน กรอบการศึกษาเอกสาร กรอบการสังเกต กรอบการสัมภาษณ์ และบันทึกการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น (SWOT)

5. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น (SWOT) มาออกแบบรูปแบบทางเลือก

6. นำรูปแบบทางเลือกมายืนยันการออกแบบการพัฒนา เป็นการนำเสนอผู้เชี่ยวชาญโดยวิธีการ สทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อยืนยันรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ โดยการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่รับผิดชอบและเข้าใจดีในด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีขั้นตอนต่อไปนี้

1. การดำเนินการคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม
2. เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. การกำหนด แนวทางการพัฒนา

การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อกำหนดรูปแบบ โดยการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่รับผิดชอบและเข้าใจดีในด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อกำหนดการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีขั้นตอนต่อไปนี้

1. การดำเนินการคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม
2. เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สร้างแบบสรุปข้อมูลศึกษาข้อเท็จจริงเพื่อยืนยันรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

1. การคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

การคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม เพื่อกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สูงสุด ผู้วิจัยใช้หลักการเลือกผู้เข้าร่วมสนทนาที่มีภูมิหลังคล้ายคลึงกันในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน เพื่อพัฒนาผลการดำเนินงาน โดยตรง

การคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสนทนากลุ่ม จำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 2 คน ได้แก่ กลุ่มบริหาร กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มผู้นิเทศการศึกษา และกลุ่มครูผู้ปฏิบัติการด้านการจัดการเรียนรู้ โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อ ดังนี้ (1) ทำงานด้านการศึกษาและ/หรือ (2) มีประสบการณ์ทำงานด้านที่เชี่ยวชาญอย่างน้อย 3 ปี ผลการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญได้ผู้เชี่ยวชาญ 6 คน ซึ่งจำแนกตามความเชี่ยวชาญ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่มครั้งนี้คือ

2.1 กลุ่มผู้ดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม ได้แก่ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) จำนวน 1 ท่านคือผู้วิจัยเอง ผู้จดบันทึกการสนทนา (Note – Taker) จำนวน 2 ท่านและผู้บริการทั่วไปจำนวน 1 ท่านรวม 4 ท่าน

2.2 แนวทางการสนทนากลุ่ม มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยนำผลการศึกษา วิเคราะห์สภาพทั่วไป เป็นกรอบในการกำหนดโครงสร้างแนวคำถาม

ขั้นตอนที่ 2 สร้างคู่มือการสนทนากลุ่ม ตามโครงสร้างแนวคำถามที่กำหนดไว้ซึ่งประกอบด้วยคำถามหลัก และคำถามขยายที่มีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ของกลุ่ม

ขั้นตอนที่ 3 นำคู่มือการสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมของข้อคำถามก่อนหลังในคำถามหลักรวมถึงความเหมาะสมและเป็นไปได้ของคำถามขยาย

ขั้นตอนที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขคู่มือการสนทนากลุ่มตามข้อเสนอแนะจนสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้จริง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเตรียมตัวทำงานภาคสนาม

4.1.1 ผู้วิจัยขอหนังสือขออนุญาตเชิญผู้เชี่ยวชาญ ในการขอเชิญผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มพร้อมทั้งติดต่อประสานงานกับสถานศึกษาที่บุคลากรผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเพื่อขออนุญาตบุคคลดังกล่าว

4.1.2 จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามได้แก่ สมุดบันทึก เทปบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป ของที่ระลึกและคู่มือการสนทนากลุ่ม

4.1.3 ชักซ้อมทำความเข้าใจในหลักการ วิธีการและขั้นตอนการจัดสนทนากลุ่มเพื่อให้ผู้ดำเนินการ ผู้จัดบันทึกการสนทนาและผู้บริการทั่วไปมีความพร้อมในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยอยู่ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษา

5. การดำเนินการสนทนากลุ่ม

5.1.1 ผู้วิจัยจัดเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ที่จะใช้ในการสนทนากลุ่มให้พร้อมก่อนผู้เข้าร่วมสนทนาจะเดินทางมาถึง

5.1.2 สร้างความสัมพันธ์ที่ดีเมื่อผู้เข้าร่วมสนทนาเดินทางมาถึงโดยผู้วิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดสนทนาทุกคนพยายามพูดคุยและซักถามอย่างเป็นมิตรเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีก่อนเริ่มต้นสนทนา

5.1.3 เมื่อสนทนาเสร็จสิ้นลงผู้วิจัยแสดงความขอบคุณ ผู้ร่วมสนทนาทุกคน และดูแลอำนวยความสะดวกจนผู้ร่วมสนทนาเดินทางกลับ

6. วิเคราะห์ข้อมูล

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

ผู้วิจัยดำเนินการทันทีที่การสนทนาสิ้นสุดลง โดยสรุปจากความคิดเห็นของผู้ดำเนินการสนทนา ผู้จัดบันทึก ผู้บริการทั่วไป และจากการสังเกตของผู้วิจัยเพื่อการตรวจสอบข้อมูลและพัฒนากรอบประเด็นในการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

6.2 การเตรียมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์อย่างละเอียด

ในการเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ ผู้วิจัยใช้วิธีการถอดรายละเอียดจากเทปบันทึกการสนทนากลุ่มโดยตรวจสอบกับบันทึกการสนทนาที่ผู้จัดบันทึกได้จดไว้ ซึ่งการถอดเทปจะถอดรายละเอียดทุกคำพูด และบรรยากาศในการสนทนาลงไปด้วย ทั้งนี้เพื่อใช้ประกอบในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

6.3 วิธีการวิเคราะห์

เป็นการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเอกสารบันทึกการสนทนาของผู้จัดบันทึก และเอกสารจากการถอดเทปโดยสรุปใจความจากเอกสารความถี่ของคำและเนื้อหาที่สนใจซึ่งคำนึงถึงสถานการณ์ของสนทนากลุ่ม

7. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เป็นการหาค่าความเที่ยงตรง โดยนำเครื่องมือ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และโครงสร้างของคำถามว่าตรงตามจุดประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่

ทั้งนี้สามารถสรุปขั้นตอนการดำเนินงานได้ดังนี้

ตาราง 3.1 ขั้นตอนการศึกษา สํารวจข้อมูลพื้นฐาน และสร้างรูปแบบ

วัตถุประสงค์	วิธีการ	ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ	การ วิเคราะห์ ข้อมูล	ผลที่ได้
1. เพื่อศึกษา วิเคราะห์สภาพ ทั่วไปและสร้าง รูปแบบการ บริหารจัดการ เรียนรู้เพื่อ ส่งเสริม สมรรถนะการ ประกอบ สัมมาชีพของ นักเรียน โรงเรียนในถิ่น ทุรกันดาร จังหวัดเชียงใหม่	ขั้นตอนที่ 1 เป็นการ วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการ วิจัย การศึกษาสำรวจ ข้อมูลพื้นฐาน วิเคราะห์ SWOT สันทนาการกลุ่มเพื่อ หารูปแบบ 1.1 โดยวิธีการโดย การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การสำรวจ การ วิเคราะห์ การสังเคราะห์ หลักการ ทฤษฎีที่ เกี่ยวข้องกับการบริหาร จัดการเรียนรู้เพื่อ ส่งเสริมสมรรถนะการ ประกอบสัมมาชีพของ นักเรียนโรงเรียนในถิ่น ทุรกันดารจังหวัด เชียงใหม่ 1.2 กำหนด แนวทางและประชากร ในการสังเกต และการ สัมภาษณ์ ซึ่งได้แก่ ผู้ที่ เกี่ยวข้องกับงานด้าน การบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะ การประกอบสัมมาชีพ ของนักเรียนโรงเรียนใน ถิ่นทุรกันดารจังหวัด เชียงใหม่ อัน ประกอบด้วยผู้บริหาร สถานศึกษาต้นแบบใน เขตจังหวัดภาคเหนือ ตอนบน จำนวน 3 คน	- ผู้บริหาร สถานศึกษา ต้นแบบในเขต จังหวัดภาคเหนือ ตอนบน จำนวน 3 คนและ ผู้บริหาร สถานศึกษา โรงเรียนละ 1 คน รวมจำนวน 6 คน ผู้บริหาร ครู ผู้ปฏิบัติงานการ สอน โรงเรียนละ 5 คน รวม จำนวน 30 และ ตัวแทนคณะ กรรมการ สถานศึกษา ผู้ปกครอง โรงเรียนละ 5 คน รวมจำนวน 30 คน รวม ทั้งสิ้น 60 คน	-แบบบันทึก การศึกษา เอกสาร -แบบบันทึก การสังเกต -แบบบันทึก การสัมภาษณ์ -แบบบันทึก การวิเคราะห์ SWOT -แบบบันทึก การสนทนา กลุ่ม	การ วิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis)	ทราบสภาพ ทั่วไปและ สร้างรูปแบบ การบริหาร จัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริม สมรรถนะ การประกอบ สัมมาชีพของ นักเรียน โรงเรียนใน ถิ่นทุรกันดาร จังหวัด เชียงใหม่

วัตถุประสงค์	วิธีการ	ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ	การ วิเคราะห์ ข้อมูล	ผลที่ได้
	<p>โดยการเลือกแบบ เจาะจง(Purposive Sampling) จาก โรงเรียนที่มีผลการ ประเมินคุณภาพ ภายนอกของสำนักงาน รับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพ การศึกษา (องค์การ มหาชน)และผลการ ประเมินภายในของ สถานศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน รอบที่ 1-รอบที่4 (พ.ศ. 2544-2564) ของ มาตรฐาน ด้านผู้เรียนอยู่ ในระดับดี รวมทั้งจาก ผลการประเมินความพึง พอใจของครูผู้สอน ใน ด้านผู้เรียนอยู่ในระดับ มาก</p> <p>2. นำผลการสำรวจ ผล การวิเคราะห์ ผลการ สังเคราะห์ข้อมูลในระยะ ที่ 1 มาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ปัญหา อุปสรรค (SWOT)</p> <p>3. นำผลการสำรวจ ผล การวิเคราะห์ ผลการ สังเคราะห์ข้อมูลในระยะ ที่ 2 มาพัฒนาเป็น เครื่องมือและรูปแบบ การบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะ การประกอบสัมมาชีพ ของนักเรียนโรงเรียนใน ถิ่นทุรกันดารจังหวัด เชียงใหม่ โดยการ</p>				

วัตถุประสงค์	วิธีการ	ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ	การ วิเคราะห์ ข้อมูล	ผลที่ได้
	<p>สนทนากลุ่ม(Focus Group Discussion) เพื่อกำหนดการพัฒนา รูปแบบการบริหาร จัดการเรียนรู้เพื่อ ส่งเสริมสมรรถนะการ ประกอบสัมมาชีพของ นักเรียนโรงเรียนในถิ่น ทุรกันดารจังหวัด เชียงใหม่ โดยการ สนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ที่รับผิดชอบและเข้าใจดี ในด้านการบริหารการ จัดการเรียนรู้เพื่อ ส่งเสริมสมรรถนะการ ประกอบสัมมาชีพ ซึ่งมี ขั้นตอนต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การดำเนินการ คัดเลือกผู้เข้าร่วม สนทนากลุ่ม 2. เครื่องมือที่ใช้ในการ สนทนากลุ่ม 3. การเก็บรวบรวม ข้อมูล 4. การวิเคราะห์ข้อมูล 5. สรุปผลข้อเท็จจริง เพื่อยืนยันรูปแบบการ ดำเนินงานการ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะ การประกอบสัมมาชีพ 				

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองและประเมินรูปแบบ

ในขั้นตอนนี้เป็นการนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการ ประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ ไปใช้ในสถานการณ์จริงกับ กลุ่มเป้าหมาย โดยมีขั้นตอนดังนี้

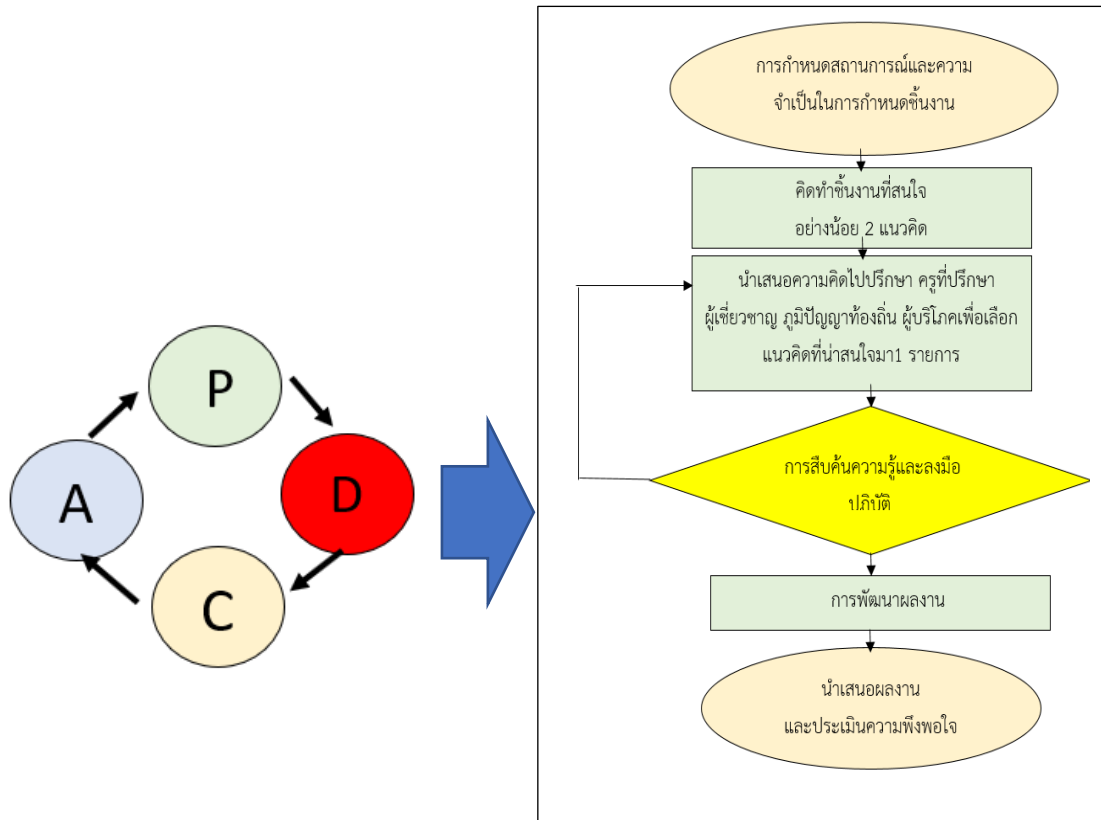
1. นำแนวทางที่ได้จากการสังเคราะห์ในขั้นตอนที่ 1 ไป ขออนุญาต และแนะนำแก่ผู้บริหาร ครูผู้ปฏิบัติการ ก่อนการใช้รูปแบบ
2. นำรูปแบบไปใช้ในสถานการณ์จริง โดยมีวิธีการปฏิบัติ ดังนี้คือ
  - จัดทำเอกสารลำดับขั้นตอน
  - ดำเนินการตามขั้นตอน
3. การประเมินผลการใช้รูปแบบ โดย
  - 3.1 นำเครื่องมือไปประเมินด้านกระบวนการแก่ผู้บริหาร ครูผู้ปฏิบัติการ
  - 3.2 นำแบบประเมินความพึงพอใจ ไปประเมิน นักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม
4. เครื่องมือ ได้แก่แบบสอบถามการดำเนินงานด้านกระบวนการของรูปแบบที่สร้างขึ้น
5. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เป็นการหาค่าความเที่ยงตรง โดยนำเครื่องมือคือแบบสอบถามการดำเนินงานด้านกระบวนการของรูปแบบที่สร้างขึ้น ไปตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และโครงสร้างของคำถามการสนทนากลุ่มทั้งข้อความหลัก และข้อความขยาย ว่าตรงตามจุดประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่

สถิติที่ใช้ คือสถิติพื้นฐาน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Mean and Standard Deviation) (SD) ทั้งนี้สามารถสรุปขั้นตอนการดำเนินงานได้ดังนี้

ตาราง 3.2 ขั้นตอนการทดลองและประเมินรูปแบบ

วัตถุประสงค์	วิธีการ	ประชากร/ กลุ่ม ตัวอย่าง	เครื่องมือ	การ วิเคราะห์ ข้อมูล	ผลที่ได้
2.เพื่อ ทดลองและ ประเมิน รูปแบบการ บริหาร จัดการ เรียนรู้เพื่อ ส่งเสริม สมรรถนะ การประกอบ สัมมาชีพของ นักเรียน โรงเรียนใน ถิ่นทุรกันดาร จังหวัด เชียงใหม่	ขั้นตอนที่ 2 เป็นการวิจัย เชิงปฏิบัติการ (Action Research) การวิจัย (นำไปใช้ จริง) Research : R2 ใน ขั้นตอนนี้เป็นการนำรูปแบบ ทางเลือกไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ที่สุ่มเพื่อเป็นการ ใช้รูปแบบ แบบทดลอง (Experimental design) โดยทดลองรูปแบบ : วิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) และการประเมิน ความพึงพอใจการใช้รูปแบบ 1. ประเมินผลการใช้รูปแบบ: วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการนำรูปแบบที่ได้รับการ พัฒนาไป ประเมินกับกลุ่ม ตัวอย่าง จากผู้บริหารหรือครู ผู้ปฏิบัติงานการสอน และ ตัวแทนกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ของโรงเรียนถิ่น ทุรกันดารสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่เขต 1-6 ซึ่งเป็น กลุ่มเป้าหมายการทดลอง 2. นำเครื่องมือไปเก็บข้อมูลกับ กลุ่มตัวอย่าง 3. นำข้อมูลมาวิเคราะห์ ประเมินผล 4. ทำการทดสอบสมมุติฐาน 5. รายงานผล	ผู้บริหาร ครูที่ เกี่ยวข้องกับ การนำ โครงการ กิจกรรม ไป ทำการทดลอง ใช้	รูปแบบ กระบวนการ จัดการเรียนรู้ และแบบ ประเมิน กระบวนการ รูปแบบ	วิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis)	ผลการ ทดลอง และ ประเมิน รูปแบบ การ บริหาร จัดการ เรียนรู้ เพื่อ ส่งเสริม สมรรถนะ การ ประกอบ สัมมาชีพ ของ นักเรียน โรงเรียน ในถิ่น ทุรกันดาร จังหวัด เชียงใหม่

การดำเนินงานและประเมินผลกระบวนการรูปแบบทางเลือก

แผนภาพ 3.1 การดำเนินงานและประเมินผลกระบวนการรูปแบบทางเลือก

ตาราง 3.3 แบบประเมินความพึงพอใจ

ที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
1	คำแนะนำในขั้นตอน ชัดเจนสามารถปฏิบัติได้					
2	กิจกรรมชัดเจน ได้รับความสนใจ					
3	แต่ละขั้นตอน ชัดเจน เหมาะสม					
4	ความยากง่าย เหมาะสม					
5	กิจกรรมสามารถปฏิบัติได้จริง					
6	เรียนแล้วสนุก เข้าใจง่าย					
7	ทุกขั้นตอนน่าสนใจ ชวนติดตาม					
8	นักเรียนพึงพอใจในวิธีการเรียน					
9	มีประโยชน์ต่อนักเรียน					
10	ความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน					
	เฉลี่ยรวม					

กำหนดเกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ความพึงพอใจมากที่สุด	มีค่าคะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00
ความพึงพอใจมาก	มีค่าคะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50
ความพึงพอใจปานกลาง	มีค่าคะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50
ความพึงพอใจน้อย	มีค่าคะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50
ความพึงพอใจน้อยที่สุด	มีค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนารูปแบบและจัดทำคู่มือ

ในขั้นตอนนี้เป็นการปรับปรุงพัฒนารูปแบบในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

ตาราง 3.4 ชั้นปรับปรุงพัฒนาแนวทางในการพัฒนา

วัตถุประสงค์	วิธีการ	ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้
3 เพื่อพัฒนารูปแบบและจัดทำคู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่	ขั้นตอนที่3 เป็น การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) (Development : D2) โดยวิธีการวิจัยทำการสังเคราะห์รูปแบบโดยการเปิดเวทีสนทนาสรุปผลการสังเคราะห์และจัดทำคู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่เพื่อเผยแพร่ต่อไป	ผู้บริหาร สถานศึกษา ครู ผู้ปฏิบัติงานการสอน และ ตัวแทน คณะกรรมการ สถานศึกษา ผู้ปกครอง	-รูปแบบ เอกสารคู่มือ	การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	เอกสารคู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่” ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร จากการสังเกตจากการสัมภาษณ์ และการวิเคราะห์ผลของการหาปัจจัย การดำเนินงาน การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ และสรุปผลความพึงพอใจผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาวิเคราะห์สภาพทั่วไปและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 2 ผลการทดลองและประเมินความพึงพอใจรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนารูปแบบและจัดทำคู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาวิเคราะห์สภาพทั่วไปและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

1.1 ข้อมูลจากเอกสาร จากการสังเกต และจากการสัมภาษณ์

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษาเอกสารแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ 5 ปี (พ.ศ.2565-2569) แผนพัฒนาสามปี โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ (พ.ศ. 2565 – 2567) เอกสารแผนปฏิบัติการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปีงบประมาณ 2566 เอกสารรายงานประเมินตนเอง (SAR) ปีการศึกษา 2564 เอกสารสถิตินักเรียน (2564 – 2566) สถิติครูและบุคลากรโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ (2564 – 2566) จากการสังเกตสภาพทั่วไป เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการโรงเรียน ให้บรรลุเป้าหมาย มีคุณภาพและประสิทธิภาพในช่วงระยะ 5 ปี ข้างหน้า (พ.ศ.2565-2569) โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งอยู่เลขที่ 99 หมู่ 10 ตำบลช่างเคิ่ง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ดำเนินการภายใต้การประสานงานระหว่างมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์ร่วมกับสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เปิดสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 39 ห้องเรียน มีครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 105 คน มีนักเรียน จำนวน 917 คน และมีหลักการบริหารงานในรูปแบบการทำงานเป็นทีม โดยประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ การดำเนินงานให้สอดคล้องกับบริบทและสภาพปัญหาของโรงเรียน ผวนวกกับกระบวนการวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง PDCA ในกระบวนการดำเนินงาน ภายใต้รูปแบบ

TEAM+ Model ซึ่งเป็นรูปแบบการบริหารจัดการหลักของสถานศึกษา ซึ่งมีแนวทางการพัฒนากระบวนการบริหาร TEAM+ Model ดังนี้ คือ 1) การพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงระบบ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครู 2) การบริหารแบบร่วมมือร่วมใจ เพื่อพัฒนางานวิชาการ ระดับประถมศึกษา 3) การบริหารด้วยวงจรคุณภาพเดิมิ่ง เพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ 4) การพัฒนาการบริหารแบบ TOPSTAR เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 5) การพัฒนากระบวนการกลายถาวรวิจัย เพื่อเพิ่มทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู 6) การบริหารงานกิจการนักเรียนแบบร่วมแรงร่วมใจ เพื่อการแก้ปัญหาเสพติดในโรงเรียน 7) การพัฒนาการกำกับ ติดตาม นิเทศภายในแบบร้อยเปอร์เซ็นต์ เพื่อการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 8) การพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาจิตสำนึกประชาธิปไตยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 9) การพัฒนาการบริหารแบบ STEAM เพื่อ การประกันคุณภาพภายในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 10) การพัฒนากระบวนการบริหารแบบพาคิด พาทำ เพื่อการทำวิจัยของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาอัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา ดังนี้ วิสัยทัศน์ คือ “ภายในปี พ.ศ.2564 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 มีระบบการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ มีครูมืออาชีพ ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามหลักสูตร และเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” พันธกิจคือ 1) พัฒนาระบบการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ 2) พัฒนาและส่งเสริมให้ครูเป็นครูมืออาชีพ 3) พัฒนาและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามหลักสูตรและอัตลักษณ์ของสถานศึกษา 4) พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มียุทธศาสตร์และกลยุทธ์ คือ 1) ยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ เหมาะสมกับอัตลักษณ์แห่งตนด้วยระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ กลยุทธ์ที่ (1) พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษากลยุทธ์ที่ (3) เร่งรัดพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานกลยุทธ์ที่ (5) ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนค้นพบศักยภาพของตนเองด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา 2) ยุทธศาสตร์พัฒนา ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสได้อย่างมีคุณภาพ กลยุทธ์ที่ (2) ส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ยุทธศาสตร์พัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลยุทธ์ที่ (6) พัฒนาอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม ฐานเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกลยุทธ์ที่ (7) พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4) ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบการบริหารและกลไกในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาส โดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย กลยุทธ์ที่ (4) ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนค้นพบศักยภาพของตนเองด้านอาชีพ จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา คือ 1) เพื่อให้สถานศึกษามีการบริหารจัดการศึกษาที่เป็นระบบ มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล 2) เพื่อพัฒนาครู มีความรู้ความสามารถ และปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ 4) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ ค้นพบศักยภาพของตนเองด้านอาชีพ 5) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ ค้นพบศักยภาพของตนเองด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา 6)

เพื่อพัฒนาอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 7) เพื่อพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ 8) เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของทุกภาคส่วน สำหรับผู้เรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ อัตลักษณ์ของสถานศึกษาคือ จงรักภักดี มีคุณธรรม น้อมนำ แนวทางพระราชดำริ และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา คือสืบสานพระราชปณิธาน สร้างคนดีสู่สังคม

จากการสังเกตสภาพทั่วไปได้ข้อมูลพบว่าโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งอยู่ตั้งอยู่บนเทือกเขาอินทนนท์บนพื้นที่ 226 ไร่ สภาพที่ตั้งเป็นที่สูงแยกจากถนนซึ่งเคยเป็นเส้นทางยุทธศาสตร์ในอดีต ปัจจุบันเป็นเส้นทางสัญจรระหว่างอำเภอแม่แจ่มไปยังท้องที่ใกล้เคียงสามารถเดินทางได้ทุกฤดูกาล มีอากาศเย็นสบายตลอดปีสภาพอากาศในแต่ละฤดูไม่มีความแตกต่างกันเท่าใดนัก ในฤดูร้อนอากาศไม่ร้อนอบอ้าวจนเกินไป เพราะมีต้นไม้ขึ้นอยู่หนาแน่นและอยู่ติดกับแนวป่าซึ่งเชื่อมต่อกับดอยอินทนนท์ที่มีความอุดมสมบูรณ์ และมีความชื้นสูง มีแหล่งน้ำธรรมชาติ จากลำห้วยเหนือหมู่บ้านซึ่งไหลมาจากเทือกเขาถนนธงชัย สามารถนำมาอุปโภคและบริโภคได้ หมู่บ้านที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงโรงเรียน ได้แก่ หมู่บ้านแม่ปาน หมู่บ้านสันเกียง หมู่บ้านห้วยรินประชากรส่วนใหญ่นประกอบอาชีพทำนา ทำสวน ทำไร่ข้าวโพด ปลูกถั่วเหลือง ประกอบการค้าขนาดเล็กบริการสินค้าในหมู่บ้านในการยังชีพ เส้นทางที่จะเข้าสู่โรงเรียนมีทั้งหมด 2 สาย คือ สายอินทนนท์และสายอำเภอฮอด โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ ห่างจากตัวอำเภอแม่แจ่มเป็นระยะทาง 7 กิโลเมตร และห่างจากตัวเมืองเชียงใหม่เป็นระยะทาง 120 กิโลเมตร

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ตัวแทนนักเรียน และตัวแทนชุมชน จำนวน 20 คน พบว่าโรงเรียนมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา 5 ปี แผนพัฒนาสามปี รายงานประเมินตนเอง (SAR) พบว่าการดำเนินงานของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ ในระยะเริ่มแรกพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ มอบหมายให้กรมสามัญศึกษา โดยสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการขอใช้พื้นที่ป่าเสื่อมโทรมกับกรมป่าไม้ และได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่ป่า จำนวน 226 ไร่ สำหรับก่อสร้างโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจัดตั้งโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2541 เป็นโรงเรียนประเภทศึกษาสงเคราะห์ เป็นโรงเรียนแบบอยู่ประจำรับเด็กนักเรียนที่ยากไร้ทางเศรษฐกิจด้อยโอกาสทางการศึกษาทางสังคม และทางภูมิศาสตร์ เปิดสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 39 ห้องเรียน มีครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 53 คน มีนักเรียน จำนวน 917 คน

สรุปผลการผลการศึกษาวิเคราะห์สภาพทั่วไปของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ เปิดสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 39 ห้องเรียน มีครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 105 คน มีนักเรียน จำนวน 917 คน และมีหลักการบริหารงานในรูปแบบการทำงานเป็นทีม โดยประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ การดำเนินงานให้สอดคล้องกับบริบทและสภาพปัญหาของโรงเรียน ผนวกกับกระบวนการวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง

PDCA ในกระบวนการดำเนินงาน ภายใต้รูปแบบ TEAM+ Model รับผิดชอบต่อเด็กนักเรียนที่ยากไร้ทางเศรษฐกิจด้วยโอกาสทางการศึกษาทางสังคม และทางภูมิศาสตร์ มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรทวิศึกษา การจัดการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะอาชีพติดตัว มีคุณธรรมนำความรู้ มีคุณลักษณะและค่านิยมที่พึงประสงค์ ทักษะดำรงชีวิตของผู้เรียนโรงเรียนประจำที่ดีตามแนวทางแนวทางพระราชดำริตามเอกลักษณ์ที่เพื่อสอดคล้องกับเอกลักษณ์ของสถานศึกษาที่กล่าวว่า “สืบสานพระราชปณิธาน สร้างคนดีสู่สังคม” เป็นต้น ผู้บริหารให้การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนเป็นอย่างดี แต่ยังคงขาดกระบวนการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นระบบ และวิธีการประเมินผลการดำเนินงาน ที่ชัดเจน

ตาราง 4.1 ผลการวิเคราะห์สภาพจริง (SWOT Analysis) โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่

จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ปัญหาอุปสรรค
<p>1. มีคณะผู้บริหารที่ให้การสนับสนุนและเห็นความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนเป็นอย่างดี</p> <p>2. มีการจัดการเรียนรู้แบบทวิศึกษาร่วมกับสถาบันการศึกษาด้านอาชีพ</p> <p>3. มีคณะครู บุคลากรทางการศึกษาทำงานที่มุ่งมั่นตั้งใจ มีความรู้ความสามารถ</p> <p>4. มีงบประมาณ อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอนที่เพียงพอ</p>	<p>1. ยังไม่มีรูปแบบการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้คิดสร้างอาชีพด้วยตนเองที่ชัดเจน</p> <p>2. ยังขาดวิธีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานที่ชัดเจน</p>	<p>1. ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ มีบุคลากร สถานที่ และองค์กรภายนอกสนับสนุน</p> <p>2. อยู่ในพื้นที่ชุมชนใกล้เคียงหมู่บ้าน วัด ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากชุมชน ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างดี</p> <p>3. มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) มาใช้ในการจัดการสถานศึกษา</p>	<p>1. น้ำประปาที่ใช้สอยมีอย่างจำกัดไม่พอใช้ในฤดูร้อน ช่วงเดือนมีนาคมต้องรีบปิดภาคเรียนเพื่อปล่อยนักเรียนกลับบ้าน และมีการซ่อมท่อประปาย่อยครั้งเนื่องจากโรงเรียนเดินท่อส่งน้ำจากต้นน้ำเองเป็นระยะทางกว่า 10 กิโลเมตร ท่อน้ำพีวีซีเสียหายหลายครั้ง เหตุเป็นเพราะเศษกิ่งไม้อุดตัน และได้รับความเสียหายจากการเผาป่า</p> <p>2. ไฟฟ้าตกบ่อยครั้ง ช่วงฤดูฝนและเกิดพายุฝน</p>

จากตาราง 4.1 ผลการวิเคราะห์สภาพจริง (SWOT Analysis) โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า มีปัจจัยด้านจุดแข็งอยู่ระดับมากที่สุดคือคณะผู้บริหารที่ให้การสนับสนุนและเห็นความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนเป็นอย่างดี รองลงมาได้แก่มีการจัดการเรียนรู้แบบทวิศึกษาร่วมกับสถาบันการศึกษาด้านอาชีพ คณะครู บุคลากรทางการศึกษาทำงานที่มุ่งมั่นตั้งใจ มีความรู้ ความสามารถ มีงบประมาณ อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอนที่เพียงพอ ด้านจุดอ่อนตามลำดับมากที่สุดตามลำดับได้แก่ ยังไม่มีรูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมอาชีพที่ให้นักเรียนได้คิดสร้างอาชีพด้วยตนเองที่ชัดเจน ยังขาดวิธีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานที่ชัดเจน ด้านโอกาสที่ได้รับจากภายนอกได้แก่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ มีบุคลากร สถานที่ และองค์กรภายนอกสนับสนุน อยู่ในพื้นที่ชุมชนใกล้หมู่บ้าน วัด ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากชุมชน ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างดี มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) มาใช้ในการจัดการสถานศึกษาในด้านปัญหาอุปสรรคน้ำประปาที่ใช้สอยมีอย่างจำกัดไม่พอใช้ในฤดูร้อน ช่วงเดือนมีนาคมต้องรปิดภาคเรียนเพื่อปล่อยนักเรียนกลับบ้าน และมีการซ่อมท่อประปาย่อยครั้ง เนื่องจากโรงเรียนเดินท่อส่งน้ำจากต้นน้ำเองเป็นระยะทางกว่า 10 กิโลเมตร ท่อน้ำพีวีซีเสียหายหลายครั้ง เหตุเป็นเพราะเศษกิ่งไม้อุดตัน และได้รับความเสียหายจากการเผาป่าไฟฟ้าตกบ่อยครั้ง ช่วงฤดูฝนและเกิดพายุฝน ทำให้การจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านอาชีพไม่ต่อเนื่อง

แผนภาพ 4.1 กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่

โรงเรียนบ้านชีแบร

จากการศึกษาเอกสารแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนบ้านชีแบร 5 ปี (พ.ศ.2565-2569),แผนพัฒนาสามปี โรงเรียนบ้านชีแบร (พ.ศ. 2565 – 2567) เอกสารแผนปฏิบัติการโรงเรียนบ้านชีแบร ประจำปีงบประมาณ 2566 เอกสารรายงานประเมินตนเอง (SAR) ปีการศึกษา 2564 เอกสารสถิตินักเรียน (2564 – 2566) สถิติครูและบุคลากรโรงเรียนบ้านชีแบร (2564 – 2566) เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการโรงเรียน ให้บรรลุเป้าหมาย มีคุณภาพและประสิทธิภาพในช่วงระยะ 5 ปี ข้างหน้า(พ.ศ.2565-2569) โรงเรียนบ้านชีแบร ตั้งอยู่ เลขที่ 135 บ้านชีแบร หมู่ที่ 7 ตำบลแม่ต๋อน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์ 50310 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เปิดสอนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ถึงระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 มีครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 19 คน มีนักเรียน จำนวน 239 คน และมีดำเนินการวิเคราะห์สภาพปัญหา ผลการจัดการศึกษาที่ผ่านมา โดยการศึกษาข้อมูล สารสนเทศจากผลการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา และจัดกิจกรรมระดมความคิดเห็น ร่วมกันกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ปรับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการพัฒนาด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา รวมทั้งให้สอดคล้องกับนโยบายปฏิรูปการศึกษาของประเทศ จัดสรรงบประมาณ ทรัพยากรต่าง ๆ และมอบหมายงานให้แก่ผู้รับผิดชอบได้ดำเนินงานพัฒนางานตามแผนปฏิบัติการประจำปีให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีการนิเทศติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ และสรุปผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องโดยใช้รูปแบบการบริหารจัดการแบบ PDCA มีกระบวนการพัฒนาผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามศักยภาพของผู้เรียน และเป็นไปตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน เน้นเรื่องการอ่านออกเขียนได้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนทุกคนอ่านออกและเขียนได้ ตั้งแต่ ป.1 พัฒนาครูทุกคนให้มีความสามารถในการนำเสนอเทคนิคการสอนให้ตรงกับศักยภาพของผู้เรียน มีสื่อแหล่งเรียนรู้และแหล่งสืบค้นข้อมูล เช่น ห้องสมุด เป็นต้น ครูทุกคนเข้าร่วม PLC เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยเน้นการอ่านออกเขียนได้ ของนักเรียนทุกคนทุกระดับชั้น นอกจากนี้ สถานศึกษาได้ดำเนินการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียน โดยการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามวัยของผู้เรียน และตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียน คือ “มีความรู้ คู่คุณธรรม นำสู่ทักษะชีวิตและอาชีพเพื่อการปรับตัวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21” โดยได้นำกระบวนการ STEAM Design Process / Makerspace ในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ในหน่วยการเรียนรู้ต่าง ๆ ในชั้นเรียน เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ครูผู้สอนได้มีการจัดการเรียนการสอนเป็นฐานกิจกรรม ให้ผู้เรียนมีความรู้เรื่องอาชีพท้องถิ่น โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

จากการสังเกตสภาพทั่วไปได้ข้อมูลพบว่าโรงเรียนบ้านชีแบร ตั้งอยู่ตั้งอยู่บนเทือกเขาสูง สภาพที่ตั้ง แยกจากถนนหลักที่เป็นเส้นทางสัญจรระหว่างอำเภออมก๋อย และตำบลแม่ตั้นมีระยะทางจากโรงเรียน ถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 5 ระยะทาง 184 กม. ระยะทางจากโรงเรียน ถึง อำเภออมก๋อย 95 กม สภาพการเดินทางค่อนข้างลำบาก ถนนมีสภาพเป็นโคลน หากฝนตกต้องเดินทางโดยรถจักรยานยนต์ หรือรถยนต์ขับเคลื่อน 4 ล้อยกสูง มีปัญหาด้านการสื่อสารจากสัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร ประกอบกับใช้ไฟฟ้าจากระบบโซล่าเซลล์ ใช้ระบบน้ำประปาภูเขาผู้ปกครอง ชุมชนเป็นชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตรและเลี้ยงสัตว์ มีฐานะยากจนรายได้เฉลี่ยครอบครัวละ 8,000 บาทต่อปี พื้นที่มีสภาพเป็นป่าเสื่อมโทรม และทุดกันดาร รวมทั้งขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ปัจจุบันส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันดำเนินการสนองพระราชดำริ ได้แก่ การปลูกจิตสำนึกให้ราษฎรร่วมการอนุรักษ์ และฟื้นฟูสภาพป่าที่เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารให้กลับอุดมสมบูรณ์ การพัฒนาอาชีพ ได้ก่อสร้างระบบส่งน้ำตลอดจนจัดหาแหล่งน้ำเพิ่มเติม เพื่อให้มีน้ำใช้สำหรับการเกษตร และสนับสนุนให้ราษฎรทำการเกษตรแบบถาวร โดยส่งเสริมการปลูกข้าวพันธุ์ที่เหมาะสมให้ผลผลิตสูง รวมทั้งการจัดตั้งธนาคารข้าว การปุ๋ยสัตว์ ส่งเสริมการเลี้ยงเป็ดเทศ ไก่พื้นเมือง ปลา และกบเปาะ เพื่อเป็นแหล่งอาหารโปรตีนให้แก่ราษฎร โรงเรียนบ้านชีแบร มีเขตพื้นที่บริการการศึกษา มี 5 หมู่บ้าน 11 หย่อมบ้าน คือ หมู่ที่ 7 บ้านปรอโพ บ้านชีแบร หมู่ที่ 8 บ้านห้วยขุน บ้านห้วยยาบ หมู่ที่ 9 บ้านแม่ระอาใน บ้านลูกคู บ้านฉุยมอ หมู่ที่ 10 บ้านแม่ระอานอก บ้านจกปก และหมู่ที่ 14 บ้านห้วยไก่อป่า บ้านสบหาด

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ตัวแทนนักเรียน และตัวแทนชุมชน จำนวน 15 คน พบว่าโรงเรียนมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา 5 ปี , แผนพัฒนาสามปี , รายงานประเมินตนเอง (SAR) มีการดำเนินงานบริหารจัดการ เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีการส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียนรวมทั้งครูผู้สอนให้ได้รับการพัฒนาเพื่อนำมาปรับใช้กับกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทและความรู้ความสามารถของผู้เรียน นำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางแก้ไขเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น บริหารโดยการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน ลดภาระงานครู คี้นครูสู่อำนาจเรียนโดยการบูรณาการการทำงานในโรงเรียน/ห้องเรียน ลดภาระงานธุรการ ปลูกฝังให้นักเรียนมีความรู้เรื่องอาชีพท้องถิ่น โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

สรุปผลการสังเคราะห์สภาพทั่วไปของโรงเรียนบ้านชีแบร เปิดสอนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ถึงระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 มีครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 19 คน มีนักเรียน จำนวน 239 คน และมีรูปแบบการบริหารจัดการแบบ PDCA มีการสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและเอกสารที่เกี่ยวข้องของโรงเรียนบ้านชีแบร (พ.ศ. 2565-2569) ได้แสดงให้เห็นถึงภาพรวม ของโรงเรียน ดังนี้ คือ

1. สภาพทั่วไปและการบริหารจัดการ ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ โรงเรียนตั้งอยู่ในพื้นที่ทุรกันดารบนเทือกเขาสูง, การเดินทางลำบาก และสภาพการสื่อสารไม่เสถียร การจัดการทรัพยากร: ใช้ไฟฟ้าจากระบบโซลาร์เซลล์และน้ำจากระบบน้ำประปาภูเขา สภาพเศรษฐกิจของชุมชน: ชุมชนมีฐานะยากจน รายได้เฉลี่ยครอบครัวต่ำและมีอาชีพหลักคือการเกษตรและเลี้ยงสัตว์

2. แผนพัฒนาและการดำเนินงาน มีแผนยุทธศาสตร์ 5 ปี และแผนพัฒนาสามปี: กำหนดเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและนโยบายปฏิรูปการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี เน้นการใช้กลยุทธ์ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียนการพัฒนาผู้เรียนและการจัดการเรียนการสอน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดการเรียนรู้ตามศักยภาพของนักเรียนและมาตรฐานหลักสูตร มุ่งพัฒนาทักษะให้นักเรียนอ่านออกและเขียนได้ตั้งแต่ระดับป.1

3. การพัฒนาทักษะชีวิต ใช้กระบวนการ STEAM Design Process / Makerspace และการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ **ซึ่งการพัฒนาอาชีพและการมีส่วนร่วมของชุมชน** ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาท้องถิ่น

สรุปได้ว่า การวางแผนและการดำเนินการที่มุ่งมั่นเพื่อพัฒนาโรงเรียนบ้านชีแบงให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา ซึ่งมีการบูรณาการการพัฒนาหลายด้านทั้งในระดับการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาชุมชนอย่างครบถ้วน **และควรมีการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้:** การพัฒนาหลักสูตรและการสอนให้ตรงกับความต้องการและสภาพแวดล้อมของนักเรียน ควรสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อเพิ่มทรัพยากรและการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ให้มากขึ้น และปรับวิธีการทำงานให้สอดคล้องกับสภาพบริบทที่มีปัญหาด้านการสื่อสารและ ความเสถียรของสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้มากขึ้น

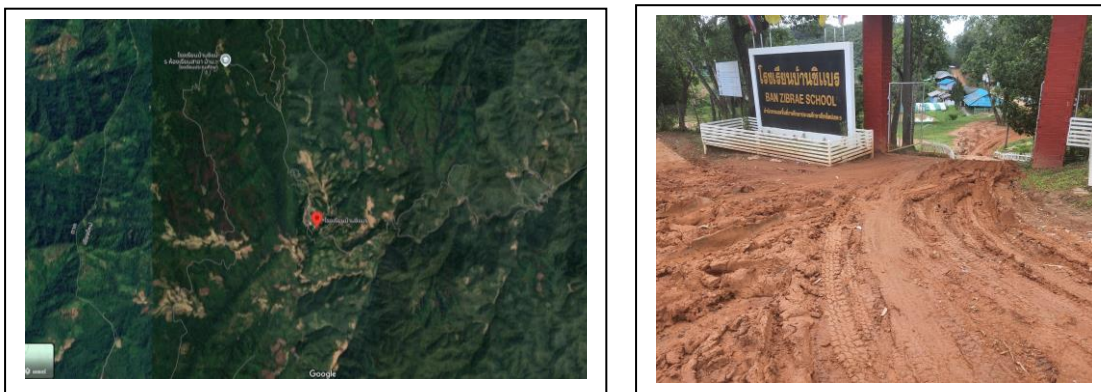
ตาราง 4.2 ผลการวิเคราะห์สภาพจริง (SWOT Analysis) โรงเรียนบ้านชีแบร

จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ปัญหาอุปสรรค
<p>1. มีผู้บริหารที่ให้การสนับสนุนและเห็นความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนเป็นอย่างดี</p> <p>2. มีคณะครูบุคลากรทางการศึกษาทำงานที่มุ่งมั่นตั้งใจ มีความรู้ความสามารถ</p> <p>3. หน่วยงานราชการ และเอกชนชุมชนให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาเป็นอย่างดี</p>	<p>1. ยังไม่มีรูปแบบการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้คิดสร้างอาชีพด้วยตนเองที่ชัดเจน</p> <p>2. ยังขาดวิธีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานที่ชัดเจน</p> <p>3. ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการศึกษาส่งเสริมอาชีพ</p>	<p>1. อยู่ในพื้นที่ชุมชนใกล้หมู่บ้าน ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากชุมชน ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างดี</p> <p>3. มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) มาใช้ในการจัดการสถานศึกษา</p>	<p>1. น้ำประปาที่ใช้สอยมีอย่างจำกัดไม่พอใช้ในฤดูร้อน และมีการซ่อมท่อประปาบ่อยครั้ง เนื่องจากโรงเรียนเดินท่อส่งน้ำจากต้นทางน้ำ</p> <p>2. ไฟฟ้าดับบ่อยครั้ง ช่วงฤดูฝนและเกิดพายุฝน เนื่องจากใช้ระบบไฟโซล่าเซลล์</p> <p>3. สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร</p>

จากตาราง 4.2 ผลการวิเคราะห์สภาพจริง (SWOT Analysis) โรงเรียนบ้านชีแบร พบว่ามีปัจจัยด้านจุดแข็งอยู่ระดับมากที่สุดคือมีผู้บริหารที่ให้การสนับสนุนและเห็นความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนเป็นอย่างดี รองลงมาได้แก่คณะครูบุคลากรทางการศึกษาทำงานที่มุ่งมั่นตั้งใจ มีความรู้ ความสามารถ และหน่วยงานราชการ และเอกชนชุมชนให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาเป็นอย่างดีมีการจัดการเรียนรู้แบบทวิศึกษาร่วมกับสถาบันการศึกษาด้านอาชีพ ด้านจุดอ่อนตามลำดับมากที่สุดตามลำดับได้แก่ ยังไม่มีรูปแบบการเรียนรู้ ส่งเสริมอาชีพที่ให้นักเรียนได้คิดสร้างอาชีพด้วยตนเองที่ชัดเจน ยังขาดวิธีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานที่ชัดเจน และขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการศึกษาส่งเสริมอาชีพ ด้านโอกาสที่ได้รับจากภายนอกได้แก่อยู่ในพื้นที่ชุมชนใกล้หมู่บ้าน ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากชุมชน ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างดี มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) มาใช้ในการจัดการสถานศึกษา ในด้านปัญหาอุปสรรค น้ำประปาที่ใช้สอยมีอย่างจำกัดไม่พอใช้ในฤดูร้อน และมีการซ่อมท่อประปาบ่อยครั้ง เนื่องจากโรงเรียนเดินท่อส่งน้ำจากต้นทางน้ำ ไฟฟ้าดับบ่อยครั้ง ช่วงฤดู

ฝนและเกิดพายุฝน เนื่องจากใช้ระบบไฟโซลาร์เซลล์ สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียรทำให้การจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านอาชีพไม่ต่อเนื่อง

สรุปว่าภาพรวมของข้อดีและข้อท้าทายที่โรงเรียนบ้านชิแบรกำลังเผชิญ รวมถึงแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในบางด้านและจุดที่ต้องการการปรับปรุงเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้ดีขึ้น

แผนภาพ 4.2 ตำแหน่งที่ตั้งโรงเรียนบ้านชิแบร

แผนภาพ 4.3 ผลิตภัณฑ์จากการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน โรงเรียนบ้านชิแบร

โรงเรียนอมก๋อยวิทยาคม

จากการศึกษาเอกสารแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนอมก๋อยวิทยาคม 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569), แผนพัฒนาสามปี โรงเรียนอมก๋อยวิทยาคม (พ.ศ. 2565 – 2567) เอกสารแผนปฏิบัติการโรงเรียนอมก๋อยวิทยาคม ประจำปีงบประมาณ 2566 เอกสารรายงานประเมินตนเอง (SAR) ปีการศึกษา 2564 เอกสารสถิตินักเรียน (2564 – 2566) สถิติครูและบุคลากรโรงเรียนอมก๋อยวิทยาคม (2564 – 2566) เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการโรงเรียน ให้บรรลุเป้าหมาย มีคุณภาพและประสิทธิภาพในช่วงระยะ 5 ปี ข้างหน้า(พ.ศ.2565-2569) โรงเรียนอมก๋อยวิทยาคม ตั้งอยู่ เลขที่ 367 หมู่ 1 ตำบล อมก๋อย อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์ 50310 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 และจัดการเรียนการสอนแบบทวิ

ศึกษาในระดับใบประกาศวิชาชีพ (ปวส.) มีครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 71 คน มีนักเรียนจำนวน 1,149 คน และมีดำเนินการวิเคราะห์สภาพปัญหา ผลการจัดการศึกษาที่ผ่านมา ได้ดำเนินการจัดการศึกษาตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา และบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนมีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้โรงเรียนในโครงการพระราชดำรินถนุญกันดาร(กพต.) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนให้เกิดทักษะสังคม ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ “เรียนรู้อย่างมีความสุข” ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ทำงานอย่างมีความสุข ภายใต้ องค์กรคุณภาพ องค์กรแห่งความสุข ในด้านการส่งเสริมสมรรถนะสู่อาชีพโรงเรียนนอมก๋อยวิทยาคมเป็นศูนย์การเรียนรู้ในโครงการอัจฉริยะเกษตรประณีตในโรงเรียนซึ่ง เป็นโครงการนำร่องใน 6 โรงเรียน ส่งผลให้มีโรงเรียนต่าง ๆ รวมถึงโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สนใจเข้าร่วมโครงการ โดยมีการนำ Coding และ STI มาบูรณาการร่วมกับ 8 สารวิชาและผสมกับวิถีชีวิตท้องถิ่นอย่างกลมกลืน โดยเฉพาะหลักสูตรกาแพ ซึ่งนำมาบูรณาการเข้าในหลักสูตรในทุกระดับชั้นเรียน นอกจากนี้ยังใช้ STEAM ในการทำหลักสูตรไร์กาแพส่งเสริมคุณธรรม เป็นการนำ Art for life มาสอดแทรกได้อย่างยอดเยี่ยม เพื่อปลูกฝังความซื่อสัตย์ต่อการปลูกกาแพ มีความตรงต่อเวลา เอาใจใส่ดูแล รอคอย และทำตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทางผ่านกระบวนการคุณธรรมจนเกิดเป็นอาชีพได้ สร้างเด็กให้เติบโตเป็นคนดี คนเก่ง มีทักษะอาชีพ และทักษะชีวิต มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามศักยภาพของผู้เรียน และเป็นไปตามมาตรฐานและตัวชี้ วัดของหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) โรงเรียนนอมก๋อยวิทยาคมยังจัดทำหลักสูตรอัจฉริยะเกษตรประณีตในโรงเรียน ที่มีสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ภายใต้แนวคิด “ศ (คน) รัก(ษ์) ป่า” โดยใช้รูปแบบจัดการเรียนการสอนแบบ STEAM Education (Art for life = วัฒนธรรม วิถีชีวิต ความเป็นอยู่) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/6 รายวิชาเพิ่มเติม STI1 และ STI2 มีคณะครูผู้รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ครูผู้สอนในรายวิชา วิทยาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ คณิตศาสตร์ และเกษตร ซึ่งทุกครั้งหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน ครูทุกท่านจะร่วมกันประเมินผล และพบว่าผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการดูแลและเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรได้อย่างเหมาะสมมากยิ่งขึ้น มีการนำความรู้ไปปรับประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่พบในชีวิตประจำวันได้ ตลอดจนเกิดการวางแผนต่อยอดองค์ความรู้ในการเป็นแนวทางสำหรับการศึกษาต่อในอนาคต

จากการสังเกตสภาพทั่วไปได้ข้อมูลพบว่าโรงเรียนนอมก๋อยวิทยาคม ตั้งอยู่ตั้งอยู่บนเทือกเขาสูง สภาพที่ตั้ง อยู่บนถนนหลักที่เป็นเส้นทางสัญจรระหว่างอำเภอฮอด และตำบลแม่ตื่น โรงเรียนตั้งอยู่ในตัวอำเภอนอมก๋อย มีระยะทางจากโรงเรียน ถึงจังหวัดเชียงใหม่ ระยะทาง 179 กม. การติดต่อกับจังหวัดและอำเภอใกล้เคียง สามารถคมนาคมได้ทางเดียว คือทางรถยนต์ โดยทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 108 อำเภอที่ใกล้ที่สุด คืออำเภอฮอด เดินทางโดยทางรถยนต์บนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 108 ระยะทาง (อำเภอฮอด - บ้านกิวลม) ถนนลาดยางตลอดสาย ระยะทาง 39 กิโลเมตร และทางหลวงชนบท หมายเลข 1099 (สายกิวลม - นอมก๋อย) ถนนลาดยางตลอดสาย ระยะทาง 50 กิโลเมตร มีเขตพื้นที่บริการ ครอบคลุม 6 ตำบล ของอำเภอนอมก๋อย โดยมีผู้เรียนนอกเขตบริการ ตำบลบ่อหลวง อำเภอฮอด ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่บนพื้นที่สูง มีภูเขาล้อมรอบ นักเรียนร้อยละ 90

เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรม ส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ที่มีภาษาพูดเป็นของตนเองทำให้เกิดปัญหาในการสื่อสาร

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ตัวแทนนักเรียน และตัวแทนชุมชน จำนวน 25 คน พบว่าโรงเรียนมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา 5 ปี ,แผนพัฒนาสามปี ,รายงานประเมินตนเอง (SAR) มีการดำเนินงานบริหารจัดการ เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีการส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียนรวมทั้งครูผู้สอนให้ได้รับการพัฒนาเพื่อนำมาปรับใช้กับกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทและความรู้ความสามารถของผู้เรียน นำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางแก้ไขเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น บริหารโดยการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน ลดภาระงานครู ค้นครูผู้ห้องเรียนโดยการบูรณาการการทำงานในโรงเรียน/ห้องเรียน ลดภาระงานธุรการ ปลูกฝังให้นักเรียนมีความรู้เรื่องอาชีพท้องถิ่น โดยเฉพาะเรื่องกาแฟ

สรุปผลการผลการศึกษาวเคราะห์สภาพทั่วไปของโรงเรียนนอมก๋อยวิทยาคม อธิการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ของโรงเรียนนอมก๋อยวิทยาคม รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โรงเรียนได้มีการวางแผนพัฒนายุทธศาสตร์อย่างชัดเจนสำหรับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในช่วง 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569) โดยเน้นการบริหารจัดการการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและส่งเสริมคุณภาพของผู้เรียนในหลายด้านประเด็นสำคัญ จากการวิเคราะห์ข้อมูล คือ

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนา 5 ปี โรงเรียนได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน ควบคู่กับการเสริมสร้างทักษะอาชีพและความเป็นเลิศในด้านวิชาการ เช่น การนำเทคโนโลยี Coding และ STI มาบูรณาการร่วมกับสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ โรงเรียนได้เข้าร่วมในโครงการพระราชดำรินถนอมถนอม (กพด.) และได้พัฒนาหลักสูตรเฉพาะที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน โดยเฉพาะการส่งเสริมอาชีพท้องถิ่น เช่น กาแฟ ซึ่งถือเป็นการบูรณาการหลักสูตรที่เน้นทักษะชีวิตและคุณธรรมผ่านการศึกษาศาสตร์ เทคโนโลยี และศิลปะ (STEAM Education)

2. การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนมีการจัดการศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนทั้งครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ส่งผลให้เกิดการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ลดภาระงานครูและส่งเสริมให้ครูกลับเข้าสู่ห้องเรียนได้มากขึ้น การประเมินผลและติดตามการดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ทั้งในส่วนของการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างเหมาะสมเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2. บริบทของโรงเรียน โรงเรียนตั้งอยู่บนพื้นที่ภูเขาสูง ห่างไกลจากตัวเมือง นักเรียนส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์และครอบครัวมีฐานะยากจน ทำให้เกิดปัญหาด้านการสื่อสารและการเข้าถึงการศึกษา แต่โรงเรียนสามารถปรับหลักสูตรให้เข้ากับบริบทท้องถิ่น เช่น การสอดแทรกวิชาท้องถิ่น และส่งเสริมอาชีพ

3. หลักสูตรและการเรียนการสอน โรงเรียนได้นำวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เช่น STEAM และ Art for life มาปรับใช้ในหลักสูตรที่เน้นการส่งเสริมคุณธรรมและทักษะชีวิต ซึ่งช่วยให้นักเรียนมีความรู้และทักษะที่พร้อมต่อการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพในอนาคต

สรุปได้ว่าโรงเรียนอภยวิทย์วิทยาคมได้พัฒนาระบบการศึกษาและการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้แนวทางการมีส่วนร่วมและการพัฒนาที่ยั่งยืน ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพควบคู่ไปกับการเรียนรู้ทางวิชาการ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนในระยะ

ตาราง 4.3 ผลการวิเคราะห์สภาพจริง (SWOT Analysis) โรงเรียนอภยวิทย์วิทยาคม

จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ปัญหาอุปสรรค
<p>1. ผู้บริหารที่ให้การสนับสนุนและเห็นความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนเป็นอย่างดี</p> <p>2. มีคณะครู บุคลากรทางการศึกษาทำงานที่มุ่งมั่นตั้งใจ มีความรู้ความสามารถ</p> <p>3. หน่วยงานราชการและเอกชนชุมชนให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาเป็นอย่างดี</p>	<p>1. ยังไม่มีรูปแบบการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้คิดที่หลากหลายในการสร้างอาชีพด้วยตนเองที่ชัดเจน</p> <p>2. ยังขาดวิธีการติดตามประเมินผลสมรรถนะที่สำคัญการดำเนินงานที่ชัดเจน</p>	<p>1. อยู่ในพื้นที่ชุมชนใกล้หมู่บ้าน ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากชุมชน ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างดี</p> <p>2. มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) มาใช้ในการจัดการสถานศึกษา</p> <p>3. อยู่ภายใต้โรงเรียนในโครงการพระราชดำรินถนุรักษ์ (กพด.) และเป็นศูนย์การเรียนรู้ในโครงการอัจฉริยะเกษตรประณีตในโรงเรียน</p>	<p>ที่ตั้งของบ้านนักเรียนอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ฐานะยากจน มีปัญหาด้านการสื่อสาร</p>

จากตาราง 4.3 ผลการวิเคราะห์สภาพจริง (SWOT Analysis) โรงเรียนอภยวิทย์วิทยาคม พบว่ามีปัจจัยด้านจุดแข็งอยู่ระดับมากที่สุดคือมีผู้บริหารที่ให้การสนับสนุนและเห็นความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนเป็นอย่างดี รองลงมาได้แก่คณะครู บุคลากรทางการศึกษาทำงานที่มุ่งมั่นตั้งใจ มีความรู้ ความสามารถ และหน่วยงานราชการ และเอกชนชุมชนให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาเป็นอย่างดีมีการจัดการเรียนรู้แบบทวิศึกษาร่วมกับสถาบันการศึกษาด้านอาชีพ ด้านจุดอ่อนตามลำดับมากที่สุดตามลำดับได้แก่ ยังไม่มีรูปแบบการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้คิดที่หลากหลายในการสร้างอาชีพด้วยตนเองที่ชัดเจน ยังขาดวิธีการติดตามประเมินผลสมรรถนะที่สำคัญการดำเนินงานที่ชัดเจน ด้านโอกาสที่ได้รับจากภายนอกได้แก่อยู่ในพื้นที่ชุมชนใกล้หมู่บ้าน ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากชุมชน ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างดี มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) มาใช้ในการจัดการสถานศึกษา อยู่ภายใต้โรงเรียนในโครงการพระราชดำรินถนุรักษ์ (กพด.) และเป็นศูนย์การเรียนรู้ในโครงการอัจฉริยะเกษตรประณีตในโรงเรียน ในด้านปัญหาอุปสรรคที่ตั้งของบ้านนักเรียนอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ฐานะยากจน มีปัญหาด้านการสื่อสารทำให้การจัดการศึกษาด้านอาชีพไม่ต่อเนื่อง

สรุปภาพรวมของสถานการณ์และข้อท้าทายที่โรงเรียนนอมก๋อยวิทยาคมกำลังเผชิญอยู่ รวมถึงโอกาสในการพัฒนาและวิธีการที่สามารถใช้เพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น

แผนภาพ 4.4 ตำแหน่งที่ตั้งโรงเรียนนอมก๋อยวิทยาคม

แผนภาพ 4.5 ผลลัพธ์จากการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน โรงเรียนนอมก๋อยวิทยาคม

โรงเรียนบ้านห้วยคอกหมู

จากการศึกษาเอกสารแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนบ้านห้วยคอกหมู 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569) แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2565 – 2567) เอกสารแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ 2566 เอกสารรายงานประเมินตนเอง (SAR) ปีการศึกษา 2564 เอกสารสถิตินักเรียน (พ.ศ.2564 – 2566) สถิติครูและบุคลากร (พ.ศ.2564 – 2566) เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการโรงเรียน ให้บรรลุเป้าหมาย มีคุณภาพและประสิทธิภาพในช่วงระยะ 5 ปี ข้างหน้า(พ.ศ.2565-2569) โรงเรียนบ้านห้วยคอกหมู ตั้งอยู่หมู่ 7 ตำบลแม่नावาง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์ 50280 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เปิดสอนระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 25 คน มีนักเรียน จำนวน 256 คน มีการบริหารอย่างมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วนในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยมีการเผยแพร่ผู้ปกครองและเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น บุคลากรภายในโรงเรียน องค์กรต่างๆและชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานและการจัดการศึกษา มีการจัดประชุม อบรมสัมมนาบุคลากรของโรงเรียน นำบุคลากรไปทัศนศึกษา ดูงานและศึกษาแหล่งเรียนรู้ มีการวางแผนและมีการปฏิบัติอย่างชัดเจน โรงเรียนมีการจัดทำแผนการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน มีการดำเนินงานตามแผนอย่างเป็นระบบ และมีการกำกับติดตามการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องตามกระบวนการ PDCA โดยมีแผนงาน โครงการ/กิจกรรม และแนวทางในการร่วมกิจกรรม มีเอกสารข้อมูลครบถ้วน มีการรายงานผลและมีการนำผลไปพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ สามารถติดตามผลการดำเนินงานได้ มีระบบการนิเทศภายใน มีการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่องและเป็นแบบอย่างได้ ดำเนินงานพัฒนาวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร ที่เน้นคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา จัดการเรียนการสอนตามศักยภาพ เชื่อมโยงกับชีวิตจริง มีแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมด้านทักษะอาชีพและศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง มีโครงการพัฒนางานวิชาการ มีการวัดผลและประเมินผลการพัฒนาบุคลากรและการบริหารจัดการให้บรรลุเป้าหมาย จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ตามศักยภาพที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา โดยการใช้สื่อที่หลากหลาย เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และตรงกับความต้องการของผู้เรียน การจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอน บูรณาการกับวิธีการสอนแบบเปิด Open Approach และ Lesson Study มีการวิเคราะห์มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในหลักสูตรสถานศึกษาโดยให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา ไม่มุ่งเน้นพัฒนาในด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้รับการอบรมพัฒนาความรู้ที่ตรงกับความต้องการของครูและสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและมีการจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) อย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง โรงเรียนบ้านห้วยคอกหมู เป็นโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินโครงการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้แบบทวิ/พหุภาษาโดยใช้ภาษาลาหู่เป็นฐาน

จากการสังเกตสภาพทั่วไปได้ข้อมูลพบว่าโรงเรียนบ้านห้วยคอกหมู ตั้งอยู่บ้านห้วยคอกหมู หมู่ที่ 7 ถนน - ตำบล/แขวง แม่नावาง อำเภอ/เขต แม่เมาะ จังหวัด เชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์ 50280

นักเรียนเป็นชาติพันธุ์ลาหู่ร้อยละ 100 ซึ่งมีวัฒนธรรมเป็นของตัวเอง นักเรียนร้อยละ 90 ใช้ภาษาถิ่นเป็นภาษาสื่อสาร ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรรม และรับจ้างทั่วไป มีฐานะยากจน มีปัญหาในการสื่อสาร โรงเรียนบ้านห้วยคอกหมู ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของตัวอำเภอแม่เมาะ ห่างจากที่ว่าการอำเภอ แม่เมาะ ประมาณ 12 กิโลเมตร (เส้นทางถนนอำเภอแม่เมาะ – ท่าตอน เข้าทางแยกบ้านสันโค้ง สู่ตำบล แม่นาวาง) และห่างจากที่ทำการอำเภอฝาง ประมาณ 20 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่ราบสูง และภูเขา ซึ่งสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 1,200 เมตร ส่วนมากเป็นที่อยู่อาศัยของชาวเขา ส่วนพื้นที่ราบเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับเกษตรกรรม เช่น ข้าว พริก กระเทียม ส้มเขียวหวาน ถั่ว มะม่วง ลิ้นจี่ ลำไย ฯลฯ และเป็นพื้นที่อาศัยของชาวไทยพื้นราบ

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ตัวแทนนักเรียน และตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน พบว่าโรงเรียนมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา 5 ปี แผนพัฒนาสามปี รายงานประเมินตนเอง (SAR) มีการดำเนินงานบริหารจัดการ เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินโครงการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้แบบทวิ/พหุภาษาโดยใช้ภาษาลาหู่เป็นฐาน เนื่องจากเป็นพื้นที่ชุมชนเกษตรกรรมปลูกส้ม ลิ้นจี่ อะโวคาโด โรงเรียนมีการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะด้านอาชีพจากการนำพืชผลทางการเกษตรมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ เช่น ผลิตภัณฑ์สบู่ จากอะโวคาโด เป็นต้น

สรุปผลการผลการ สังเคราะห์สภาพทั่วไปของโรงเรียนบ้านห้วยคอกหมู คือ

1. การพัฒนาการเรียนรู้ผ่านภาษาท้องถิ่นและบริบทชุมชน: โรงเรียนบ้านห้วยคอกหมูเป็นตัวอย่างของโรงเรียนที่สามารถใช้วัฒนธรรมท้องถิ่นและภาษาถิ่นในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้ภาษาลาหู่เป็นฐานในการจัดการเรียนการสอนแบบพหุภาษาช่วยลดข้อจำกัดในการสื่อสาร และเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งไม่เพียงแต่พัฒนาความสามารถในการสื่อสารแต่ยังช่วยให้การเรียนการสอนสอดคล้องกับบริบทชุมชน

1. การส่งเสริมทักษะอาชีพในสถานศึกษา: การเชื่อมโยงการเรียนรู้กับทักษะอาชีพเป็นจุดแข็งของโรงเรียน โดยเฉพาะการนำผลผลิตทางการเกษตรมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นแนวทางที่สามารถสร้างทักษะและประสบการณ์ที่มีคุณค่าให้กับนักเรียน นอกจากนี้ยังเป็นการสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชนและสร้างทักษะอาชีพที่สามารถนำไปใช้ในอนาคต

2. กระบวนการพัฒนาที่มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน: การมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ปกครอง และองค์กรต่าง ๆ ในการพัฒนาการศึกษาถือเป็นจุดเด่นของโรงเรียน การมีแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการที่ชัดเจน และการบริหารจัดการโดยใช้กระบวนการ PDCA ช่วยให้โรงเรียนสามารถปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

3. ความยั่งยืนและการพัฒนาครู-บุคลากร: การพัฒนาศักยภาพครูผ่านการอบรมและการทำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) อย่างต่อเนื่อง เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ครูสามารถนำความรู้ใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

บทสรุป: โรงเรียนบ้านห้วยคอกหมูได้พัฒนากลยุทธ์การเรียนการสอนที่เน้นการใช้ภาษาท้องถิ่น ทักษะอาชีพ และการมีส่วนร่วมจากชุมชนอย่างแข็งแกร่ง การประยุกต์ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นทำให้โรงเรียนสามารถปรับตัวและพัฒนาให้นักเรียนในแบบที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและชุมชน

ตาราง 4.4 ผลการวิเคราะห์สภาพจริง (SWOT Analysis) โรงเรียนบ้านห้วยคอกหมู

จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ปัญหาอุปสรรค
<p>1. ผู้บริหารที่ให้การสนับสนุนและเห็นความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนเป็นอย่างดี</p> <p>2. มีคณะครู บุคลากรทางการศึกษาทำงานที่มุ่งมั่นตั้งใจ มีความรู้ ความสามารถ</p> <p>3. หน่วยงานราชการ และเอกชนชุมชนให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาเป็นอย่างดี</p>	<p>1. ยังไม่มีรูปแบบการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้คิดที่หลากหลายในการสร้างอาชีพด้วยตนเองที่ชัดเจน</p> <p>2. ยังขาดวิธีการติดตามประเมินผลสมรรถนะที่สำคัญการดำเนินงานที่ชัดเจน</p>	<p>1. อยู่ในพื้นที่ชุมชนใกล้หมู่บ้าน ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากชุมชน ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างดี</p> <p>2. มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) มาใช้ในการจัดการสถานศึกษา</p> <p>3. อยู่ภายใต้โรงเรียนในโครงการพระราชดำรินถนอมถนอม (กพต.) และเป็นศูนย์การเรียนรู้ในโครงการอัจฉริยะเกษตรประณีตในโรงเรียน</p>	<p>ที่ตั้งของบ้านนักเรียนอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน</p> <p>ผู้ปกครองส่วนใหญ่ฐานะยากจน มีปัญหาด้านการสื่อสาร</p>

จากตาราง 4.4 ผลการวิเคราะห์สภาพจริง (SWOT Analysis) โรงเรียนบ้านห้วยคอกหมู พบว่ามีปัจจัยด้านจุดแข็งอยู่ระดับมากที่สุดคือมีผู้บริหารที่ให้การสนับสนุนและเห็นความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนเป็นอย่างดี รองลงมาได้แก่คณะครู บุคลากรทางการศึกษาทำงานที่มุ่งมั่นตั้งใจ มีความรู้ ความสามารถ และหน่วยงานราชการ และเอกชนชุมชนให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาเป็นอย่างดีมีการจัดการเรียนรู้แบบทวิศึกษาร่วมกับสถาบันการศึกษาด้านอาชีพ ด้านจุดอ่อนตามลำดับมากที่สุดตามลำดับได้แก่ ยังไม่มีรูปแบบการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้คิดที่หลากหลายในการสร้างอาชีพด้วยตนเองที่ชัดเจน ยังขาดวิธีการติดตามประเมินผลสมรรถนะที่สำคัญการดำเนินงานที่ชัดเจน ด้านโอกาสที่ได้รับจากภายนอกได้แก่อยู่ในพื้นที่ชุมชนใกล้หมู่บ้าน ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากชุมชน ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างดี มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) มาใช้ในการจัดการสถานศึกษา เป็นโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านปัญหาอุปสรรคผู้ปกครองนักเรียนเป็นชาติพันธุ์ลาหู่ร้อยละ 100 ซึ่งมีวัฒนธรรมเป็นของตัวเอง นักเรียนร้อยละ 90 ใช้ภาษาถิ่นเป็นภาษาสื่อสาร ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรรม และรับจ้างทั่วไป มีฐานะยากจน มีปัญหาในการสื่อสารส่วนใหญ่ฐานะยากจน มีปัญหาด้านการสื่อสารทำให้การจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านอาชีพไม่ต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า โรงเรียนบ้านห้วยคอกหมูมีจุดแข็งในด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร การทำงานของครูและบุคลากร รวมถึงการมีส่วนร่วมจากชุมชนและหน่วยงานภายนอก อย่างไรก็ตาม จุดอ่อนสำคัญคือขาดรูปแบบการสร้างอาชีพที่ชัดเจนและการประเมินผลสมรรถนะที่เพียงพอ โอกาสในการพัฒนาคือการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษาามาปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ แต่ต้องเผชิญกับอุปสรรคทางด้านเศรษฐกิจของครอบครัวนักเรียน และปัญหาด้านการสื่อสาร

แผนภาพที่ 4.6 ตำแหน่งที่ตั้งโรงเรียนบ้านห้วยคอกหมู

แผนภาพ 4.7 ผลิตภัณฑ์จากการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพ
ของนักเรียน โรงเรียนบ้านห้วยคอกหมู

โรงเรียนเทพเสด็จวิทยา

จากการศึกษาเอกสารแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนเทพเสด็จวิทยา 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569), แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2565 – 2567) เอกสารแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ 2566 เอกสารรายงานประเมินตนเอง (SAR) ปีการศึกษา 2564 เอกสารสถิตินักเรียน (พ.ศ.2564 – 2566) สถิติครูและบุคลากร (พ.ศ.2564 – 2566) เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการโรงเรียน ให้บรรลุเป้าหมาย มีคุณภาพและประสิทธิภาพในช่วงระยะเวลา 5 ปี ข้างหน้า(พ.ศ.2565-2569) โรงเรียนเทพเสด็จวิทยา เลขที่ 118 หมู่ 4 ตำบลเทพเสด็จ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ 50220 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนปีการศึกษา 2565 จำนวน 48 คน จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 10 คน มีปรัชญาของโรงเรียน คือ “นตถิ ปรณฺญาสมมา อภาฯ แสงสว่างเสมอด้วยปัญญา ไม่มี วิสัยทัศน์ (Vision) คือ “ภายในปี 2570 โรงเรียนเทพเสด็จวิทยาเป็นโรงเรียนที่ส่งเสริมทักษะอาชีพ โดยใช้ฐานชุมชน และส่งเสริมบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป้าประสงค์ คือ 1) เพื่อให้ประชากรวัยเรียนทุกคนเข้าถึงโอกาสทางการเรียนรู้ที่เสมอภาคและเท่าเทียมกัน 2) เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพเต็มตามศักยภาพและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 3) เพื่อให้ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อัตลักษณ์ คือ มีวินัย ใส่ใจสิ่งแวดล้อม น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง เอกลักษณ์ คือโรงเรียนอนุรักษ์ป่าไม้ ส่งเสริมอาชีพ โรงเรียนจัดโครงสร้างหรือระบบการบริหารครอบคลุมทั้ง 4 กลุ่มงาน การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบประกันคุณภาพใช้ระบบวงจรเดมมิง (Deming Cycle: PDCA) เป็นกระบวนการบริหารคุณภาพที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ยึดหลักธรรมาภิบาล และตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการสรุปผลการดำเนินงานที่กำหนดในแผนปฏิบัติการประจำปี และนำมาปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง จัดระบบประกันคุณภาพภายใน จัดระบบข้อมูลสารสนเทศได้ครบถ้วน ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน จัดทำรายงานประเมินตนเอง (Self- Assessment Report : SAR) พร้อมนำเสนอรายงานผลการประเมินต่อคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียน และรายงานต่อสาธารณชน มีการจัดกิจกรรมตามโครงการการพัฒนาทักษะอาชีพตามวิถีเทพเสด็จโดยฐานชุมชน โรงเรียน เทพเสด็จวิทยา ได้จัดกิจกรรมที่บรรลุตามความคาดหวังทุกกิจกรรม ทั้งกิจกรรมการส่งเสริมให้ครูสร้างและพัฒนาสื่อ/นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งทำให้ครูใช้สื่อการสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกิจกรรมส่งเสริมทักษะอาชีพให้กับนักเรียนซึ่งทำให้นักเรียนมีความรู้ในทักษะอาชีพ เกิดกระบวนการคิดในการทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถสร้างงานและสร้างอาชีพให้กับตนเองมีอาชีพเสริม เพิ่มรายได้แก่ตนเองและครอบครัว อีกทั้งโรงเรียนมีทุนหมุนเวียนในการดำเนินโครงการอาหารกลางวันอย่างต่อเนื่องอีกด้วย

จากการสังเกตสภาพทั่วไปได้ข้อมูลพบว่า โรงเรียนเทพเสด็จวิทยา ตั้งอยู่เลขที่ 118 หมู่ 4 ตำบลเทพเสด็จ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ 50220 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ให้บริการสำหรับนักเรียนในเขตพื้นที่การปกครองจำนวน 8 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านปางบง หมู่ที่ 2 บ้านน้ำไค้ง หมู่ที่ 3 บ้านป่าปาน หมู่ที่ 4 บ้านแม่ตอน หมู่ที่ 5 บ้านพงษ์ทอง หมู่ที่ 6 บ้านดง หมู่ที่ 7 บ้านปางไฮ หมู่ที่ 8 บ้านกำแพงหิน พื้นที่ทั้งหมดมีลักษณะเป็นที่

ราบสลับลอนเนินเขา และภูเขาสูง สามารถเดินทางโดยรถยนต์ ไปตามเส้นทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 118 ถนนสายเชียงใหม่ - เชียงราย ไปทางทิศตะวันออก ถึงทางแยกบ้านโป่งกุ่ม หมู่ที่ 4 ตำบลป่าเมียง เลี้ยวขวาไปตามถนนสายบ้านโป่งกุ่ม - บ้านห้วยแก้ว โดยจะผ่านบ้านโป่งกุ่ม หมู่ที่ 4 และบ้านโป่งสามัคคี หมู่ที่ 6 ตำบลป่าเมียง ถึงที่ทำการอุทยานแม่ตะไคร้ เลี้ยวซ้ายไปตามถนนสาย อบจ. โป่งกุ่ม - แม่ต๋อนหลวง อยู่ห่างจากตัวอำเภอดอยสะเก็ด ประมาณ 27 กิโลเมตร โรงเรียนเทพเสด็จวิทยา ตั้งอยู่ในระหว่างเทือกเขาผีปันน้ำ ทางด้านทิศเหนือและเทือกเขาขุนตาล ทางทิศตะวันออก เป็นพื้นที่ที่มีอาณาเขตติดต่อกับ 3 จังหวัด คือ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย และจังหวัดลำปาง อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง เฉลี่ย 1,050 เมตร และจุดสูงสุดของยอดดอย คือ 1,950 เมตร บนยอดดอยลังกาหลวง ห่างจากที่ว่าการอำเภอ ดอยสะเก็ด ประมาณ 30 กิโลเมตร ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรรม และรับจ้างทั่วไป มีฐานะยากจน

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ตัวแทนนักเรียน และตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน พบว่าโรงเรียนมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะ 5 ปี , แผนพัฒนาสามปี , รายงานประเมินตนเอง (SAR) มีการดำเนินงานบริหารจัดการ เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินตามโครงการการพัฒนาทักษะอาชีพตามวิถีเทพเสด็จโดยฐานชุมชน โรงเรียน เทพเสด็จวิทยา เนื่องจากเป็นพื้นที่ชุมชนเกษตรกรรมปลูกกาแฟ โรงเรียนมีการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะด้านอาชีพจากการเลี้ยงผึ้ง ปลูกกาแฟ และนำกาแฟมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ เช่น สคริปจากน้ำผึ้ง กาแฟผง ชาเปลือกกาแฟ เป็นต้น

สรุปผลการผลการศึกษาสังเคราะห์สภาพทั่วไปของโรงเรียนเทพเสด็จวิทยา

1. การใช้ทรัพยากรชุมชนและเศรษฐกิจพอเพียงเป็นจุดแข็ง: โรงเรียนเทพเสด็จวิทยาใช้ฐานทรัพยากรในชุมชนเป็นแนวทางหลักในการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน ซึ่งเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้จากสิ่งรอบตัวในชุมชน ไม่เพียงช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง แต่ยังส่งเสริมความยั่งยืนในระดับชุมชน เช่น การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกาแฟ

2. การพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21: โรงเรียนมีเป้าหมายชัดเจนในการพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน เช่น ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวในยุคปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้การพัฒนาทักษะอาชีพยังเป็นการเตรียมตัวให้เด็กมีทางเลือกในการสร้างรายได้เสริมในอนาคต

3. ข้อจำกัดและความท้าทาย: แม้จะมีโครงการที่เป็นประโยชน์ แต่สภาพที่ตั้งของโรงเรียนในพื้นที่ ห่างไกลอาจทำให้เกิดข้อจำกัดในการเข้าถึงทรัพยากรและการสนับสนุน ครูและบุคลากรต้องปรับตัวอย่างต่อเนื่องเพื่อใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

สรุปได้ว่า โรงเรียนเทพเสด็จวิทยามีการพัฒนาการศึกษาอย่างมีทิศทางชัดเจน มุ่งเน้นการสร้างความยั่งยืนในชุมชนและเตรียมนักเรียนให้พร้อมไปกับทักษะที่จำเป็นในอนาคต อย่างไรก็ตาม การสนับสนุนและการพัฒนาทรัพยากรเพิ่มเติมจะเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยให้โรงเรียนสามารถบรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาในระยะยาว

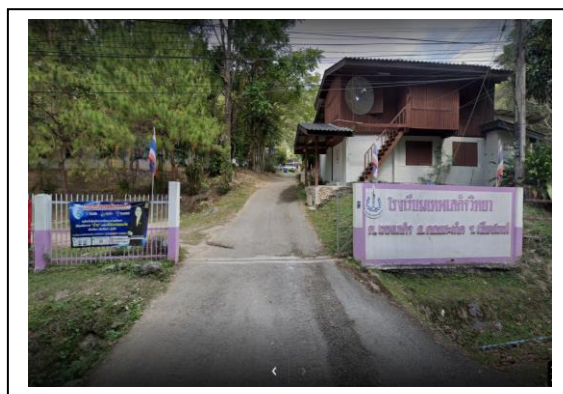
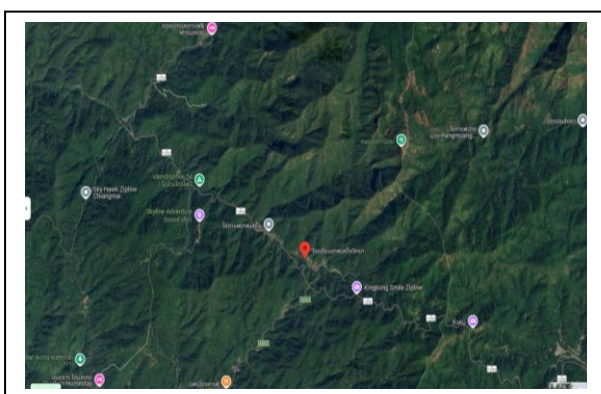
ตาราง 4.5 ผลการวิเคราะห์สภาพจริง (SWOT Analysis) โรงเรียนเทพเสด็จวิทยา

จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ปัญหาอุปสรรค
1. ผู้บริหารที่ให้การสนับสนุนและเห็นความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนเป็นอย่างดี 2. มีคณะครูบุคลากรทางการศึกษาทำงานที่มุ่งมั่นตั้งใจ มีความรู้ความสามารถ 3. หน่วยงานราชการ และเอกชนชุมชนให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาเป็นอย่างดี	1. ยังไม่มีรูปแบบการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้คิดที่หลากหลายในการสร้างอาชีพด้วยตนเองที่ชัดเจน 2. ยังขาดวิธีการติดตามประเมินผลสมรรถนะที่สำคัญ การดำเนินงานที่ชัดเจน	1. อยู่ในพื้นที่ชุมชนใกล้หมู่บ้าน ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากชุมชน ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างดี 2. มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) มาใช้ในการจัดการสถานศึกษา 3. เป็นโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดเชียงใหม่	1. ไฟฟ้าดับบ่อย สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่ค่อยเสถียร 2. ผู้ปกครอง ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรรม และรับจ้างทั่วไป มีฐานะยากจน มีปัญหาในการสื่อสาร

จากตาราง 4.5 ผลการวิเคราะห์สภาพจริง (SWOT Analysis) โรงเรียนเทพเสด็จวิทยา พบว่ามีปัจจัยด้านจุดแข็งอยู่ระดับมากที่สุดคือมีผู้บริหารที่ให้การสนับสนุนและเห็นความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนเป็นอย่างดี รองลงมาได้แก่คณะครูบุคลากรทางการศึกษาทำงานที่มุ่งมั่นตั้งใจ มีความรู้ ความสามารถ และหน่วยงานราชการ และเอกชนชุมชนให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาเป็นอย่างดีมีการจัดการเรียนรู้แบบทวิศึกษาร่วมกับสถาบันการศึกษาด้านอาชีพ ด้านจุดอ่อนตามลำดับมากที่สุดตามลำดับได้แก่ ยังไม่มีรูปแบบการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้คิดที่หลากหลายในการสร้างอาชีพด้วยตนเองที่ชัดเจน ยังขาดวิธีการติดตามประเมินผลสมรรถนะที่สำคัญการดำเนินงานที่ชัดเจน ด้านโอกาสที่ได้รับจากภายนอกได้แก่อยู่ในพื้นที่ชุมชนใกล้หมู่บ้าน ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากชุมชน ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างดี มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) มาใช้ในการจัดการสถานศึกษา เป็นโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านปัญหาอุปสรรคไฟฟ้าดับบ่อย สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่

ค่อยเสถียร ผู้ปกครอง ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรรม และรับจ้างทั่วไป มีฐานะยากจน มีปัญหาในการสื่อสารทำให้การจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านอาชีพไม่ต่อเนื่อง

สรุปได้ว่าโรงเรียนเทพเสด็จวิทยามีจุดแข็งที่สำคัญในด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร ครูที่มีคุณภาพ และการได้รับความร่วมมือจากชุมชน อย่างไรก็ตาม ยังมีจุดอ่อนในด้านการขาดรูปแบบการเรียนรู้ที่ชัดเจนในการสร้างอาชีพและการติดตามผลสมรรถนะของนักเรียน โอกาสในการพัฒนานั้นรวมถึงการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการศึกษาและการเป็นโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรม แต่อุปสรรคด้านสภาพแวดล้อมและฐานะเศรษฐกิจของนักเรียนยังเป็นข้อจำกัดที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

แผนภาพ 4.8 ตำแหน่งที่ตั้งโรงเรียนเทพเสด็จวิทยา

แผนภาพ 4.9 ผลิตภัณฑ์จากการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน โรงเรียนเทพเสด็จวิทยา

โรงเรียนวัดบ้านเหล่า

จากการศึกษาเอกสารแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนวัดบ้านเหล่า 5 ปี (พ.ศ.2565-2569) แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2565 – 2567) เอกสารแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ 2566 เอกสารรายงานประเมินตนเอง (SAR) ปีการศึกษา 2564 เอกสารสถิตินักเรียน (พ.ศ.2564 – 2566) สถิติครูและบุคลากร (พ.ศ.2564 – 2566) เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการโรงเรียน ให้บรรลุเป้าหมาย มีคุณภาพและประสิทธิภาพในช่วงระยะ 5 ปี ข้างหน้า(พ.ศ.2565-2569) โรงเรียนวัดบ้านเหล่า ตั้งอยู่หมู่ 4 ต. เมืองเก่า อ. แม่แตง จ. เชียงใหม่ 50150 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนปีการศึกษา 2565 จำนวน 134 คน จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 14 คน มีวิสัยทัศน์คือ โรงเรียนวัดบ้านเหล่า มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนมีความรู้ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามทักษะในทศวรรษที่ 21 โดยใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ในการจัดการศึกษา พัฒนาบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ และเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน พันธกิจ คือ 1) พัฒนาการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาชาติและสอดคล้องกับท้องถิ่น 2) พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามทักษะในทศวรรษที่ 21 3) ส่งเสริมการนวัตกรรมการ และเทคโนโลยี มาใช้ในการจัดการศึกษา 4) พัฒนาบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ 5) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน คำขวัญ คือ เรียนดี กีฬาเก่ง เครื่องคุณธรรม เอกลักษณ์ คือ มีคุณธรรม นาสู่เทคโนโลยี มีทักษะอาชีพ อัตลักษณ์ คือ ชื่อสัตย์สุจริต มีจิตอาสา โรงเรียนวัดบ้านเหล่า มีการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มีการจัดโครงสร้างหรือระบบการบริหารครอบคลุมทั้ง 4 กลุ่มงาน โดยมีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน ตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมาย ศึกษาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา แผนปฏิบัติการ ประจำปี ออกแบบ และสรุปโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ศึกษาแผนการใช้งบประมาณโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายตามหลักธรรมาภิบาล พัฒนาบุคลากร และมอบหมายภาระงานตามโครงสร้างของโรงเรียนเพื่อประสิทธิภาพการทำงาน มีรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้อาศัยแนวคิดทฤษฎีปัญญา โดยกระบวนการ active learning เพื่อสะสมผลประสบการณ์จากกลุ่มทวีภาคีเครือข่ายการศึกษา ผ่านกระบวนการ PDCA เป็นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ในสถานที่จริงโดยอาศัยภาคีเครือข่าย ทั้งกิจการชุมชน และหน่วยงานภาครัฐ ใกล้เคียง เพื่อสร้างความรู้พื้นฐานในทักษะอาชีพต่าง ๆ โดยให้นักเรียนไปศึกษา และปฏิบัติฝึกงานในสถานที่ และหน่วยงานราชการ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ในสถานที่จริง พัฒนา และต่อยอดไปยังอาชีพของตนในอนาคต จัดระบบนักเรียนพักนอนประจำ เพื่อความไว้วางใจและเชื่อใจจากผู้ปกครองนักเรียนที่ นานบุตรหลานมาอาศัยอยู่ในโรงเรียน จัดกิจกรรมผ้าป่าสร้างโรงอาหาร และพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมเพื่อสร้างสุขภาวะในโรงเรียน ได้แก่ การจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้าน การทำ classroom meeting เพื่อคัดกรองและหาแนวทางช่วยเหลือนักเรียนทั้งด้านสุขอนามัย แก้ไขพฤติกรรม และสร้างโอกาสทางการศึกษา การบริการอาหารกลางวัน อาหารนักเรียนพักนอน อาหารเสริมนม น้ำดื่มสะอาด แก้ปัญหาเรื่องเหา ฟัน และภาวะทุพโภชนาการ รวมทั้งการจัดกิจกรรมกีฬา

เพื่อส่งเสริมสุขภาพแก่ผู้เรียน และปลูกฝังอุปนิสัยที่ดีผ่านกิจกรรมนักเรียนได้แก่ กิจกรรมคัดแยกขยะ กิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรมชนเผ่า

จากการสังเกตสภาพทั่วไปได้ข้อมูลพบว่าโรงเรียนวัดบ้านเหล่า ตั้งอยู่หมู่ 4 ต. เมืองเก่า อ. แม่แตง จ. เชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 พื้นที่ทั้งหมดมีลักษณะเป็น ภูเขาสลับซับซ้อน มีป่าไม้อุดมสมบูรณ์ พื้นที่ทั้งหมดประมาณ 1 ส่วน 3 เป็นที่ราบเชิงเขา สามารถเดินทางโดยรถยนต์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2 ไปโรงเรียนวัดบ้านเหล่า ระยะทาง 35.8 กม. ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรรม และรับจ้างทั่วไป มีฐานะยากจน

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาตัวแทนนักเรียน และตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน พบว่าโรงเรียนมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา 5 ปี แผนพัฒนาสามปี รายงานประเมินตนเอง (SAR) มีการดำเนินงานบริหารจัดการ เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการดำเนินงานกิจกรรมอย่างหลากหลาย ได้แก่ การปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ(ฉบับปรับปรุงพ.ศ.2565) ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติ (Active learning) ให้ผู้เรียนผ่านกระบวนการคิด ปฏิบัติจริง เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและคงทนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา ให้นักเรียนมีส่วนร่วม ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมได้จริง มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เพื่อให้ได้รักการเรียนรู้และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข สร้างโอกาสให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วม ได้ลงมือปฏิบัติจริงจนสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง จัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิด เช่น จัดการเรียนรู้ด้วยโครงงาน เน้นทักษะอาชีพ

สรุปผลการผลการศึกษาสังเคราะห์สภาพทั่วไปของโรงเรียนวัดบ้านเหล่า **การจัดการและ การดำเนินงาน** มีการจัดระบบบริหารที่ครอบคลุมทั้ง 4 กลุ่มงาน เน้นการพัฒนาวิชาการที่คุณภาพตามหลักสูตรสถานศึกษา **การเรียนการสอน:** ใช้กระบวนการ Active Learning และพหุปัญญา ผ่านการฝึกปฏิบัติจริง **การมีส่วนร่วม:** ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในกระบวนการพัฒนาและการใช้งบประมาณ **กิจกรรม และการส่งเสริม** มีการส่งเสริมสุขภาพ: การจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้าน classroom meeting บริการอาหารกลางวัน, และกิจกรรมกีฬา **การพัฒนาทักษะอาชีพ:** จัดกิจกรรมฝึกงานในสถานที่จริง การพัฒนาอาชีพ และการสร้างความรู้พื้นฐาน **กิจกรรมพิเศษ** การจัดกิจกรรมผ้าป่าสร้างโรงอาหารและการปลูกฝังอุปนิสัยที่ดี เช่น การคัดแยกขยะและอนุรักษ์วัฒนธรรมชนเผ่า **สภาพแวดล้อม** ตั้งอยู่ในพื้นที่ภูเขาที่มีป่าไม้อุดมสมบูรณ์ และพื้นที่ราบเชิงเขา **การเดินทาง** อยู่ห่างจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประมาณ 35.8 กม. **ฐานะของผู้ปกครอง:** ส่วนใหญ่มีฐานะยากจน และประกอบอาชีพเกษตรกรรม

สรุปได้ว่า โรงเรียนเทพเสด็จวิทยามีการพัฒนาการศึกษาอย่างมีทิศทางชัดเจน มุ่งเน้นการสร้างคามยั่งยืนในชุมชนและเตรียมนักเรียนให้พร้อมทั้งทักษะที่จำเป็นในอนาคต อย่างไรก็ตาม การสนับสนุนและการพัฒนาทรัพยากรเพิ่มเติมจะเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยให้โรงเรียนสามารถบรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาในระยะยาว

ตาราง 4.6 ผลการวิเคราะห์สภาพจริง (SWOT Analysis) โรงเรียนวัดบ้านเหล่า

จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ปัญหาอุปสรรค
<p>1. ผู้บริหารที่ให้การสนับสนุน และเห็นความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนเป็นอย่างดี</p> <p>2. มีคณะครู บุคลากรทางการศึกษาทำงานที่มุ่งมั่นตั้งใจ มีความรู้ความสามารถ</p> <p>3. หน่วยงานราชการ และเอกชน ชุมชนให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาเป็นอย่างดี</p>	<p>1. ยังไม่มีรูปแบบการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้คิดที่หลากหลายในการสร้างอาชีพด้วยตนเองที่ชัดเจน</p> <p>2. ยังขาดวิธีการติดตามประเมินผลสมรรถนะที่สำคัญ การดำเนินงานที่ชัดเจน</p>	<p>1. อยู่ในพื้นที่ชุมชนใกล้หมู่บ้าน ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากชุมชน ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างดี</p> <p>2. มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) มาใช้ในการจัดการสถานศึกษา</p>	<p>ผู้ปกครอง ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรรม และรับจ้างทั่วไป มีฐานะยากจน มีปัญหาในการสื่อสาร</p>

จากตาราง 4.6 ผลการวิเคราะห์สภาพจริง (SWOT Analysis) โรงเรียนวัดบ้านเหล่า พบว่ามีปัจจัยด้านจุดแข็งอยู่ระดับมากที่สุดคือมีผู้บริหารที่ให้การสนับสนุนและเห็นความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนเป็นอย่างดี รองลงมาได้แก่คณะครู บุคลากรทางการศึกษาทำงานที่มุ่งมั่นตั้งใจ มีความรู้ ความสามารถ และหน่วยงานราชการ และเอกชนชุมชนให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาเป็นอย่างดีมีการจัดการเรียนรู้แบบทวิศึกษาร่วมกับสถาบันการศึกษาด้านอาชีพ ด้านจุดอ่อนตามลำดับมากที่สุดตามลำดับได้แก่ ยังไม่มีรูปแบบการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้คิดที่หลากหลายในการสร้างอาชีพด้วยตนเองที่ชัดเจน ยังขาดวิธีการติดตามประเมินผลสมรรถนะที่สำคัญการดำเนินงานที่ชัดเจน ด้านโอกาสที่ได้รับจากภายนอกได้แก่อยู่ในพื้นที่ชุมชนใกล้หมู่บ้าน ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากชุมชน ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างดี มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) มาใช้ในการจัดการสถานศึกษา ในด้านปัญหาอุปสรรค ผู้ปกครอง ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรรม และรับจ้างทั่วไป มีฐานะยากจน มีปัญหาในการสื่อสารทำให้การจัดการกิจกรรมส่งเสริมด้านอาชีพไม่ต่อเนื่อง

สรุปได้ว่าโรงเรียนวัดบ้านเหล่า มีจุดแข็งที่สำคัญในด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร ครูที่มีคุณภาพ และการได้รับความร่วมมือจากชุมชน อย่างไรก็ตาม ยังมีจุดอ่อนในด้านการขาดรูปแบบการเรียนรู้ที่ชัดเจนในการสร้างอาชีพและการติดตามผลสมรรถนะของนักเรียน โอกาสในการพัฒนานั้นรวมถึงการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการศึกษา แต่อุปสรรคด้านสภาพแวดล้อมและฐานะเศรษฐกิจของนักเรียนยังเป็นข้อจำกัดที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

แผนภาพ 4.10 ตำแหน่งที่ตั้งโรงเรียนวัดบ้านเหล่า

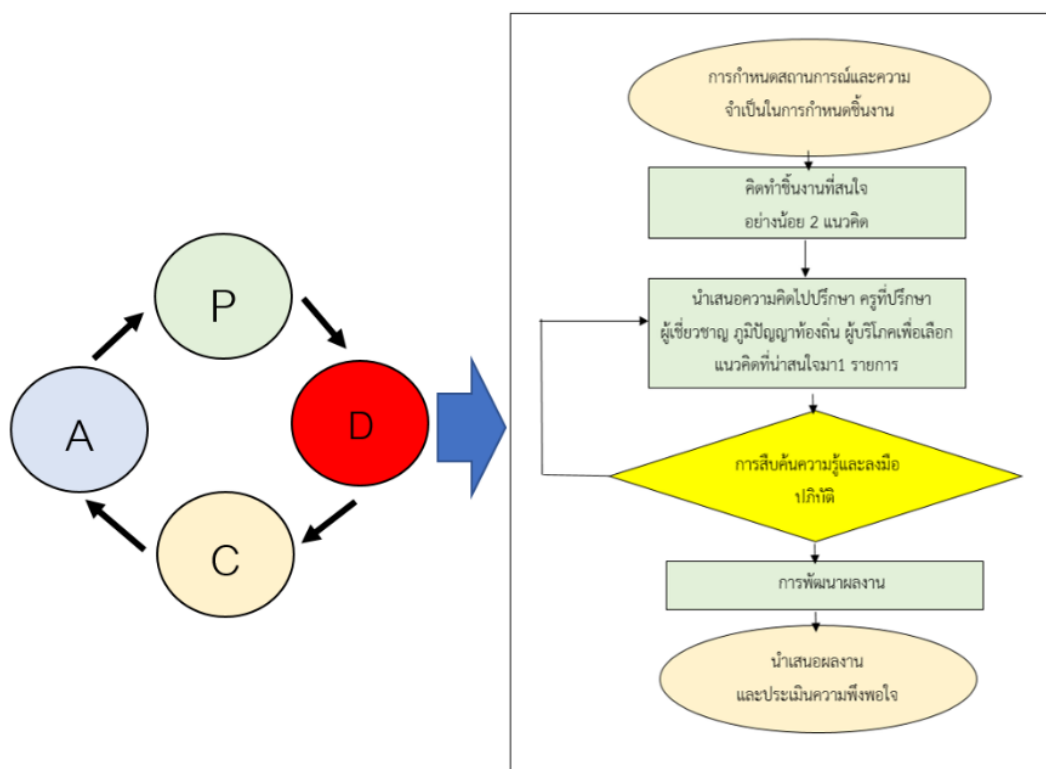
แผนภาพ 4.11 ผลลัพธ์จากการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะการประกอบ
สัมมาชีพของนักเรียน โรงเรียนวัดบ้านเหล่า

จากการสภาพทั่วไป และวิเคราะห์ปัจจัยของการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาเอกสาร การสังเกต และการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องของทั้ง 6 โรงเรียน มีความสอดคล้องกัน คือมีการบริหารจัดการโดยใช้กระบวนการวงจรคุณภาพ เดมมิ่งมีการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริม ให้นักเรียนมีทักษะชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนมากเรียนรู้โดยวิธีโครงการสามารถคิดพัฒนางานอาชีพ มีความรักในวิถีชีวิตในชุมชน แต่ยังคงขาดกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้คิดอิสระ และมีกระบวนการคิดที่หลากหลายในการสร้างอาชีพ รวมทั้งกระบวนการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนที่เป็นระบบ ชัดเจน

ผู้วิจัยจึงได้นำเอาแนวคิดการสร้างโอกาส สร้างทางเลือกของงานจากทฤษฎีการเลือกอาชีพ โดยใช้แนวทางการวางแผน" (Planned Happenstance Theory) ของ John D. Krumboltz (Krumboltz, 1999) ได้พัฒนาทฤษฎีนี้ขึ้น โดยมองว่าการเลือกอาชีพ และโอกาสในงานเกิดจากความบังเอิญ และการเตรียมตัวเพื่อรับโอกาสนั้นสำคัญ แนวคิดนี้เน้นการเปิดรับโอกาส หรือทางเลือกใหม่ๆ ที่ผ่านการเตรียมตัวล่วงหน้า การฝึกทักษะหลายด้าน และความสามารถในการจัดการกับความไม่แน่นอน รวมทั้งการสร้างทางเลือกผ่านความยืดหยุ่นโดยมีแนวคิดบุคคลที่เปิดกว้างต่อโอกาสและยืดหยุ่นในการเปลี่ยนแปลงอาชีพ เช่น การคิดทางเลือกในอาชีพที่ต่าง หลากหลายออกไปจะสามารถค้นพบอาชีพใหม่ๆ ที่อาจไม่เคยคาดคิด

ดังนั้น จึงสร้างรูปแบบทางเลือกในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ ให้นักเรียนได้มีโอกาสได้คิดสร้างผลผลิตขึ้นมาอย่างน้อย 2-3 วิธีคิด แล้วนำไปสอบถามผู้บริโภคมก่อนการผลิตว่าผลผลิตใดหากลงมือผลิตแล้วจะขายได้ ดังรูปแบบทางเลือกดังนี้

การสร้างรูปแบบทางเลือกการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

แผนภาพ 4.12 รูปแบบทางเลือกการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

ผู้วิจัยได้นำรูปแบบทางเลือกการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ จากการนำข้อมูลในตอนต้นที่ 1 มาให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการ พัฒนาหลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุโดยใช้หลักไตรสิกขา โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน โดยการสนทนากลุ่มจากผู้เชี่ยวชาญที่รับผิดชอบและเข้าใจดีในด้านการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน ซึ่งมีขั้นตอนต่อไปนี้

การสนทนากลุ่ม

การจัดสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบทางเลือกการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้นำเสนอองค์ประกอบของ รูปแบบทางเลือกการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 4 องค์ประกอบ และมีองค์ประกอบย่อยอีก 5 องค์ประกอบ ต่อผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม เมื่อ วันศุกร์ที่ 10 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ.2566 เวลา 13.00 น. ณ ห้องประชุมห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ชั้น 2 ตั้งแต่เวลา 09.00 น. ถึง 12.00 น. ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 3 คน ได้แก่ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะสู่สัมมาชีพ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน และกลุ่มผู้ปฏิบัติการด้านการจัดการเรียนรู้ รวม 9 คน ซึ่งมีคุณสมบัติในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการหลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี เพื่อร่วมวิพากษ์วิจารณ์แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ ตามประเด็นคำถามในกรอบการจัดสนทนากลุ่ม

จากการวิเคราะห์ผลการสนทนากลุ่มโดยข้อบ่งชี้ของขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ ตามองค์ประกอบ จำนวน 4 ด้าน มาสังเคราะห์เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้นำเสนอ รูปแบบทางเลือกการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ และสังเคราะห์เป็นกรอบความคิดในการวิจัย ประกอบด้วยตัวแปรต้นคือรูปแบบทางเลือกการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 4 ด้าน

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ร่วมการสนทนากลุ่มได้ให้ข้อเสนอแนะในหลายทิศทางเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ สามารถสรุปดังต่อไปนี้

ด้านที่ 1 การวางแผนจัดการเรียนรู้

ผู้สนทนาคนที่ 1 กล่าวว่า การวางแผนควรเริ่มจากการวิเคราะห์ความต้องการในชุมชน เพื่อนำมาพัฒนาเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการประกอบอาชีพในพื้นที่ เช่น การทำเกษตร ผลผลิตจากการเกษตร หรืองานฝีมือ

ผู้สนทนาคนที่ 5 กล่าวว่า การวางแผนควรผสมผสานทักษะทางวิชาการพื้นฐาน หรือแนวทาง STEM เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ กับทักษะวิชาชีพ เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้ความรู้ทั้งสองด้าน ในการประกอบอาชีพ

ผู้สนทนาคนที่ 2 กล่าวว่า ควรวางแผนการเรียนรู้โดยใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่ว่าจะเป็นวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือการเกษตร หรือการเรียนรู้จากชุมชน

ผู้สนทนาคนที่ 6 กล่าวว่า การวางแผนควรพิจารณาถึงระดับความสามารถของนักเรียนแต่ละคนทั้งด้านทักษะพื้นฐานและความสนใจ เพื่อให้การเรียนรู้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน

ผู้สนทนาคนที่ 7 กล่าวว่า แผนการเรียนรู้ควรมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสภาพแวดล้อมและข้อจำกัดในพื้นที่ เช่น การเดินทางที่ยากลำบากหรือการขาดแคลนทรัพยากร

ด้านที่ 2 การดำเนินงานจัดการเรียนรู้

1.1 การคิดปัญหาจากสถานการณ์เพื่อกำหนดชิ้นงาน

ผู้สนทนาคนที่ 2 กล่าวว่า ควรวิเคราะห์ปัญหาจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน หรือ ชุมชน เพื่อให้ชิ้นงานตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริง

ผู้สนทนาคนที่ 1 กล่าวว่า การระบุปัญหาควรคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการแก้ไข โดยเลือกปัญหาที่สามารถดำเนินการและสร้างผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม

ผู้สนทนาคนที่ 9 กล่าวว่า ควรเน้นการคิดปัญหาที่มีผลกระทบต่อคนในวงกว้าง เพื่อให้ชิ้นงานมีความหมายและสามารถใช้ประโยชน์ได้จริง

ผู้สนทนาคนที่ 7 กล่าวว่า การตั้งคำถามที่ถูกต้องและเจาะลึกเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยระบุปัญหาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

1.2 การกำหนดแนวความคิดทางเลือกอย่างน้อย 2-3 แนวคิด

ผู้สนทนาคนที่ 1 กล่าวว่า ควรมีการคิดแนวทางแก้ปัญหาอย่างหลากหลายอย่างน้อย 2-3 แนวคิด เพื่อเปิดโอกาสในการเลือกแนวทางที่ดีที่สุด

ผู้สนทนาคนที่ 3 กล่าวว่า แนวคิดแต่ละทางเลือกควรนำเสนอวิธีการแก้ปัญหาที่แตกต่างกัน เช่น การแก้ไขด้วยเทคโนโลยี การใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น หรือการใช้วิธีการเชิงนวัตกรรม

ผู้สนทนาคนที่ 5 กล่าวว่า การกำหนดแนวความคิดทางเลือกควรพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการดำเนินงานจริง เช่น งบประมาณ ทรัพยากรที่ใช้ และเวลาในการทำงาน

ผู้สนทนาคนที่ 4 กล่าวว่า การคิดแนวคิดแบบสร้างสรรค์นอกกรอบจะช่วยเปิดโอกาสให้เกิดนวัตกรรมหรือการแก้ปัญหาใหม่ ๆ

ผู้สนทนาคนที่ 6 กล่าวว่า แนวคิดที่ดีควรเป็นไปได้ในทางปฏิบัติและตอบโจทย์ปัญหาอย่างแท้จริง

1.3 การนำเสนอความคิดกับผู้เกี่ยวข้องหรือผู้บริโศคเพื่อเลือกแนวคิดที่น่าสนใจ 1

รายการ

ผู้สนทนาคนที่ 1 กล่าวว่า ควรนำเสนอแนวคิดแต่ละทางเลือกโดยอธิบายถึงข้อดีข้อเสียความเป็นไปได้ และประโยชน์ที่ได้รับ

ผู้สนทนาคนที่ 2 กล่าวว่า การรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องหรือผู้บริโศคจะช่วยให้การเลือกแนวคิดเป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้งานจริง

ผู้สนทนาคนที่ 9 กล่าวว่า ควรใช้การนำเสนอในรูปแบบที่เข้าใจง่าย เช่น การใช้ภาพประกอบ หรือการสาธิตเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจแนวคิดได้ชัดเจน

ผู้สนทนาคนที่ 7 กล่าวว่า การเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จะช่วยให้การเลือกแนวคิดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้สนทนาคนที่ 5 กล่าวว่า การตัดสินใจเลือกแนวคิดสุดท้ายควรคำนึงถึงความเหมาะสมกับสถานการณ์และความพร้อมในการดำเนินการ

1.4 การสืบค้นข้อมูลความรู้ และลงมือปฏิบัติ

ผู้สนทนาคนที่ 6 กล่าวว่า ควรเริ่มจากการค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดที่เลือกเพื่อเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจในด้านที่เกี่ยวข้อง

ผู้สนทนาคนที่ 2 กล่าวว่า การศึกษาข้อมูลจากหลายแหล่ง เช่น หนังสือ งานวิจัย และข้อมูลออนไลน์ จะช่วยให้ได้มุมมองที่ครอบคลุมและถูกต้อง

ผู้สนทนาคนที่ 5 กล่าวว่า การสืบค้นข้อมูลควรครอบคลุมทั้งทฤษฎีและตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติจริง

ผู้สนทนาคนที่ 1 กล่าวว่า ควรมีการลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ โดยประยุกต์ใช้ข้อมูลและทฤษฎีที่ได้สืบค้นมาอย่างมีระบบ

1.5 การพัฒนาผลงาน

ผู้สนทนาคนที่ 8 กล่าวว่า ควรนำข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาผลงานเพื่อให้เกิดคุณภาพสูงสุด

ผู้สนทนาคนที่ 3 กล่าวว่า การทดลองและทดสอบชิ้นงานหลายครั้งจะช่วยให้สามารถแก้ไขข้อบกพร่องและเพิ่มประสิทธิภาพของชิ้นงาน

ผู้สนทนาคนที่ 2 กล่าวว่า ควรขอคำแนะนำหรือความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องเพื่อเสริมสร้างคุณภาพของผลงาน

ผู้สนทนาคนที่ 1 กล่าวว่า การพัฒนาผลงานควรมีการเก็บบันทึกข้อมูลและผลลัพธ์ของการพัฒนา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงในอนาคต

ผู้สนทนาคนที่ 9 กล่าวว่า ควรพัฒนาผลงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ และตอบสนองต่อปัญหาที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน

1.6 การนำเสนอผลงาน

ผู้สนทนาคนที่ 5 กล่าวว่า ควรจัดเตรียมการนำเสนอให้ครบถ้วน ทั้งในด้านข้อมูลวิชาการ การปฏิบัติจริง และผลลัพธ์ที่ได้จากการพัฒนา

ผู้สนทนาคคนที่ 1 กล่าวว่า การนำเสนอผลงานควรใช้สื่อที่ช่วยสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ภาพนิ่ง วิดีโอ หรือโมเดลจำลอง เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจง่าย

ผู้สนทนาคคนที่ 6 กล่าวว่า การนำเสนอควรตอบสนองต่อคำถามและข้อสงสัยของผู้ฟัง อย่างชัดเจน เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจในผลงานและกระบวนการทำงาน

ผู้สนทนาคคนที่ 3 กล่าวว่า ควรสรุปผลการนำเสนอโดยเน้นย้ำถึงประโยชน์ของผลงานและวิธีการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง

ด้านที่ 3 การประเมินผลจัดการเรียนรู้

ผู้สนทนาคคนที่ 5 กล่าวว่า การประเมินควรเน้นที่การตรวจสอบความสามารถในการปฏิบัติงานจริงมากกว่าการวัดผลจากข้อสอบทฤษฎี เพื่อให้เห็นถึงทักษะที่แท้จริงในการประกอบสัมมาชีพ

ผู้สนทนาคคนที่ 7 กล่าวว่า การประเมินควรอิงกับมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับอาชีพในท้องถิ่น เช่น การประเมินทักษะการเกษตร การเลี้ยงสัตว์ หรือการทำงานหัตถกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่นั้น

ผู้สนทนาคคนที่ 1 กล่าวว่า การประเมินควรเชื่อมโยงกับความคิดเห็นของผู้ประกอบการ ท้องถิ่นหรือบุคคลในชุมชน เพื่อให้เข้าใจถึงการพัฒนานักเรียนในด้านที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพในพื้นที่

ผู้สนทนาคคนที่ 3 กล่าวว่า นอกจากการวัดผลเชิงปริมาณ การประเมินเชิงคุณภาพ เช่น การสังเกตพฤติกรรม ทักษะ และความรับผิดชอบของนักเรียนในการทำงานก็ควรเป็นส่วนหนึ่งของการประเมิน

ผู้สนทนาคคนที่ 4 กล่าวว่า ควรมีการประเมินทั้งแบบข้อเขียน การสัมภาษณ์ การประเมินจากผลงานจริง การทดสอบภาคปฏิบัติ และการสะท้อนความคิดเห็นจากนักเรียนเอง

ด้านที่ 4 การนำผลไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้

ผู้สนทนาคคนที่ 1 กล่าวว่า หลังจากการประเมิน ควรนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงหลักสูตร ให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนและสอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ

ผู้สนทนาคคนที่ 9 กล่าวว่า ควรนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาครูผู้สอน ให้มีความรู้ และทักษะที่ทันสมัยและตรงตามความต้องการของนักเรียนและชุมชน

ผู้สนทนาคคนที่ 7 กล่าวว่า ควรพัฒนาหรือเพิ่มสื่อการเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับผลการประเมิน เช่น การใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีความเฉพาะเจาะจงกับอาชีพที่นักเรียนจะประกอบในอนาคต

ผู้สนทนาคคนที่ 5 กล่าวว่า หากพบว่านักเรียนมีความก้าวหน้าเมื่อได้รับประสบการณ์นอกห้องเรียน ควรเพิ่มกิจกรรมหรือโครงการที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในพื้นที่ชุมชน

ผู้สนทนาคคนที่ 3 กล่าวว่า ควรมีการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างต่อเนื่องหลังการประเมิน และปรับปรุงวิธีการสอนตามความจำเป็น เพื่อให้การเรียนรู้เกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืน

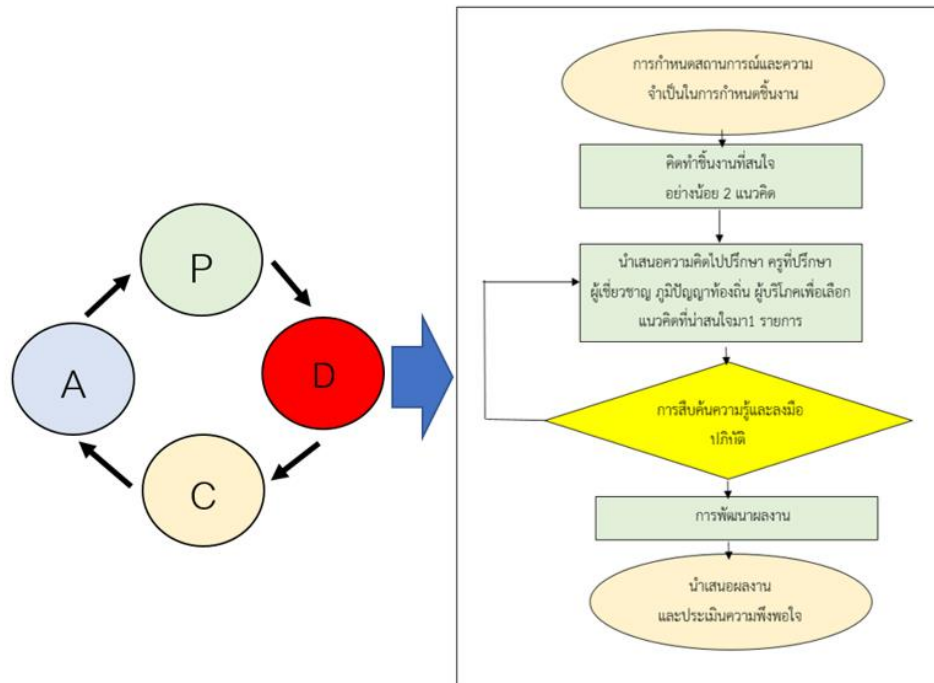
สรุปผลการศึกษาศาภาพทั่วไปในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ พบว่ามีการศึกษาและวิเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของ

นักเรียน มีองค์ประกอบในการบริหารจัดการโดยใช้กระบวนการวงจรคุณภาพเดมมิ่ง PDCA มีการบริหารอย่างมีส่วนร่วม การสร้างรูปแบบมีองค์ประกอบจำนวน 4 องค์ประกอบ และในขั้นตอนของการดำเนินงาน(D) มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร ได้แก่ องค์ประกอบย่อยจำนวน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การคิดปัญหาจากสถานการณ์เพื่อกำหนดชิ้นงาน 2) การกำหนดแนวความคิดทางเลือก อย่างน้อย 2-3 แนวคิด 3) การทำเสนอความคิดกับผู้เกี่ยวข้องหรือผู้บริโภคนเพื่อเลือกแนวคิดที่น่าสนใจ 1 รายการ 4) การสืบค้นข้อมูลความรู้ และลงมือปฏิบัติ 5) การพัฒนาผลงาน 6) การนำเสนอผลงาน

ตอนที่ 2 ผลการทดลองและประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ มีองค์ประกอบในการบริหารจัดการโดยใช้กระบวนการวงจรคุณภาพเดมมิ่ง PDCA มีการบริหารอย่างมีส่วนร่วม ซึ่งรูปแบบมีองค์ประกอบจำนวน 4 องค์ประกอบ และในขั้นตอนของการดำเนินงาน(D) มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร มีจำนวน 6 องค์ประกอบ ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่นสูง โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบร่วมกัน เป็นระบบขั้นตอนโดยกำหนดไว้ในแต่ละช่วงกิจกรรมการดำเนินงานคือ 1) การคิดปัญหาจากสถานการณ์เพื่อกำหนดชิ้นงาน 2) การกำหนดแนวความคิดทางเลือก อย่างน้อย 2-3 แนวคิด 3) การทำเสนอความคิดกับผู้เกี่ยวข้องหรือผู้บริโภคนเพื่อเลือกแนวคิดที่น่าสนใจ 1 รายการ 4) การสืบค้นข้อมูลความรู้ และลงมือปฏิบัติ 5) การพัฒนาผลงาน 6) การนำเสนอผลงาน และมีการประเมินความพึงพอใจการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้บริหาร ครู จำนวน 6 โรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย

รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน
โรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

แผนภาพ 4.13 รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของ
นักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

ตาราง 4.7 ผลการประเมินความพึงพอใจการใช้ รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.คำแนะนำในขั้นตอน ชัดเจนสามารถปฏิบัติได้	4.43	0.50	มาก
2.กิจกรรมชัดเจน ได้รับความสนใจ	4.30	0.25	มาก
3.แต่ละขั้นตอน ชัดเจน เหมาะสม	4.67	0.60	มากที่สุด
4.ความยากง่าย เหมาะสม	4.33	0.56	มาก
5.กิจกรรมสามารถปฏิบัติได้จริง	4.52	0.57	มาก
6.เรียนแล้วสนุก เข้าใจง่าย	4.07	1.17	มาก
7.ทุกขั้นตอนน่าสนใจ ขวนติดตาม	4.26	0.96	มาก
8.นักเรียนพึงพอใจในวิธีการเรียน	4.12	0.80	มาก
9.มีประโยชน์ต่อนักเรียน	3.90	0.52	มาก
10ความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	3.79	1.26	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.23	0.71	มาก

จากตาราง 4.7 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อการความพึงพอใจการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ โดยค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าพึงพอใจระดับมากที่สุด คือ ด้านแต่ละขั้นตอน ชัดเจน เหมาะสม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 รองลงมาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ด้านกิจกรรมสามารถปฏิบัติได้จริงค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 ด้าน คำแนะนำในขั้นตอนการประกอบกิจกรรมชัดเจนสามารถปฏิบัติได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 และด้านความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 3.79 อยู่ในระดับมากเช่นกัน

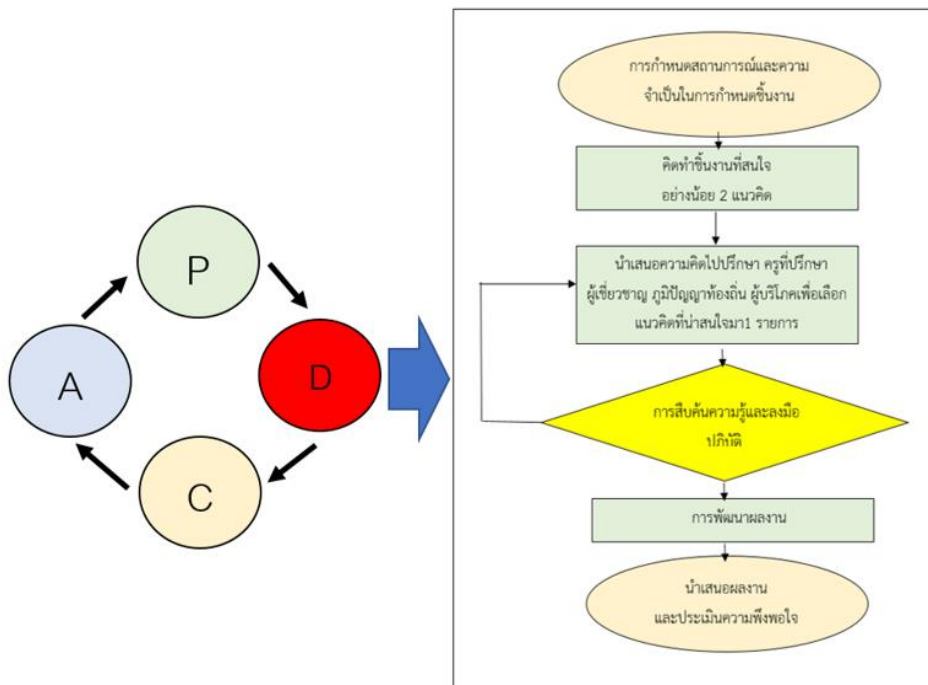
การดำเนินงานใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ มีองค์ประกอบในการบริหารจัดการ โดยใช้กระบวนการวงจรคุณภาพเดมมิง PDCA มีการบริหารอย่างมีส่วนร่วม ซึ่งรูปแบบมีองค์ประกอบจำนวน 4 องค์ประกอบ และในขั้นตอนของการดำเนินงาน(D)มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร มีจำนวน 6 องค์ประกอบ ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่นสูง โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบร่วมกัน เป็นระบบขั้นตอนโดยกำหนดไว้ในแต่ละช่วงกิจกรรมการดำเนินงานคือ 1) การคิดปัญหาจากสถานการณ์เพื่อกำหนดชิ้นงาน 2) การกำหนดแนวความคิดทางเลือก อย่างน้อย 2-3 แนวคิด 3) การทำเสนอความคิดกับผู้เกี่ยวข้องหรือผู้บริโศคเพื่อเลือกแนวคิดที่น่าสนใจ 1 รายการ 4) การสืบค้นข้อมูลความรู้ และลงมือปฏิบัติ 5) การพัฒนาผลงาน 6) การนำเสนอผลงาน และมีการประเมินความพึงพอใจการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้บริหาร ครู จำนวน 6 โรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย โดยผู้บริหาร ครู ผู้เรียนมีผลการประเมินความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เท่ากับ 4.23

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนารูปแบบและจัดทำคู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

ผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้รับผิดชอบ ผู้บริหาร ครูผู้ปฏิบัติการสอน และผู้เกี่ยวข้อง นำไปใช้การอย่างถูกต้อง ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน โดยมีค่านำ คำชี้แจง คำแนะนำสำหรับครู และผู้เกี่ยวข้องวัตถุประสงค์การสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน แนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สรุปลักษณะการใช้ รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน และการวัดผลประเมินผล เพื่อที่จะใช้ รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน ได้ประสบผลสำเร็จ สัมกับจุดมุ่งหมายของผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องที่ต้องการให้ผู้เรียน มีความรู้ความเข้าใจ ในการเรียนรู้ สำหรับพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน จากการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

กิจกรรมการจัดและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ ในขั้นตอนการดำเนินงานจัดประสบการณ์เรียนรู้ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนภาพ 4.13

ขั้นตอนการดำเนินงานรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

แผนภาพ 4.13 ขั้นตอนการดำเนินงานรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

โดยมีขั้นตอนโดยกำหนดไว้ในแต่ละช่วงกิจกรรมการดำเนินงานคือ 1) การคิดปัญหาจากสถานการณ์เพื่อกำหนดชิ้นงาน 2) การกำหนดแนวความคิดทางเลือก อย่างน้อย 2-3 แนวคิด 3) การนำเสนอความคิดกับผู้เกี่ยวข้องหรือผู้บริโภคเพื่อเลือกแนวคิดที่น่าสนใจ 1 รายการ 4) การสืบค้นข้อมูลความรู้ และลงมือปฏิบัติ 5) การพัฒนาผลงาน 6) การนำเสนอผลงาน และมีการประเมินความพึงพอใจการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

สรุปคู่มือการใช้ รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยคำนำ วัตถุประสงค์ การสร้างและพัฒนาแบบหลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุโดยใช้หลักไตรสิกขา แนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สรุปขั้นตอน การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยขั้นตอนโดยกำหนดไว้ในแต่ละช่วงกิจกรรมการดำเนินงานคือ 1) การคิดปัญหาจากสถานการณ์เพื่อกำหนดชิ้นงาน 2) การกำหนดแนวความคิดทางเลือก อย่างน้อย 2-3 แนวคิด 3) การนำเสนอความคิดกับผู้เกี่ยวข้องหรือผู้บริโภคเพื่อเลือกแนวคิดที่น่าสนใจ 1 รายการ 4) การสืบค้นข้อมูลความรู้ และลงมือปฏิบัติ 5) การพัฒนาผลงาน 6) การนำเสนอผลงาน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อการศึกษาวิเคราะห์สภาพทั่วไปและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อทดลองและประเมินความพึงพอใจรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ 3) เพื่อพัฒนารูปแบบและจัดทำคู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียนที่ศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 1-6 ในปีการศึกษา 2565 จำนวนเขตพื้นที่ละ 1 โรงเรียนรวม 6 โรงเรียน รูปแบบ การวิจัย และพัฒนา (R&D : Research and Development) โดยดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน ดังต่อไปนี้คือ

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาวิเคราะห์สภาพทั่วไปและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 2 ผลการทดลองและประเมินความพึงพอใจรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนารูปแบบและจัดทำคู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

5.1 สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาวิเคราะห์สภาพทั่วไปและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

ผลการศึกษาสภาพทั่วไปในการ บริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ พบว่ามีการศึกษาและวิเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน มีองค์ประกอบในการบริหารจัดการโดยใช้กระบวนการวงจรคุณภาพเดมมิง PDCA มีการบริหารอย่างมีส่วนร่วม การสร้างรูปแบบมีองค์ประกอบจำนวน 4 องค์ประกอบ และในขั้นตอนของการดำเนินงาน(D)มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร ได้แก่ องค์ประกอบย่อยจำนวน 6 องค์ประกอบได้แก่ 1) การคิดปัญหาจากสถานการณ์เพื่อกำหนดชิ้นงาน 2) การกำหนดแนวความคิดทางเลือก อย่างน้อย 2-3 แนวคิด 3) การทำเสนอความคิดกับผู้เกี่ยวข้องหรือผู้บริโภคเพื่อเลือก

แนวคิดที่น่าสนใจ 1 รายการ 4) การสืบค้นข้อมูลความรู้ และลงมือปฏิบัติ 5) การพัฒนาผลงาน 6) การนำเสนอผลงาน

ตอนที่ 2 ผลการทดลองและประเมินความพึงพอใจรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

ผลการดำเนินงานใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ มีองค์ประกอบในการบริหารจัดการโดยใช้กระบวนการวงจรคุณภาพเดมมิ่ง PDCA มีการบริหารอย่างมีส่วนร่วม ซึ่งรูปแบบมีองค์ประกอบจำนวน 4 องค์ประกอบ และในขั้นตอนของการดำเนินงาน(D)มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร มีจำนวน 6 องค์ประกอบ ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่นสูง โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบร่วมกัน เป็นระบบขั้นตอนโดยกำหนดไว้ในแต่ละช่วงกิจกรรมการดำเนินงานคือ 1) การคิดปัญหาจากสถานการณ์เพื่อกำหนดชิ้นงาน 2) การกำหนดแนวความคิดทางเลือก อย่างน้อย 2-3 แนวคิด 3) การทำเสนอความคิดกับผู้เกี่ยวข้องหรือผู้บริโศคเพื่อเลือกแนวคิดที่น่าสนใจ 1 รายการ 4) การสืบค้นข้อมูลความรู้ และลงมือปฏิบัติ 5)การพัฒนาผลงาน 6) การนำเสนอผลงาน และมีการประเมินความพึงพอใจการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้บริหาร ครู จำนวน 6 โรงเรียน กลุ่มเป้าหมาย โดยผู้บริหาร ครู ผู้เรียนมีผลการประเมินความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เท่ากับ 4.23

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนารูปแบบและจัดทำคู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยคำนำ วัตถุประสงค์การสร้างและพัฒนารูปแบบหลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุโดยใช้หลักไตรสิกขา แนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สรุปขั้นตอน การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยขั้นตอนโดยกำหนดไว้ในแต่ละช่วงกิจกรรมการดำเนินงานคือ 1) การคิดปัญหาจากสถานการณ์เพื่อกำหนดชิ้นงาน 2) การกำหนดแนวความคิดทางเลือก อย่างน้อย 2-3 แนวคิด 3) การทำเสนอความคิดกับผู้เกี่ยวข้องหรือผู้บริโศคเพื่อเลือกแนวคิดที่น่าสนใจ 1 รายการ 4) การสืบค้นข้อมูลความรู้ และลงมือปฏิบัติ 5) การพัฒนาผลงาน 6) การนำเสนอผลงาน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพทั่วไปในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ พบว่ามีการศึกษาและวิเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน มีองค์ประกอบในการบริหารจัดการโดยใช้กระบวนการวงจรคุณภาพเดมมิ่ง PDCA มีการบริหารอย่างมีส่วนร่วม การสร้างรูปแบบมีองค์ประกอบจำนวน 4 องค์ประกอบ และในขั้นตอนของ

การดำเนินงาน(D)มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร ได้แก่ องค์ประกอบย่อยจำนวน 6 องค์ประกอบได้แก่ 1) การคิดปัญหาจากสถานการณ์เพื่อกำหนดชิ้นงาน 2) การกำหนดแนวความคิดทางเลือก อย่างน้อย 2-3 แนวคิด 3) การทำเสนอความคิดกับผู้เกี่ยวข้องหรือผู้บริโภคเพื่อเลือกแนวคิดที่น่าสนใจ 1 รายการ 4) การสืบค้นข้อมูลความรู้ และลงมือปฏิบัติ 5) การพัฒนาผลงาน 6) การนำเสนอผลงาน ที่เป็นเช่นนี้มาจากข้อค้นพบซึ่งเป็นการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเห็นว่าการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนมีความสำคัญ สอดคล้องกับชยพล ดีอ่อน และ ชีระภัทร ประสมสุข (2565) ได้นำเสนอกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning ว่าเป็นการเรียนรู้ที่อาศัยการเชื่อมโยงความรู้สาขาต่างๆ และทักษะการเรียนรู้หลายๆ ทักษะเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปผสมผสานกันและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism Approach) ที่ว่าผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองจากการรับรู้ประสบการณ์ของตนเอง และการถ่ายโยงการเรียนรู้ (Transfer of Learning) ที่มีลักษณะเป็นการเรียนรู้ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่เกิดอิทธิพลต่อการเรียนรู้ในช่วงเวลาถัดมา และรวมถึงผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ผ่านมาแล้วมาใช้แก้ปัญหในสถานการณ์ใหม่ ๆ ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องกระตุ้นให้ครูและผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด โดยครูและผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาในด้านความรู้ ทักษะต่าง ๆ นอกจากนี้ผู้บริหารต้องมีกลยุทธ์ในการเสริมแรงในครูและผู้เรียนให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีตลอดเวลา สอดคล้องกับ พศิน แดงจวง (2554) ได้ทำการศึกษา ค้นคว้าเกี่ยวกับ สมรรถนะของบุคลากรทางการศึกษา ว่ามีความสำคัญต่อความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ราชการให้สำเร็จก้าวหน้ามาก ไม่ว่าจะเป็นงานบริหาร งานสอนและงานด้านอื่น ๆ ล้วนต้องอาศัยสมรรถนะที่บุคลากรทางการศึกษาต้องได้รับการพัฒนา สอดคล้องกับชมพู อีสริยาวัฒน์ และธิดารัตน์ คิมกระโทก (2561) กล่าวว่า “สัมมาชีพ” ยึดแนวความหมายของคำว่า “สัมมาอาชีพะ” โดยมีความหมายว่า “การทำมาหากินโดยไม่ได้เอากำไรสูงสุดเป็นตัวตั้งหรือเป็นเป้าหมายสุดท้าย และต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมทางสังคม กล่าวคือ ความสุขของตนและคนทำงาน รวมถึงประโยชน์ของผู้บริโภคและผู้รับบริการหลัก โดยไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมและไม่มุ่งไปกระตุ้นค้นหาอันเป็นเหตุแห่งทุกข์” ซึ่งนพ.ประเวศ วะสี (อ๋างโน ชมพู อีสริยาวัฒน์ และธิดารัตน์ คิมกระโทก (2561) ได้ให้ความหมาย สัมมาชีพ ว่าหมายถึง “อาชีพที่ไม่เบียดเบียนตนเองไม่ เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดเบียนสิ่งแวดล้อม และมีรายจ่ายน้อยกว่ารายได้” และหากนำมารวมกับคำว่า “ชุมชน” เป็น “สัมมาชีพชุมชน” จึงหมายถึง “ชุมชนที่มีการประกอบอาชีพโดยชอบ ซึ่งมีรายได้มากกว่ารายจ่ายโดยลดการเบียดเบียนตนเองผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมทั้งนี้ ต้องมีความสอดคล้องกับวิถี ของชุมชนเพื่อความมุ่งหมายในการสร้างระบบเศรษฐกิจชุมชน” นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับจรีพร นาคสัมฤทธิ์ (2562) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษา “โรงเรียนสัมมาชีพ” สำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูง: กรณีศึกษาโรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แม่แจ่ม เชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูง 2) เสนอรูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูงวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ ใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เก็บข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าเฉลี่ย (X)

ค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การจัดการศึกษามีค่าเฉลี่ยรวมของสภาพที่พึงประสงค์ ($X = 4.12$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยรวมของสภาพปัจจุบันทั้งหมด ($X = 3.72$) สภาพที่พึงประสงค์ได้แก่ จัดการศึกษาโดยเทียบโอน ประเมิน ผลมาตรฐาน หลักสูตรเน้นทักษะอาชีพควบคู่หลักสูตรแกนกลาง จัดการศึกษาและประเมินผลยืดหยุ่น จัดทำสื่อการสอน จัดการศึกษาแบบสาธิตทางเลือกสร้างนวัตกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และวิจัยการเรียนรู้ การสอน รูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมแก่เด็กกลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูง คือ รูปแบบโรงเรียนสาธิต “สัมมาชีพ” จัดการศึกษา 3 ระบบ ใช้วิถีชีวิตของผู้เรียนและชุมชนเป็นฐานเรียนรู้ส่งเสริมนวัตกรรม จัดหลักสูตรสัมมาชีพที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ เป็นห้องปฏิบัติการฝึกอบรมครูประเมินผลยืดหยุ่น เทียบโอนผลการเรียนรู้พัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครูส่งเสริมความสามัคคีในกลุ่มผู้เรียนที่หลากหลาย จัดมาตรฐานการศึกษาแบบพิเศษ ใช้ภาษาชนเผ่า ใช้สื่อการสอนหลากหลาย ดึงศักยภาพของผู้เรียนกลุ่มชาติพันธุ์ให้พึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สอดคล้องกับรัตนะ บัวสนธ์ (2552) วาโร เฟ็งสวัสดี (2553) ในขณะที่พัฒนา พรหมณี ศรีสุรางค์เอี่ยมสะอาด ปณิธาน กระสังข์ (2560) กล่าวว่า รูปแบบเป็นการสังเคราะห์ความคิดที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมที่ แสดงออกมาเป็นคำอธิบาย แผนผัง ไต่อะแกรมหรือแผนภาพที่ช่วยให้ตนเองและผู้อื่นเข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้ Vignaga, Andrés (online) ยังได้กล่าวถึงการพัฒนารูปแบบว่าเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายในงานชุมชนนิพนธ์ตัวอย่าง เช่น งานของ Farzana Shafique, Farzana and Mahmood, Khalid(2010) พันเอกหญิง พงษ์สมุทรวิชามูล(2555) และของศุภโชค ปิยะสันต์ (2015) เป็นต้น ในขณะที่ชัยวิชิต เขียรชนะ(2560) กล่าวว่า Model คำ ๆ เดียวแต่นักการศึกษาได้แปลไว้หลากหลาย เช่น โมเดล รูปแบบ แบบจำลอง ตัวแบบ ซึ่งทุกคำเหล่านี้ มีนิยามความหมายว่าโครงสร้างความสัมพันธ์ของ ส่วนประกอบ/ตัวแปร/หลักการ/แนวคิด/ฟังก์ชันต่างๆ ที่สามารถอธิบายปรากฏการณ์ของเรื่องใด เรื่องหนึ่ง และสอดคล้องกับพระมหาคำพันธุรมณชโย พระสุธีวีรบัณฑิต พระมหาสุนันท์สุนนโท(2020) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทบาทของพระสงฆ์ในการเสริมสร้างสัมมาชีพแก่ประชาชนในจังหวัดราชบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน บทบาทพระสงฆ์ และการพัฒนาบทบาทของพระสงฆ์ในการเสริมสร้างสัมมาชีพแก่ประชาชนในจังหวัดราชบุรี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 25 รูป/คน และสนทนากลุ่มเฉพาะกับผู้เชี่ยวชาญ 10 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์ และแบบสนทนากลุ่มเฉพาะ วิเคราะห์ข้อมูลด้วย เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันมีการดำเนินการ ครอบคลุมงาน 6 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาผู้นำสัมมาชีพ 2) ด้านการประชุมเชิงปฏิบัติการ วิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด 3) ด้านการเตรียมความพร้อมที่วิทยากรสัมมาชีพชุมชน ระดับหมู่บ้าน 4) ด้านการเตรียมความพร้อมครัวเรือนเป้าหมาย 5) ด้านการสร้างสัมมาชีพชุมชน ในระดับหมู่บ้าน และ 6) ด้านการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพ 2. พระสงฆ์สามารถร่วมเป็น วิทยากรสัมมาชีพชุมชนโดยรับผิดชอบเกี่ยวกับสาระความรู้ ปรัชญา หลักการ และแนวคิด สัมมาอาชีพะที่เป็นต้นแบบของการพัฒนามาสู่แนวคิดสัมมาชีพชุมชน 3. การพัฒนาบทบาทของพระสงฆ์ในการเสริมสร้างสัมมาชีพแก่ประชาชนในจังหวัดราชบุรี พบว่า 1) มีการจัดทำหลักสูตร สังฆวิทยากรสัมมาชีพ 2) มีการตั้งทีมสังฆวิทยากรสัมมาชีพ 3) มีการประชาสัมพันธ์และคัดเลือก หมู่บ้าน

ที่มีความพร้อม 4) มีการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมหมู่บ้านเป้าหมาย 5) มีการฝึกอบรมสัมมนาชีพ ชุมชนเชิงพุทธ และ 6) มีการติดตามประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรมและการจัดตั้งกลุ่มพัฒนา สัมมาชีพเชิงพุทธ

ที่เป็นเช่นนี้มาจากข้อค้นพบอาจเป็นเพราะว่าสภาพทั่วไปในการบริหารจัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ มีการศึกษาและวิเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน มีองค์ประกอบในการบริหารจัดการโดยใช้กระบวนการวงจรคุณภาพเดมมิ่ง PDCA มีการบริหารอย่างมีส่วนร่วมที่ชัดเจนอาจมีความแตกต่างกันไปตามบริบทความพร้อมในการบริหารจัดการ และงบประมาณระหว่างโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ แต่ที่สอดคล้องกันคือทำโรงเรียนยังขาดการให้อิสระในการคิดของนักเรียนที่จะสร้างแนวทางทางเลือกที่หลากหลาย และยังขาดการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นระบบที่ชัดเจนในการสร้างอาชีพเพื่อหารายได้

ผลการดำเนินงานใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ มีองค์ประกอบในการบริหารจัดการโดยใช้กระบวนการวงจรคุณภาพเดมมิ่ง PDCA มีการบริหารอย่างมีส่วนร่วม ซึ่งรูปแบบมีองค์ประกอบจำนวน 4 องค์ประกอบ และในขั้นตอนของการดำเนินงาน(D)มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร มีจำนวน 6 องค์ประกอบ ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่นสูง โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบร่วมกัน เป็นระบบขั้นตอนโดยกำหนดไว้ในแต่ละช่วงกิจกรรมการดำเนินงานคือ 1) การคิดปัญหาจากสถานการณ์เพื่อกำหนดชิ้นงาน 2) การกำหนดแนวความคิดทางเลือก อย่างน้อย 2-3 แนวคิด 3) การนำเสนอความคิดกับผู้เกี่ยวข้องหรือผู้บริโภครเพื่อเลือกแนวคิดที่น่าสนใจ 1 รายการ 4) การสืบค้นข้อมูลความรู้ และลงมือปฏิบัติ 5)การพัฒนาผลงาน 6) การนำเสนอผลงาน และมีการประเมินความพึงพอใจการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้บริหาร ครู จำนวน 6 โรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย โดยผู้บริหาร ครู ผู้เรียนมีผลการประเมินความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เท่ากับ 4.23 สอดคล้องกับชยพล ตีอุ่น และ ชีระภัทร ประสมสุข (2565) ได้ทำการวิจัย การบริหารจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง Active Learning ของสถานศึกษาศูนย์ เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาลุ่มน้ำลางอำเภอปางมะผ้า สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เพื่อศึกษาการบริหารจัดการเรียนรู้ ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ และเพื่อตรวจสอบแนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง Active Learning ของ สถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาลุ่มน้ำลางอำเภอปางมะผ้า ประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 9 คน ครูผู้สอน 107 คน รวม 116 คน เครื่องมือที่ใช้การวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แบบสัมภาษณ์ โดยวิเคราะห์สังเคราะห์เนื้อหา แบบประเมินตรวจสอบ โดยค่าร้อยละ แล้วสรุปเป็นเชิงพรรณนา ผลการวิจัย พบว่า การบริหารจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง Active Learning ของสถานศึกษาศูนย์ เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาลุ่มน้ำลาง อำเภอปางมะผ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ นโยบายเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากร

ทางการศึกษาให้ มีการวัดผลประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และด้านส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความสามารถในกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง Active Learning ตามลำดับ

และสอดคล้องกับศิธาชัย ศรีอุดม ปัญญา สังขวดี วิทยา จันทร์ศิลาและ สำราญ มีแจ้ง(2558) ได้ทำการวิจัย รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล เป็นดุษฎีนิพนธ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล ในการดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาสภาพการ บริหารงานจากสถานศึกษา สังกัดเทศบาล ที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี จำนวน 3 แห่ง และการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา 2) การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ใน สถานศึกษา สังกัดเทศบาล โดยนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาयर่าง รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล และตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล ด้วยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน และ 3) การประเมินความเป็นไปได้ ในการนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล ไปใช้ โดยการสัมภาษณ์รับฟังความคิดเห็นจากนักการศึกษา สังกัดเทศบาล ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล ที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า 2) กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ 3) ผลผลิต โดย ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล มีความเหมาะสม นักการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา พนักงานครู มีความเห็นว่า การนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล ไปใช้มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

ที่เป็นเช่นนี้มาจากข้อค้นพบอาจเป็นเพราะว่าการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ เป็นรูปแบบหนึ่งในการส่งเสริม การจัดการศึกษา การพัฒนาทักษะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน และมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต ช่วยเพิ่มพูนความรู้ ทักษะชีวิตที่จำเป็น และมีการประเมินผลความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องจนมีผลประเมินอยู่ในระดับมาก แต่จากผลการวิจัยหรือเอกสารอ้างอิงในบางเรื่องยังไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยคือส่วนมากโรงเรียนอยู่ในถิ่นทุรกันดาร ยังขาดกระบวนการให้นักเรียนได้คิดอย่างอิสระ หลากหลายแนวความคิด และยังขาดวิธีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานที่ชัดเจน

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยคำนำ วัตถุประสงค์การสร้าง และพัฒนารูปแบบหลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุโดยใช้หลักไตรสิกขา แนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สรุปรูปแบบ การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยขั้นตอนโดยกำหนดไว้ในแต่ละช่วงกิจกรรมการดำเนินงานคือ 1)การคิดปัญหาจากสถานการณ์เพื่อกำหนดชิ้นงาน 2) การกำหนดแนวความคิดทางเลือก อย่างน้อย 2-3 แนวคิด 3) การทำเสนอความคิดกับผู้เกี่ยวข้องหรือผู้บริหาร

เพื่อเลือกแนวคิดที่น่าสนใจ 1 รายการ 4) การสืบค้นข้อมูลความรู้ และลงมือปฏิบัติ 5) การพัฒนาผลงาน 6) การนำเสนอผลงาน สอดคล้องกับ

สอดคล้องกับ ชมพู่ อีสริยาวัฒน์ และธิดารัตน์ ศิมกระโทก(2561) ได้ทำการวิจัยและพัฒนา (R&D) เรื่องพัฒนาสัมมาชีพตามวิถีชีวิตชุมชนเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ในระดับครัวเรือนของประชาชน อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาสัมมาชีพวิถีชีวิต ชุมชนในระดับครัวเรือน อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามวิถีชีวิตชุมชนเพื่อเพิ่มรายได้ในระดับครัวเรือน อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ 3) พัฒนารูปแบบสัมมาชีพ วิถีชีวิตชุมชนและเพิ่มศักยภาพชุมชนในการพัฒนาสัมมาชีพจากองค์ความรู้เดิมเพิ่มรายได้ในระดับครัวเรือน อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาข้อมูลใช้วิธีเจาะจงจากชุมชน ท้องเที่ยว ได้แก่ ผู้นำชุมชน ผู้นำอาวุโส ปราชญ์ชาวบ้าน กลุ่ม อสม. ส.อบต. เจ้าหน้าที่หน่วยงาน ภาคีรัฐและเอกชน ผู้สูงอายุ เยาวชน ของอำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ ใช้เครื่องมือเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในการเก็บข้อมูลบริบทชุมชน และใช้เครื่องมือในการทดสอบความพึงพอใจในการพัฒนารูปแบบสัมมาชีพวิถีชีวิตชุมชนและเพิ่มศักยภาพชุมชนผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาสัมมาชีพวิถีชีวิตชุมชนในระดับครัวเรือนพบว่า ปัญหาด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ที่มีจำกัด ขาดแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ขาดด้านรายได้ ปัญหา การว่างงาน ปราชญ์ชุมชนบางส่วนขาดความเชี่ยวชาญในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ได้มีการศึกษาแนวทางในการพัฒนาสัมมาชีพโดยการฝึกอาชีพให้มีการฝึกอบรมอาชีพ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อที่จะได้ประหยัดค่าใช้จ่ายและมีรายได้เสริมความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ไปใช้ในการสร้างความรู้ใหม่เพื่อประกอบอาชีพเสริมในครัวเรือน จึงส่งผลกลุ่มสัมมาชีพให้มีรายได้ ผลการศึกษาความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.86 และมีการปรับปรุงการบริหารจัดการการเรียนรู้ มีการพัฒนาการฝึกอาชีพและจัดกิจกรรมฝึกอบรมอาชีพในพื้นที่เพื่อสร้างรายได้ ชุมชนได้นำองค์ความรู้ในการบริหารจัดการภายในครัวเรือน และมีแนวทางจะสร้างแหล่ง เรียนรู้ทางด้านสัมมาชีพตามวิถีชีวิตชุมชน จึงส่งผลให้เกิดอาชีพที่หลากหลาย และเกิดการแลกเปลี่ยนในชุมชน

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีการจัดทำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน ที่ชัดเจนมากขึ้นโดยการวิเคราะห์สภาพจริงจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มากกว่าการประชุมขอความคิดเห็นจากการดำเนินงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบ

2. ควรมีการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน อย่างต่อเนื่อง และควรมีกระบวนการให้นักเรียนได้คิดอย่างอิสระ หลากหลาย แนวทางคิด และยังขาดวิธีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานที่ชัดเจน

3. การพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียน ควรมีการปรับปรุงหลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เป็นระบบที่ชัดเจนผู้ที่เกี่ยวข้องควรการกำกับติดตามการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

4. ควรมีการประสานหน่วยงาน องค์กร บุคคล ที่รับผิดชอบ หรือมีส่วนเกี่ยวข้องด้านการส่งเสริม จัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน เพื่อสร้างเป็นภาคีเครือข่ายให้มากขึ้นเช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานแรงงานจังหวัด ภูมิปัญญาท้องถิ่น มูลนิธิ หน่วยงานเอกชน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ผู้รับผิดชอบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน ควรปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน โดยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนจะเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

2. ควรมีการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะความรู้ความสามารถแก่ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน เรื่องการจัดกิจกรรมและภารกิจที่ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ในปัจจุบัน

3. ควรส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน ให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งจะต้องมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมงานเครือข่ายให้ผู้เกี่ยวข้องและชุมชนรับทราบอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องเพื่อการปรับปรุงการบริหารงานโดยยึดแนวทางการพัฒนาตามกลุ่มเครือข่ายที่มีคุณภาพเพื่อให้โรงเรียนบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนมีมาตรฐานเดียวกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน ในเขตจังหวัดอื่นในเขตภาคเหนือตอนบน

2. ควรวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน ตามความต้องการของแต่ละท้องถิ่นตามบริบทของตนเอง ในโรงเรียนในเขตภาคเหนือตอนบน

บรรณานุกรม

- กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย(2561) **แนวทางการสร แนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชน ปี 2562** กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย สืบค้น 4/3/2566 จาก <http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER23/DRAWER021/GENERAL/DATA0000/00000102.PDF>
- กิตติมา ลี้มประเสริฐ (2560) “แนวคิดเกี่ยวกับมัชฌิมาปฏิปทาในฐานะเป็นทางออกจาก กามสุขัลลิกานุโยคและอัสถกิลมถานุโยค” **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร** ปีที่ 6 ฉบับพิเศษ น.258-267
- กริธา สิมะวรา(2557) “โอกาสทางการศึกษากับความเป็นธรรมในสังคม” **วารสารสารสนเทศ** ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม น.54-61
- กลุ่มพัฒนาระบบการแนะแนว(2561) **แนวทางการเสริมทักษะและสร้างเสริมประสบการณ์ อาชีพให้กับนักเรียน** สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ 66 หน้า
- จรรยาพร เฉลยศิลป์ ภคกานต์ ภูมิทัต(online) **แบบรูปการณ์กระจายเชิงพื้นที่ของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร: จังหวัดแม่ฮ่องสอน** สืบค้น 20/10/2564 จาก https://geo.soc.ku.ac.th/box/document/218/_Shool_145.pdf
- จรีพร นาคสัมฤทธิ์(2562)รูปแบบการจัดการศึกษา “โรงเรียนสัมมาชีพ” สำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูง: กรณีศึกษาโรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แม่แจ่ม เชียงใหม่ **วารสารครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย** ปีที่ 47 ฉบับที่ 2 (เมษายน - มิถุนายน 2562) หน้า 1-17
- จรูญ รัตนกาล(2556) **การประยุกต์หลักพุทธธรรมและแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการอยู่ร่วมกันของประชาชนในพื้นที่ตำบลสามบัณฑิต อำเภอบัวชุม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา** ปีงบประมาณ 2556
- ชมพู อีสริยาวัฒน์ และจิตารัตน์ คิมกระโทก(2561) **พัฒนาสัมมาชีพตามวิถีชีวิตชุมชนเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ในระดับครัวเรือน ของประชาชน อำเภอบัวชุม จังหวัดบุรีรัมย์** **วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น** : ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 (2561) : กันยายน-ธันวาคม 25-38
- ชยพล ดีอ่อน และ ชีระภัทร ประสมสุข(2565) **การบริหารจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง Active Learning ของสถานศึกษาศูนย์ เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาลุ่มน้ำกลาง อำเภอบางมะฝ้า สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1** **Journal of Modern Learning Development** ปีที่ 7 ฉบับที่ 4 ประจำเดือนพฤษภาคม 2565 10-24
- เชาวกุล พรหมใจ(2018) “การพัฒนาแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน” **JOURNAL OF NAKHONRATCHASIMA COLLEGE** Vol.12 No.1 January – April

- ถิรวัดน์ ไกลภัย สิทธิพร ประวัตินุ่งเรือง และ ขวัญหญิง ศรีประเสริฐภาพ(2564) แนวทางการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือ ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร **การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 16 ปี การศึกษา 2564** วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ.2564 จัดโดย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต 394-405
- ธัญนันท์ จันทร์ทรงพล ญฐมน น่านโพธิ์ศรี กิรติวรรณ กัลยาณมิตร และอภิสร่า กฤตวาณิชย์(2562) “แนวคิดมีขมิมาปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ที่เกิดจากการสื่อสารทางการเมือง” **วารสาร มหาคุณานาครทรรศน์ ปีที่ 6 ฉบับที่ 10 (ธันวาคม 2562) น.4873-4883**
- ธัญยา รุจิเสถียรทรัพย์ และคณะ(2559) การสร้างความรู้จากโรงเรียนชายแดนในสังคมพหุวัฒนธรรม **วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ปีที่ 24 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2559**
- ประเสริฐ สุขสวัสดิ์ (2565) การประเมินโครงการการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางศาสตร์พระราชาราชของโรงเรียนบ้านชีแบร **วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ศรีนครินทรวิโรฒ ปีที่23 ฉบับที่1 เดือนมกราคม – มิถุนายน น. 204-221**
- ธัญยา รุจิเสถียรทรัพย์ และคณะ(2559) การสร้างความรู้จากโรงเรียนชายแดนในสังคมพหุวัฒนธรรม**วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ปีที่ 24 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 72-104**
- ปานิส โพธิ์ศรีวังชัย(2020) เปลี่ยน ‘เหลื่อมล้ำ’ เป็น ‘เสมอภาค’ : มองปัญหาการศึกษาไทยกับ **ดร.ไกรยศ ภัทรราชวาท สืบค้น 18/10/2564 จาก<https://www.the101.world/equitable-education-fund-interview/>**
- ปริญญา ชาวสมุน (2564)‘เด็กชายขอบ’ กับคุณภาพ ‘การศึกษา’ ในวันที่ห้องเรียนยังหลังคารั่ว สืบค้น 20/10/2564 จาก <https://www.bangkokbiznews.com/social/921631>
- พันเอกหญิง พงษ์สมุทรวิชามูล(2555) การศึกษามีขมิมาปฏิบัติกับการแก้ปัญหาผลกระทบจากนา **โนเทคโนโลยี วิทยานิพนธ์ ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**
- พัฒนา พรหมณี ศรีสุรางค์เอี่ยมสะอาด ปณิธาน กระสังข์(2560) “แนวคิดการสร้างและพัฒนา รูปแบบเพื่อใช้ในการดำเนินงานด้านการสาธารณสุขสำหรับ นักสาธารณสุข” **สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 เดือน กรกฎาคม-ธันวาคม 2560 น.128-135**
- พระชีพ รุกขิตธมโม (แก้วนิล) สิทธิโชค ปาณะศรี และพระครูวิจิตรศีลาจาร(2563) “การประยุกต์ใช้หลักสัมมาอาชีวะในการเสริมสร้างครอบครัวไทยให้เกิดความมั่นคงในสังคมยุคดิจิทัล” **วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์ ปีที่ 7ฉบับที่ 5 พฤษภาคม**
- พระบุญเลี้ยง โอภาโส (สุขพิพัฒน์)(2561) การดำเนินชีวิตตามหลักสัมมาอาชีวะในมรรคมืองค์ 8 **ตามหลักพุทธปรัชญาเถรวาท วิทยานิพนธ์ ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนา และปรัชญา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย**
- พระมหาทองศักดิ์ ธีรสกุลโก (ตาดิ)(2564) “หลักสัมมาอาชีวะในพุทธปรัชญาเถรวาท” **วารสารวิชาการวิทยาลัยบริหารศาสตร์ ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (เมษายน – มิถุนายน 2564)**

- พระมหาคาพันธ์ธรรณชโย, พระสุธีวีรบัณฑิต, พระมหาสุนันท์สุนนโท(2020) การพัฒนาบทบาทของ
พระสงฆ์ในการเสริมสร้างสัมมาชีพ แก่ประชาชนในจังหวัดราชบุรี **วารสาร มจร สังคมศาสตร์
ปริทรรศน์** ที่ 9 ฉบับที่ 1 มกราคม – มีนาคม 2563 173-185
- พระธานี เขมธมโม (จำปา)(2550) **ศึกษาสัมมาอาชีพในพระพุทธศาสนา** วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ภิญญาพัชญ์ ปลายัดทอง (2551) **การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการ
เผชิญอุปสรรค ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2** ดุษฎีนิพนธ์ สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนา
หลักสูตร เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- มนต์นภัส มโนการณ(2560) “การสังเคราะห์การจัดการศึกษาชั้น พื้นฐานบนพื้นที่สูงและทิวทัศน์ดาร”
วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ : ปีที่ 18
ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – มิถุนายน
- มูลนิธิสัมมาชีพ(2562). **10 ปี มูลนิธิสัมมาชีพ**. กรุงเทพฯ : บริษัท สยามคัลเลอร์พรีน จำกัด 172
หน้า.
- รัชวดี แสงมเหหมัด(2560) “ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา: คุณภาพสังคมที่คนไทยมองเห็น” **วารสาร
รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์** ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2560): 33-66
- วพิชามญชู่ ลาวชัย(2562) **สมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร
- วาโร เพ็งสวัสดิ์(2553) “การวิจัยพัฒนารูปแบบ” **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร** ปีที่ 2 ฉบับ
ที่ 4 : กรกฎาคม – ธันวาคม
- ศิธาชัย ศรีอุดม ปัญญา สังขวดี วิทยา จันทร์ศิลาและ สำราญ มีแจ้ง(2558) “รูปแบบการบริหาร
จัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล” **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร** ปี
ที่ 16 ฉบับที่ 4 ตุลาคม – ธันวาคม 74-81
- ศุภโชค ปิยะสันต์(2015) “รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพสำหรับโรงเรียน
ในพื้นที่สูงและถิ่นทุรกันดาร บทเรียนจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี” **วารสารการวิจัย กาสะ
ลงคำ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย** ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 : กรกฎาคม-ธันวาคม 175-189
- สิริพันธ์ สุวรรณมรรคา ชญาพิมพ์ อุสาโห และ ปราวินยา สุวรรณรัฐโชติ (Online) **แนวทางการจัด
การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพของไทย** สืบค้น 19/10/2564 จาก
[https://so01.tci-thaijo.org > article > view](https://so01.tci-thaijo.org/article/view)
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา(2562) **แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนระดับการศึกษาขั้น
พื้นฐาน** กระทรวงศึกษาธิการ สิ่งพิมพ์ สกศ. อันดับที่ 34/2562 นนทบุรี: บริษัท 21 เซ็นจูรี่
จำกัด

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา(2560) **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**

กระทรวงศึกษาธิการ สิ่งพิมพ์ สกศ. อันดับที่ 10/2560 กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ(online) **แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)** จัดพิมพ์และเผยแพร่โดย สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงาน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ www.bps.sueksa.go.th

อโณทัย ไทยวรรณศรี และอนุชา กอนพ่วง(2561) “การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการมีส่วนร่วมระหว่างบ้านและโรงเรียน ในถิ่นทุรกันดารบนพื้นที่สูง” **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร** ปีที่ 20 ฉบับที่ 1 มกราคม – มีนาคม

อัญชลี(2013) **คุณค่าของหลักมีขมิมาปฏิปทาต่อมวลมนุษยชาติ** สืบค้น 18/10/2564 จาก

<http://www.tddf.or.th/library/detail.php?contentid=0032&postid=0008920&currentpage=6>

Assamoi, Christophe A. O. (2015) Core Competencies Development among Science and Technology (S&T) College Students and New Graduates **American Journal of Educational Research**, 2015, Vol. 3, No. 9, 1077-1084

Beckett, David (2008) Holistic Competence: Putting Judgements **First Asia Pacific Education Review** Vol. 9, No.1, 21-30

Cohen, J., McCabe, L., Michelli, N. M., & Pickeral, T. (2009). School climate: Research, policy, practice, and teacher education. **Teachers College Record** Volume 111, Number 1, January, pp. 180–213.

Dilaka Lathapipat(2018) “Inequalities in Education Attainment” in Fry, Gerald W.(Ed.) **Education in Thailand: An Old Elephant in Search of a New Mahout**. Singapore: Springer.

Hager, Paul & Gonczi, Andrew (1996) What is competence? **Medical Teacher**, Vol. 18, No. 1, https://www.researchgate.net/publication/232061493_What_is_competence/link/54d7f2b50cf246475818c31d/download?_tp=eyJjb250ZXh0Ijp7ImZpcnN0UGFnZSI6InB1YmxpY2F0aW9uIiwicGFnZSI6InB1YmxpY2F0aW9uIn19

Hyland, Terry(1997) Reconsidering Competence **Journal of Philosophy of Education**, Vol. 31, No. 3, 1997 491-503

Mohammad, Hairuddin; Hassan, Padzil Fadzil and Yaman, Siti Khalijah (2021) Competency: An Introduction. **Multidisciplinary Applied Research and Innovation** Vol. 2 No. 2, 14–22.

- Kadiyono, Anissa Lestari & Hafiar, H. (2017) The role of academic self-management in improving students' academic achievement. in Abdullah et al. (Eds) **Ideas for 21st Century Education Proceedings of the Asian Education Symposium (AES 2016)** on 22–23 November, 2016, Bandung, Indonesia –London: Taylor & Francis Group, pp. 117-120.
- Kilag, Osias Kit T. (2024) Innovative Practices for 21st Century Education: The Future of Education Through Technology and Inclusivity International Multidisciplinary **Journal of Research for Innovation, sustainability and excellence(IMJRISE)** Vol.1, Issue 12. 91-99
- Lacks, Paige Kindley (2016) **The Relationships between School Climate, Teacher Self-Efficacy, and Teacher Beliefs**. A Dissertation Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree Doctor of Education Liberty University
- Mounier, A and Phasina Tangchuang, (2018) “Quality Issues of Education in Thailand” in Fry, Gerald W.(Ed.) **Education in Thailand: An Old Elephant in Search of a New Mahout**. Singapore: Springer
- Mounier, A. and Phasina Tangchuang, (2010) “Quality: The Major Issue in Thai Education” in Mounier, A and Phasina Tangchuang(Eds.) **Education & Knowledge in Thailand: The Quality Controversy**. Chiang Mai: Silkworm Books
- Shafique, Farzana and Mahmood, Khalid(2010) “Model Development as a Research Tool: An Example of PAK-NISEA” **Library Philosophy and Practice (e-journal)** University of Nebraska - Lincoln
- Susana D. Aquino, Manolito C. Manuel(2018) “Work Attitude and Competency of Technology and Livelihood Education Teachers” **Multidisciplinary Research Journal** Vol 1, No. 2, Special Issues.
- thaifstt.org(online) **บุคคลคุณภาพแห่งปี 2019 ด้านเทคโนโลยี** สืบค้น 18/10/2564 จาก <http://www.thaifstt.org/index2/index.php/32-2016-06-25-10-40-16/2016-06-25-10-40-40/2017/219-2019-10-30-07-06-29>
- ThaiPublica(2020) **เปิดพิกัดนักเรียน 7.3 ล้านคน เจาะลึกทำไม “การศึกษาไทย” เหลื่อมล้ำสูง** สืบค้น 19/10/256 จาก <https://thaipublica.org/2020/08/thai-education-high-inequality01/>

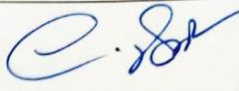

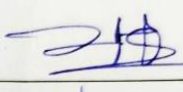
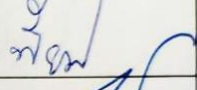
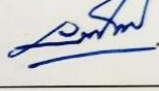
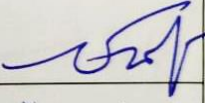
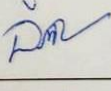
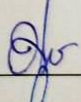

- Vignaga, Andr es (online) **A Methodological Approach to Developing Model Transformations** Retrieved on 18/10/2021 from: <http://ceur-ws.org/Vol-262/paper06.pdf>
- Weerayute Sudsomboon(2553) Applications of Competency-based Education: In the Context of Diversity and Change วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ปีที่ 20 ฉบับที่ 2 พ.ค. - ส.ค. 2553 370-381
- Zullig, Keith.J., & Kooperman, Tommy M., Patton, Jon M. and Ubbes, Valerie A. (2010) School Climate: Historical Review, Instrument Development, and School Assessment. **Journal of Psychoeducational Assessment** 28(2) 139–152

ภาคผนวก

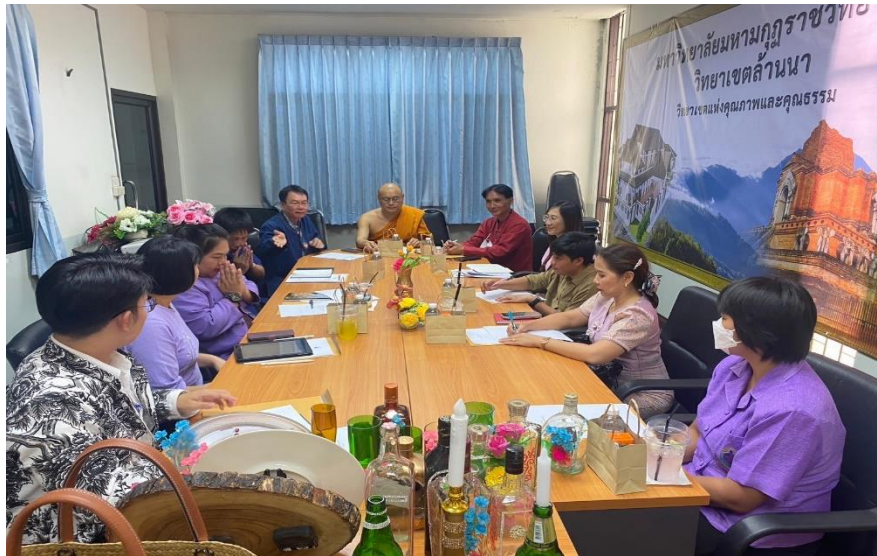
ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. ผศ.ดร.อุเทน ลาพิงค์ อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนาจังหวัดเชียงใหม่
2. พระมหาสกุล มหาวิโร, ผศ.ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนาจังหวัดเชียงใหม่
3. ผศ.ดร.ตระกุล ชำนาญ อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาการสอนสังคมศึกษา และผู้ช่วยอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนาจังหวัดเชียงใหม่

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ
1	นางจรรยาภรณ์ จิตสุวณ	ศึกษานิเทศก์	
2	นางสาว อสมุช วงศ์ดี	ครู รร. บ้านห้วยคตคาม	
3	นางสาว รวณกัญญา กิ่งดี	ผอ. รร. บ้านดอนทราย	
4	นางสาว พัทธยาพร ตาเหล็ก	อว. รร. บ้านไผ่	
5	นายวีรดิษฐ์ ชัยธรรม	อ. รร. บ้านค้อ	
6	นายพนิตญา พงษ์พันธ์ุ	อ. รร. บ้านค้อ	
7	นางอรริษา มงคลงาม	ครู รร. บ้านค้อ	
8	นายธีรดิษฐ์ อรรถพันธ์	อ. รร. บ้านค้อ	
9	นายพนิตญา พงษ์พันธ์ุ	ผอ. บ้านค้อ	

ภาพประกอบการสนทนากลุ่ม

ภาคผนวก ข
เครื่องมือ

โครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะ
การประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

.....
กรอบหัวข้อการศึกษาเอกสาร

โครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการ
ประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

.....
ตอนที่ 1 เอกสารที่ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน(แผนพัฒนา แผนปฏิบัติงานประจำปี รายงาน
ประเมินตนเอง เอกสาร วรรณกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....
ตอนที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบ
สัมมาชีพในด้าน

1. การวางแผนจัดการเรียนรู้.....
2. การดำเนินงานจัดการเรียนรู้.....
3. การประเมินผลจัดการเรียนรู้.....
4. การนำผลไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้.....

ตอนที่ 3 อื่นๆ

.....
ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(.....)

กรอบหัวข้อการสังเกต

โครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการ
ประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 1 สภาพที่ตั้ง

ตอนที่ 2

2.1 สภาพทั่วไป.....

2.2 สภาพแวดล้อมชุมชน

โดยรวม.....

2.3 อาชีพของผู้ปกครองชุมชน

.....

ตอนที่ 3 การบริหารจัดการเรียนรู้ ด้าน

3.1 การวางแผนจัดการเรียนรู้.....

3.2 การดำเนินงานจัดการเรียนรู้.....

3.3 การประเมินผลจัดการเรียนรู้.....

3.4 การนำผลไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้.....

ตอนที่ 4 อื่นๆ.....

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

(.....)

กรอบหัวข้อการสัมภาษณ์

โครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

.....
 ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ให้ข้อมูล
 ชื่อ-สกุล.....ที่อยู่.....
 โทรฯ.....สถานที่ให้ข้อมูล.....วันที่.....
 เวลา.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพในด้าน

กรอบคิด และบริบทพื้นที่.....

การวางแผนจัดการเรียนรู้.....

การดำเนินงานจัดการเรียนรู้.....

การประเมินผลจัดการเรียนรู้.....

1. การนำผลไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้.....

ตอนที่ 3 อื่นๆ

.....

ลงชื่อ.....ผู้สัมภาษณ์
 (.....)

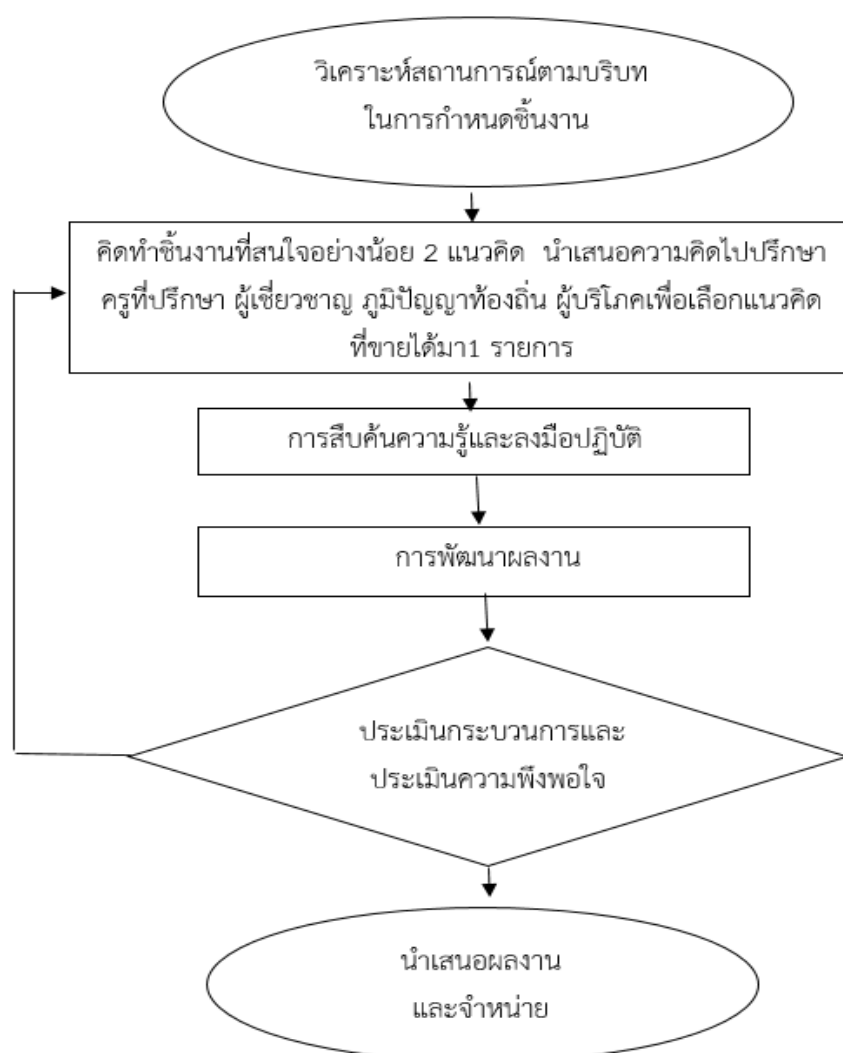
ตอนที่ 2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับกรอบคิด และบริบทพื้นที่ที่เกี่ยวกับงานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

.....

.....

ตอนที่ 3 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับ การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ ในด้านต่อไปนี้

1. การวางแผนจัดการเรียนรู้.....
2. การดำเนินงานจัดการเรียนรู้รูปแบบทางเลือก.....

3. การประเมินผลจัดการเรียนรู้.....

4. การนำผลไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้.....

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

อื่นๆ.....

.....

.....

.....

ผู้ดำเนินรายการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เวลา.....

ตาราง แบบประเมินความพึงพอใจ

ที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
1	คำแนะนำในชั้นตอน ชัดเจน สามารถปฏิบัติได้					
2	กิจกรรมชัดเจน ได้รับความสนใจ					
3	แต่ละชั้นตอน ชัดเจน เหมาะสม					
4	ความยากง่าย เหมาะสม					
5	กิจกรรมสามารถปฏิบัติได้จริง					
6	เรียนแล้วสนุก เข้าใจง่าย					
7	ทุกชั้นตอนน่าสนใจ ชวนติดตาม					
8	นักเรียนพึงพอใจในวิธีการเรียน					
9	มีประโยชน์ต่อนักเรียน					
10	ความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน					
	เฉลี่ยรวม					

กำหนดเกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ความพึงพอใจมากที่สุด	มีค่าคะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00
ความพึงพอใจมาก	มีค่าคะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50
ความพึงพอใจปานกลาง	มีค่าคะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50
ความพึงพอใจน้อย	มีค่าคะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50
ความพึงพอใจน้อยที่สุด	มีค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50

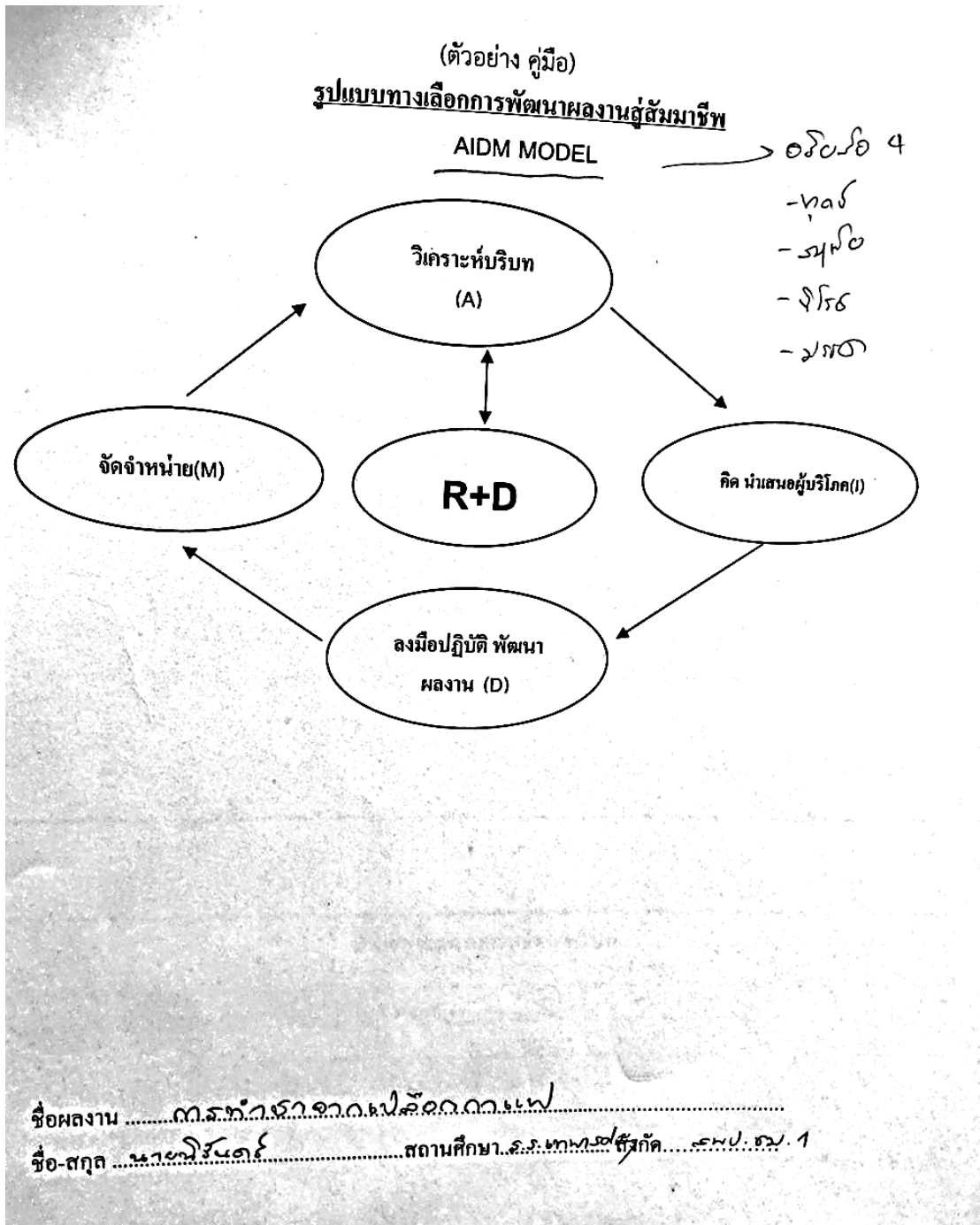
ตาราง ผลการประเมินความพึงพอใจการใช้ รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม
สมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.คำแนะนำในขั้นตอน ชัดเจนสามารถปฏิบัติได้	4.43	0.50	มาก
2.กิจกรรมชัดเจน ได้รับความสนใจ	4.30	0.25	มาก
3.แต่ละขั้นตอน ชัดเจน เหมาะสม	4.67	0.60	มากที่สุด
4.ความยากง่าย เหมาะสม	4.33	0.56	มาก
5.กิจกรรมสามารถปฏิบัติได้จริง	4.52	0.57	มาก
6.เรียนแล้วสนุก เข้าใจง่าย	4.07	1.17	มาก
7.ทุกขั้นตอนน่าสนใจ ชวนติดตาม	4.26	0.96	มาก
8.นักเรียนพึงพอใจในวิธีการเรียน	4.12	0.80	มาก
9.มีประโยชน์ต่อนักเรียน	3.90	0.52	มาก
10ความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	3.79	1.26	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.23	0.71	มาก

ภาพกิจกรรมจัดการเรียนรู้

แผนภาพ 20 กิจกรรมจัดการเรียนรู้
คู่มือการดำเนินงานรูปแบบ

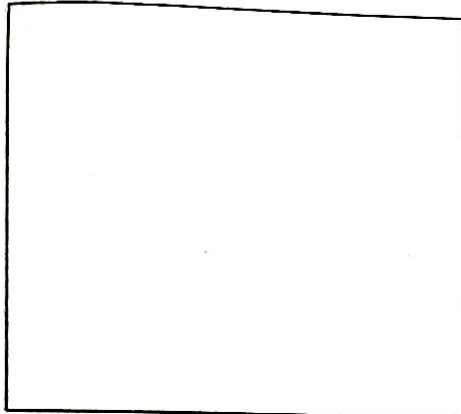

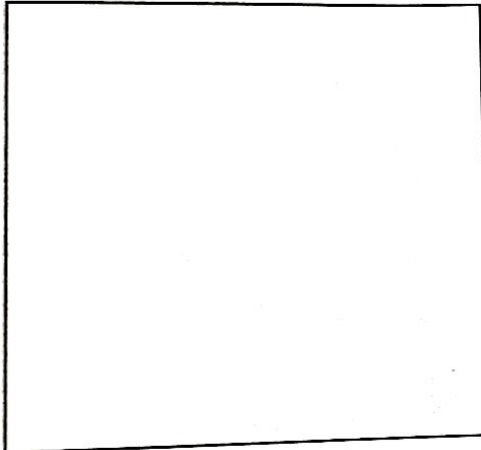
4.2 ขั้นตอนการทำงาน (D: Doing)

คำอธิบายการทำงาน (วิธีดำเนินงาน)

ขั้นตอนในการทดลองคือ นำดินร่อน
เมล็ดกาแฟที่บดแล้ว และกระดาษฟอยล์
จากเครื่องสีกาแฟ มาใส่ภาชนะแล้ว
นำไปตั้งไว้ และใช้บรรจุภัณฑ์
ที่สะดวก ปัญหา อุปสรรค
ผ. นวดจนเมล็ดกาแฟในภาชนะ
ตัวกาแฟสกปรกไม่ได้

1.3 ขั้นตอนการประเมินผล (C: Checking)

คำอธิบายการทำงาน (วิธีดูอุปกรณ์)

ประเมินผลผลิตภัณฑ์ของภาชนะที่
ผลิตรูปแบบของภาชนะที่บรรจุ พร้อมใส่
ข้อมูลของภาชนะ ด้านหน้า ปี ๒๐๒๑
ในการประกอบภาชนะให้สะอาด
ปัญหา อุปสรรค

ผลงาน หรือผลิตภัณฑ์ (I: Invention)

รูปแบบ รูปร่าง ผลงานที่ดำเนินการแล้วเสร็จ

คำอธิบายภาพรวมของผลงาน

แนวคิด ทฤษฎี

ได้แนวคิดมาจาก การนำรูปของสีที่ สบายๆ มาเพิ่มมูลค่า

ผลการทดลอง

นำเอากลุ่มบรรจุภัณฑ์ 3 สี (เขียว, ส้ม, แดง) ไปฝากขายที่ร้านกิ่งกุ่ม และ ร้าน. เทพ. ไร่สอ และ ร้าน. เทพ. ไร่สอ ครบได้ผลดีกว่าร้านอื่น

---

4. นำออกจำหน่าย (M : market)

นำเสนอผลงานสู่การตลาด

กรอบระยะเวลาการทำงาน พ.ศ. - ๕.๓ ๖๖

ลำดับ	ขั้นตอน	ว/ด/ป	ว/ด/ป	ว/ด/ป	ว/ด/ป
1	ออกแบบการห่อหุ้ม (packaging design)	1 พ.ย. ๖๖			
2	การตลาด (market)	6 พ.ย. ๖๖			
3	ประเมินผล (Evaluate)	30 พ.ย. ๖๖			
4	ปรับปรุงให้ดีขึ้น (improve)	1 ธ.ค. ๖๖			

แผนภาพ 21 คู่มือการดำเนินงานรูปแบบ

ภาคผนวก ค
หนังสือเชิญ

ที่ อว ๗๙๙๕/ว ๐๗๖๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตล้านนา
๑๐๓ ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์
อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญประชุมสนทนากลุ่ม
เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพเสด็จวิทยา

เนื่องด้วยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา โดยศาสตราจารย์ ดร.พศิน แดงจวง ตำแหน่งอาจารย์ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการโครงการวิจัยจากสถาบันวิจัยญาณสังวร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

ในการนี้มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนาจะได้จัดประชุมสนทนากลุ่มเพื่อยืนยันรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ขึ้นในวันศุกร์ที่ ๑๐ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๖๖ เวลา ๑๓.๐๐ น. ณ ห้องประชุมห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ชั้น ๒ จึงขอเจริญพรท่าน หรือครูปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบการสอนเน้นการสร้างผลิตภัณส์สู่สัมมาชีพ เข้าร่วมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในประชุมสนทนากลุ่มในครั้งนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดทราบ

ขอเจริญพร

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์,มศ.ดร.)

รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ผู้ประสานงาน
ดร.ชาติ ก๊กดี โทรฯ ๐๘๙-๘๕๒๙๑๓๕

ที่ อว ๗๙๑๕/ว ๐๗๖๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตล้านนา
๑๐๓ ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์
อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญประชุมสนทนากลุ่ม
เจริญพร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 6

เนื่องด้วยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา โดยศาสตราจารย์ ดร.พศิน แดงจวง ตำแหน่งอาจารย์ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการโครงการวิจัยจากสถาบันวิจัยญาณสังวร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

ในการนี้มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนาเห็นว่าบุคลากรในสังกัดของท่านคือนางสาววรวิทย์ จิตกุล ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในด้านการนิเทศการศึกษา จึงขอเรียนเชิญเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มเพื่อยืนยันรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ ในครั้งนี้ ซึ่งจัดขึ้นในวันศุกร์ที่ ๑๐ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๖๖ เวลา ๑๓.๐๐ น. ณ ห้องประชุมห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ชั้น ๒ จึงขอเจริญพรอนุเคราะห์นางสาววรวิทย์ จิตกุล เข้าร่วมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในประชุมสนทนากลุ่มในครั้งนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุนทรมหาเจดียนุรักษ์,ผศ.ดร.)

รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ผู้ประสานงาน

ดร.ชาลี ภัคดี โทรฯ๐๘๙-๘๕๒๙๑๓๕

ที่ อว ๗๙๑๕/ว ๐๗๖๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตล้านนา
๓๐๓ ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์
อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญประชุมสนทนากลุ่ม
เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31

เนื่องด้วยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา โดยศาสตราจารย์ ดร.พศิน แดงจวง ตำแหน่งอาจารย์ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการโครงการวิจัยจากสถาบันวิจัยญาณสังวร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

ในการนี้มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนาจะได้จัดประชุมสนทนากลุ่มเพื่อยืนยันรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ขึ้นในวันศุกร์ที่ ๑๐ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๖๖ เวลา ๑๓.๐๐ น. ณ ห้องประชุมห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ชั้น ๒ จึงขอเจริญพรท่าน หรือครูปฏิบัติภารกิจที่รับผิดชอบการสอนเน้นการสร้างผลิตภัณฑ์สู่สัมมาชีพ เข้าร่วมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในประชุมสนทนากลุ่มในครั้งนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบ

ขอเจริญพร

(พระครูสุนทรมหาเจดียนุรักษ์,มศ.ดร.)

รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ผู้ประสานงาน
ดร.ชาติ ภัคที โทรฯ๐๘๙-๘๕๒๙๑๓๕

ที่ อว ๗๙๑๕/ว ๐๗๖๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตล้านนา
๑๐๓ ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์
อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญประชุมสนทนากลุ่ม
เรียน พระมหาสกุ มหาวีโร ,ผศ.ดร.

เนื่องด้วยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา โดยศาสตราจารย์ ดร.พศิน แดงจวง ตำแหน่งอาจารย์ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการโครงการวิจัยจากสถาบันวิจัยญาณสังวร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

ในการนี้มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนาจะจัดประชุมสนทนากลุ่มเพื่อยืนยันรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ขึ้นในวันศุกร์ที่ ๑๐ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๖๖ เวลา ๑๓.๐๐ น. ณ ห้องประชุมห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ชั้น ๒ จึงขอเชิญท่าน เข้าร่วมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในประชุมสนทนากลุ่มในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

แสดงความนับถือ

(พระครูสุนทรมหาเจดียนุรักษ์,ผศ.ดร.)

รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ผู้ประสานงาน
ดร.ชาลี ภัคดี โทรศัพท์ ๐๘๙-๘๕๒๙๑๓๕

ที่ อว ๗๙๑๕/ว ๐๗๖๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตล้านนา

๑๐๓ ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์

อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญประชุมสนทนากลุ่ม

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ้านเหล่า

เนื่องด้วยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา โดยศาสตราจารย์ ดร.พศิน แดงจวง ตำแหน่งอาจารย์ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการโครงการวิจัยจากสถาบันวิจัยญาณสังวร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

ในการนี้มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนาจะจัดประชุมสนทนากลุ่มเพื่อยืนยันรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ขึ้นในวันศุกร์ที่ ๑๐ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๖๖ เวลา ๑๓.๐๐ น. ณ ห้องประชุมห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ชั้น ๒ จึงขอเจริญพรท่าน หรือครูปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบการสอนเน้นการสร้างผลิตภัณท์สู่สัมมาชีพ เข้าร่วมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในประชุมสนทนากลุ่มในครั้งนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบ

ขอเจริญพร

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์,ผศ.ดร.)

รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ผู้ประสานงาน

ดร.ชาลี ภักดี โทรฯ ๐๘๙-๘๕๒๙๑๓๕

ที่ อว ๗๙๑๕/ว ๐๗๖๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตล้านนา
๑๐๓ ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์
อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญผู้เชี่ยวชาญประชุมสนทนากลุ่ม
เจริญพร ผู้อำนวยการวิทยาลัยฯ กันใจ โรงเรียนบ้านออนหลวย

เนื่องด้วยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา โดยศาสตราจารย์ ดร.พศิน แดงจวง ตำแหน่งอาจารย์ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการโครงการวิจัยจากสถาบันวิจัยญาณสังวร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

ในการนี้มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนาจะได้จัดประชุมสนทนากลุ่มเพื่อยืนยันรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ขึ้นในวันศุกร์ที่ ๑๐ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๖๖ เวลา ๑๓.๐๐ น. ณ ห้องประชุมห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ชั้น ๒ จึงขอเจริญพรท่าน เข้าร่วมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในประชุมสนทนากลุ่มในครั้งนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบ

ขอเจริญพร

(พระครูสุนทรมหาเจดียนุรักษ์,ผศ.ดร.)

รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ผู้ประสานงาน

ดร.ชาลี ภัคดี โทรฯ ๐๘๘๙-๘๕๒๙๑๓๕

ที่ อว ๗๙๑๕/ว ๐๗๖๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตล้านนา
๑๐๓ ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์
อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญประชุมสนทนากลุ่ม

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยคอกหมู

เนื่องด้วยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา โดยศาสตราจารย์ ดร.พศิน แดงจวง ตำแหน่งอาจารย์ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการโครงการวิจัยจากสถาบันวิจัยญาณสังวร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

ในการนี้มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนาจะได้จัดประชุมสนทนากลุ่มเพื่อยืนยันรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ขึ้นในวันศุกร์ที่ ๑๐ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๖๖ เวลา ๑๓.๐๐ น. ณ ห้องประชุมห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ชั้น ๒ จึงขอเจริญพรท่าน หรือครูปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบการสอนเน้นการสร้างผลิตภัณฑ์สู่สัมมาชีพ เข้าร่วมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในประชุมสนทนากลุ่มในครั้งนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบ

ขอเจริญพร

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์,ผศ.ดร.)

รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ผู้ประสานงาน

ดร.ชาลี ภักดี โทรฯ ๐๘๙-๘๕๒๙๑๓๕

ที่ อว ๗๙๑๕๕/ว ๐๗๖๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตล้านนา
๓๐๓ ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์
อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญผู้เชี่ยวชาญประชุมสนทนากลุ่ม
เจริญพร ผู้อำนวยการ.ดร.ทัณตธร อินทวงค์ โรงเรียนอมก๋อยวิทยาคม

เนื่องด้วยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา โดยศาสตราจารย์ ดร.พศิน แดงจวง ตำแหน่งอาจารย์ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการโครงการวิจัยจากสถาบันวิจัยญาณสังวร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

ในการนี้มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนาจะได้จัดประชุมสนทนากลุ่มเพื่อยืนยันรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ขึ้นในวันศุกร์ที่ ๑๐ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๖๖ เวลา ๑๓.๐๐ น. ณ ห้องประชุมห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ชั้น ๒ จึงขอเจริญพรท่าน เข้าร่วมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในประชุมสนทนากลุ่มในครั้งนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบ

ขอเจริญพร

(พระครูสุนทรหมหาเจดียนนุรักษ์,ผศ.ดร.)

รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ผู้ประสานงาน
ดร.ชาลี ภักดี โทรฯ๐๘๙-๘๕๒๙๑๓๕

ที่ อว ๗๙๑๕/ว ๐๗๖๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตล้านนา
๑๐๓ ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์
อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญประชุมสนทนากลุ่ม
เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจิแบร

เนื่องด้วยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา โดยศาสตราจารย์ ดร.พศิน แดงจวง ตำแหน่งอาจารย์ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการโครงการวิจัยจากสถาบันวิจัยญาณสังวร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

ในการนี้มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนาจะได้จัดประชุมสนทนากลุ่มเพื่อยืนยันรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ขึ้นในวันศุกร์ที่ ๑๐ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๖๖ เวลา ๑๓.๐๐ น. ณ ห้องประชุมห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ชั้น ๒ จิงขอเจริญพรท่าน หรือครูปฏิบัติการที่รับผิดชอบการสอนเน้นการสร้างผลิตภัณฑ์สู่สัมมาชีพ เข้าร่วมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในประชุมสนทนากลุ่มในครั้งนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบ

ขอเจริญพร

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ผู้ประสานงาน
ดร.ชาลี ภักดี โทรฯ ๐๘๙-๘๕๒๙๑๓๕

ภาคผนวก ง
คู่มือ

คู่มือการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการ
ประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

พศิน แต่งจวง
ชาลี ภัคดี
ฉัตรชัย ศิริกุลพันธ์

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสถาบันญาณสังวร
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประจำปีงบประมาณ 2566
ลิขสิทธิ์นี้เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

คำนำ

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีคำนำ คำชี้แจง คำแนะนำสำหรับครู ผู้ปฏิบัติการสอน วัตถุประสงค์การสร้างรูปแบบฯ ประโยชน์ของรูปแบบฯ แนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สรุปขั้นตอนการใช้รูปแบบฯ และการวัดผลประเมินผล เพื่อที่จะใช้รูปแบบฯ ได้ประสบผลสำเร็จ สัมกับจุดมุ่งหมายของผู้บริหารในการบริหารจัดการเรียนรู้ ที่ต้องการให้ครูเพื่อการพัฒนา นักเรียน เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านการส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนมากยิ่งขึ้น

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ เล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อ ครูผู้จัดการเรียนรู้หรือผู้สนใจ ที่จะนำรูปแบบฯ นี้ไปใช้ในการบริหารจัดการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

พศิน แดงจวง

สารบัญ

หน้า

คำนำ	
สารบัญ	
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ.....	
การบริหารจัดการเรียนรู้.....	
สมรรถนะ.....	
สัมมาชีพ.....	
โรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร.....	
บรรณานุกรม.....	

จุดประสงค์การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบ

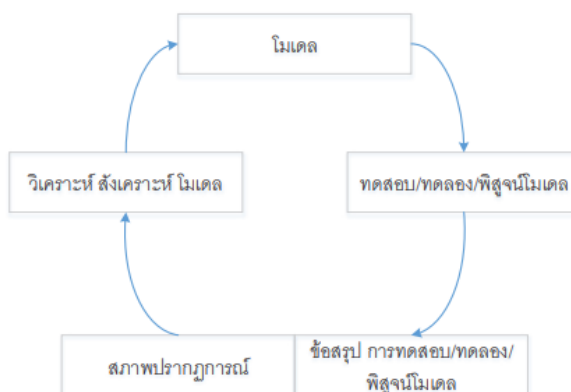
สัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

1. เพื่อเป็นประโยชน์การนำไปใช้การพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อเป็นประโยชน์แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้ปฏิบัติการ คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง การพัฒนากระบวนการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อส่งเสริม พัฒนาการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่
4. เพื่อแสดงถึงแนวทางการพัฒนากระบวนการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่
5. เพื่อส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมแนวทางการพัฒนากระบวนการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ

คำว่ารูปแบบ เป็นตัวแทนระบบรูปหรือโครงสร้างที่แสดงถึงแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ยังไม่สมบูรณ์เหมือนของจริง วาโร เฟ็งสวัสดี(2553) กล่าวว่ารูปแบบเป็นการสังเคราะห์ความคิดที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมที่ แสดงออกมาเป็นคำอธิบาย แผนผัง ไดอะแกรมหรือแผนภาพที่ช่วยให้ตนเองและผู้อื่นเข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้ Vignaga, Andrés (online) ยังได้กล่าวถึงการพัฒนารูปแบบว่าเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย ในขณะที่ชัยวิชิต เขียรชนะ(2560, หน้า 2) กล่าวว่า Model คำๆ เดียวแต่นักการศึกษาได้แปลไว้หลากหลาย เช่น โมเดล รูปแบบ แบบจำลอง ตัวแบบ ซึ่งทุกคำเหล่านี้ มีนิยามความหมายว่าโครงสร้างความสัมพันธ์ของ ส่วนประกอบ/ตัวแปร/หลักการ/แนวคิด/ฟังก์ชัน ต่างๆ ที่สามารถอธิบายปรากฏการณ์ของเรื่องใด เรื่องหนึ่ง

คำว่าพัฒนา(development) เริ่มใช้หลังจาก gained currency after the second World War รูปแบบเป็นตัวแทนระบบรูปหรือโครงสร้างที่แสดงถึงแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ยังไม่สมบูรณ์เหมือนของจริง(วาโร เฟ็งสวัสดี,2553) กล่าวว่า รูปแบบ เป็นการสังเคราะห์ความคิดที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมที่ แสดงออกมาเป็นคำอธิบาย แผนผัง ไดอะแกรมหรือ แผนภาพที่ช่วยให้ตนเองและผู้อื่นเข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

แผนภาพที่ 1 แนวคิดการสร้างและการพัฒนาโมเดล

แหล่งข้อมูล: ชัยวิชิต เขียรชนะ(2560:4) แนวคิดการสร้างและการพัฒนาโมเดล

การบริหารจัดการเรียนรู้

เชาวกุล พรหมใจ(2018) กล่าวว่า “สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2555) ได้ระบุในรายงานประจำปีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ในมาตรา 24 ว่าการจัด กระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้ สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ รวมถึงการ เผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา การจัดการกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติจริง จะช่วย ให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น แก้ปัญหาเป็น” ซึ่ง ศิธาชัย ศรีอุดม ปัญญา สังขวดี วิทยา จันทรศิลาและ สำราญ มีแจ้ง(2558) ได้ตอกย้ำว่าในกระแสการเปลี่ยนแปลงสังคมทั่วโลกใน ศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้ ทุกประเทศต้องมีการ ปรับเปลี่ยนสังคมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับ ชยพล ดี อุ่น และ อีระภัทร ประสมสุข(2565) ที่กล่าวเช่นเดียวกันว่าสภาพสังคมไทยปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากการหลั่งไหลของกระแสวัฒนธรรมสมัยใหม่ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่ หลากหลาย ส่งผลถึงปัญหาโครงสร้างการพัฒนาทาง เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองภายในประเทศ ซึ่ง เป็นปัญหาใหญ่และส่งผลกระทบต่อสังคมและบุคคล ทั้งงานความคิดและค่านิยม ด้วยการแผ่ขยายสิ่ง มอมเมาและค่านิยมทางวัตถุผ่านธุรกิจบันเทิงและ ธุรกิจโฆษณาต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดความต้องการเชิง บริโภคนิยม (materialism) มากขึ้น

สมรรถนะ

Assamoi, Christophe A. O. (2015:1078) กล่าวว่า คำ Competency มีความหมาย แตกต่างกันในต่างบริบทกัน คำนี้เริ่มใช้ครั้งแรกโดย Selznick ในปี 1957 ในขณะที่ งานการเจ้าหน้าที่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร(online) เสนอว่า สมรรถนะประจำตัวผู้บริหาร หมายถึง คุณลักษณะพื้นฐานของผู้บริหารที่แสดงถึงความรู้ทักษะ แนวความคิดส่วนบุคคล ค่านิยม ความเชื่อ ที่ศรัทธาและแรงจูงใจในหน้าที่การบริหารที่มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับหน้าที่ด้านการบริหารที่ สามารถแยกผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่การบริหารได้อย่างยอดเยี่ยมออกจากผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ทางการบริหารทั่ว ๆ ไป มีรายละเอียดของสมรรถนะประจำตัวผู้บริหาร ระดับสมรรถนะที่คาดหวังในแต่ละชั้นงาน ความหมาย ระดับและพฤติกรรมบ่งชี้ในแต่ละระดับของสมรรถนะประจำสายงาน

วิฑิตามณูชุล ลาวชัย(2562) ได้กล่าวอ้างถึงพระราโชวาทในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลง กรณบดีนทรเทพยวรางกูร พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือนเนื่องใน วันข้าราชการพลเรือน วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2560 ความว่า

“งานราชการนั้น คืองานของแผ่นดิน มีผลเกี่ยวเนื่องโดยตรงถึงประโยชน์ของประเทศไทย และประชาชนทุกคน ดังนั้น ข้าราชการผู้ปฏิบัติบริหารงานของแผ่นดิน จึงต้องทำความเข้าใจถึง ความสำคัญในหน้าที่และความรับผิดชอบของตนให้ถ่องแท้ แล้วร่วมกันคิดร่วมกันทำด้วยความ อุตสาหะ เสียสละ และด้วยความสุจริตจริงใจ โดยถือประโยชน์ที่จะเกิดจากงานเป็นหลักใหญ่ งานของ แผ่นดินทุกส่วน จักได้ดำเนินก้าวหน้าไปพร้อมกัน และสำเร็จประโยชน์ที่พึงประสงค์ คือ ยังความ เจริญมั่นคงให้เกิดแก่ประเทศไทยและประชาชนได้แท้จริงและยั่งยืนตลอดไป”

สัมมาชีพ

กรมการพัฒนาชุมชน(2561, หน้า 2) ให้นิยามศัพท์ สัมมาชีพว่า หมายถึง อาชีพที่ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดเบียนสิ่งแวดล้อม และมีรายได้มากกว่ารายจ่าย เป็นความพยายามที่จะปรับจากการทำมาหากิน เป็นทำมาค้าขาย โดยไม่ได้เอากำไรสูงสุดเป็นตัวตั้งหรือเป็นเป้าหมายสุดท้ายและต้องคำนึงถึง ความเป็นธรรมทางสังคม คือ ความสุขของตนและคนทำงาน รวมถึงประโยชน์ของผู้บริโภค และผู้รับบริการเป็นหลัก และได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการ “สร้างสัมมาชีพชุมชน” เริ่มต้นด้วยการพัฒนาทักษะการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับปราชญ์ชุมชนด้านอาชีพ จากนั้นปราชญ์ชุมชนกลับไปสร้างทีมและจัดการฝึกอบรมอาชีพให้กับครัวเรือนที่ต้องการฝึกอาชีพในหมู่บ้าน ติดตามและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครัวเรือนที่เข้ารับการฝึกอาชีพสามารถปฏิบัติอาชีพได้จริง จนพัฒนาเป็นอาชีพที่สร้าง รายได้ให้กับครัวเรือนได้อย่างมั่นคง

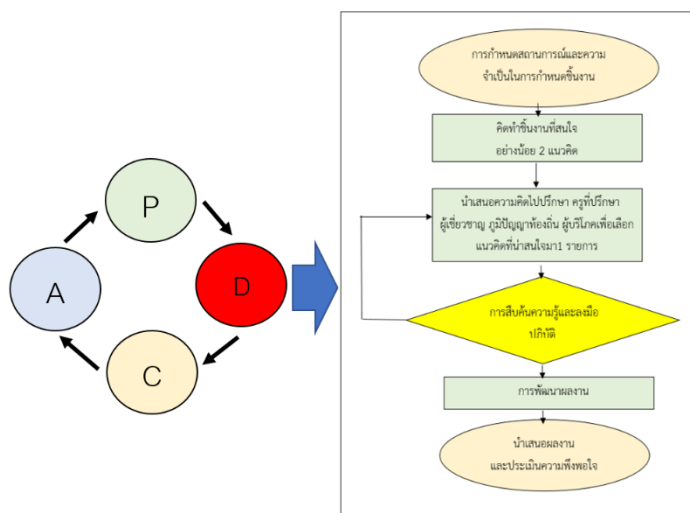
พระบุญเลี้ยง โสภาโส (สุขพิพัฒน์)(2561) กล่าวว่า “พระพุทธศาสนา ถือเป็นศาสนาที่สูงส่งด้วยหลักธรรม กล่าวคือ ผู้ใดปฏิบัติธรรมผู้นั้นย่อมมีความสุข ส่วนจะมีความสุขระดับใดนั้นขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติของแต่ละบุคคล ดังนั้น การศึกษาพระพุทธศาสนา จึงเป็นการศึกษาเพื่อถึงความหลุดพ้น หมายความว่า เริ่มต้นด้วยการศึกษาปริยัติให้รู้หลักการสำคัญจนเข้าใจแล้ว จึงลงมือปฏิบัติ คือทดลอง ปฏิบัติตามทฤษฎีที่เรียนมาและการปฏิบัตินี้ จะนำไปสู่ความรู้แจ้ง เห็นจริงแบบรู้แจ้งแทงตลอด จนสามารถเข้าถึงความหลุดพ้น คือพระนิพพาน เรียกว่า รู้แล้วละและปล่อยวางธรรมะในพระพุทธศาสนา จึงมิใช่มีไว้เพื่อศึกษาหรือตอบสนองความต้องการเพียงเพื่ออยากรู้เท่านั้น แต่เป็นการศึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้มีชีวิตที่ดีมี สุขแบบครองเรือนไปจนถึงสุขแบบพ้นจากเรือนและโลก”

โรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร

ฉันทยา รุจิเสถียรทรัพย์และคณะ ศุภโชค ปิยะสันต์(2015) ผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บริหารในโรงเรียนโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่สูงและถิ่นทุรกันดารซึ่งประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ที่มีวัฒนธรรมความเชื่อและความหลากหลายของเผ่าพันธุ์ (Multi-culture) ตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนตามที่ราบเชิงเขาหรือหุบเขาที่มีการคมนาคมยากลำบาก บนพื้นที่ภูเขาสูงแนวตะเข็บชายแดนภาคเหนือและภาคตะวันตก ครอบคลุม 53 เขตพื้นที่การศึกษาจำนวน 1,434 โรงเรียน ซึ่งพบปัญหาการจัดการศึกษาหลายประการ ได้แก่ (1) ประชากรในพื้นที่ดังกล่าวตกหล่นไม่ได้เข้าเรียนถึงร้อยละ 38 ของประชากรวัยเรียน ที่ตกหล่นไม่ได้เข้าเรียนทั้งประเทศ (2) เด็กที่เข้าเรียนแล้วออกกลางคันด้วยสภาพปัญหาต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 15 ของเด็กที่ออกกลางคันทั่วประเทศ และ (3) เด็กนักเรียนที่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นไม่เข้าเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 48.85 สาเหตุเนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน

ซึ่งสามารถสรุปเป็นรูปภาพได้นี้

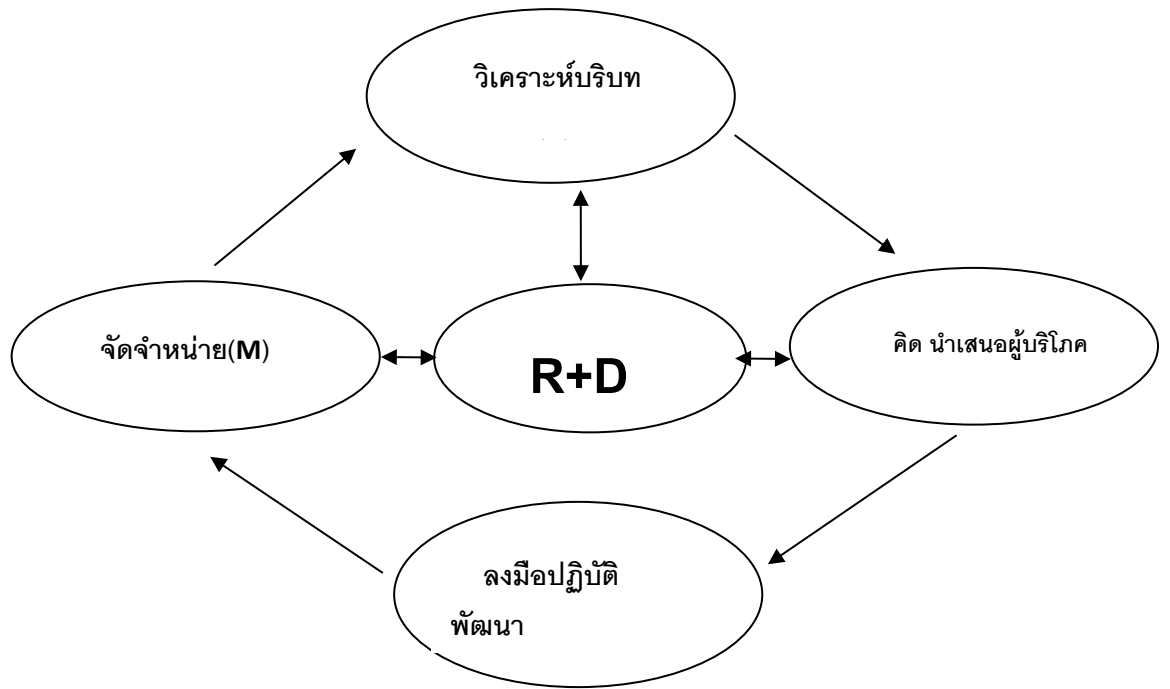
รูปแบบทางเลือกการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพ ของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่

การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจังหวัดเชียงใหม่ พบว่ามีการศึกษาและวิเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียน มีองค์ประกอบในการบริหารจัดการโดยใช้กระบวนการวงจรคุณภาพเต็มมิ่ง PDCA มีการบริหารอย่างมีส่วนร่วม การสร้างรูปแบบมีองค์ประกอบจำนวน 4 องค์ประกอบ และในขั้นตอนของการดำเนินงาน(D)มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประกอบสัมมาชีพของนักเรียนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร ได้แก่ องค์ประกอบย่อยจำนวน 6 องค์ประกอบได้แก่ 1)การคิดปัญหาจากสถานการณ์เพื่อกำหนดชิ้นงาน 2)การกำหนดแนวความคิดทางเลือก อย่างน้อย 2-3 แนวคิด 3)การทำเสนอความคิดกับผู้เกี่ยวข้องหรือผู้บริโภคเพื่อเลือกแนวคิดที่น่าสนใจ 1 รายการ 4)การสืบค้นข้อมูลความรู้ และลงมือปฏิบัติ 5)การพัฒนาผลงาน 6)การนำเสนอผลงาน

คู่มือ
รูปแบบทางเลือกการพัฒนาผลงานสู่สัมมาชีพ

AIDM MODEL

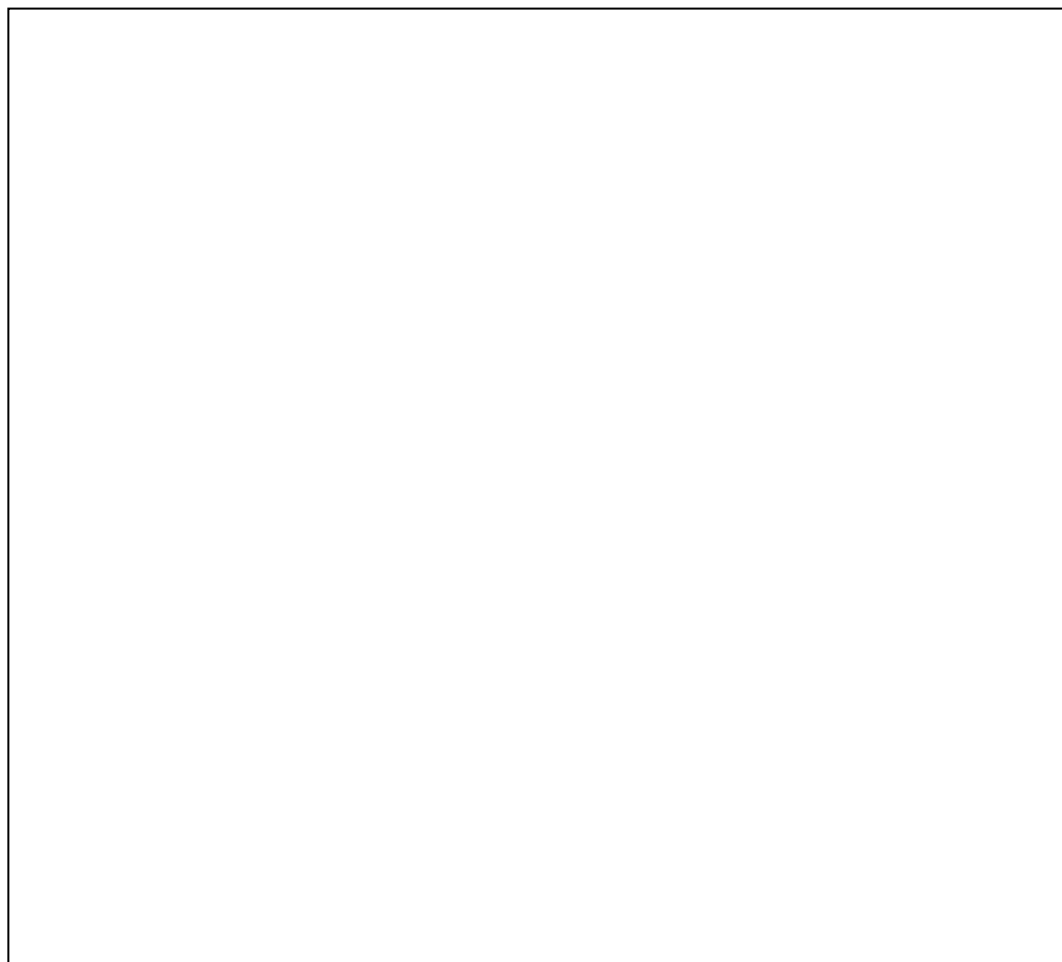

ชื่อผลงาน .....

ชื่อ-สกุล .....สถานศึกษา..... สังกัด.....

1.วิเคราะห์บริบทพื้นที่ (A : analyze context)

ให้นำเสนอบริบทพื้นที่ พร้อมคำอธิบายสั้นๆ ประกอบที่เป็นมูลเหตุนำไปสู่ความจำเป็นของการแก้ปัญหา(เขียน หรือ วาดภาพง่ายๆ ให้เห็นข้อมูลที่ชัดเจน)

1. ประมวลความคิด (I : Idiation)

กำหนดแนวคิดกว้างๆ ที่เป็นแรงบัลดาลใจให้นักเรียนเกิดความคิดโดยคิดหารูปแบบมากกว่า 1 รูปแบบ

คำอธิบายสถานการณ์จากบริบท

.....

.....

.....

2.ประมวลความคิด และนำเสนอผู้เกี่ยวข้อง(I :Ideation and Presentation)

กำหนดแนวคิดกว้างๆ ที่เป็นแรงบัลดาลใจให้นักเรียนเกิดความคิดโดยคิดหารูปแบบมากกว่า1

รูปแบบ

อธิบายความคิดเบื้องต้นชิ้นงาน

.....

.....

.....

ความคิดที่ 1

ความคิดที่ 2

ความคิดที่ 3

นำเสนอความคิดเห็นให้ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้ซื้อลูกค้าพิจารณาแนวความคิดความเป็นไปได้
การยกระดับในคุณภาพเพิ่มมูลค่าหรือสามารถจำหน่ายได้ อาจเป็นการสัมภาษณ์ หรือสำรวจ
ความคิดเห็น

ผู้ให้แนวคิดแก่นักเรียน

ความคิดเห็นที่ 1 ผู้สร้างผลงาน ..... ลงชื่อ ..... ความคิดเห็น .....

ความคิดเห็นที่ 2 เพื่อน ..... ลงชื่อ ..... ความคิดเห็น .....

ความคิดเห็นที่ 3 ครู ..... ลงชื่อ ..... ความคิดเห็น .....

ความคิดเห็นที่ 4 ผู้ปกครอง ..... ลงชื่อ ..... ความคิดเห็น .....

ความคิดเห็นที่ 5 ผู้ซื้อ/ผู้บริโภค ..... ลงชื่อ ..... ความคิดเห็น .....

สรุปความคิดเห็น

.....

.....

☐ ระดับ 5	เท่ากับ	มากที่สุด
☐ ระดับ 4	เท่ากับ	มาก
☐ ระดับ 3	เท่ากับ	ปานกลาง
☐ ระดับ 2	เท่ากับ	น้อย
☐ ระดับ 1	เท่ากับ	น้อยที่สุด

3.ขั้นตอนการปฏิบัติ และพัฒนางาน (D:Doing and development)

กำหนดขั้นตอนโดยเขียนหรือวาดภาพ ร่างรายละเอียดขั้นตอนการสืบค้นข้อมูล การลงมือทำ และวิธีการแก้ไขปรับปรุงพัฒนา

Doing : ขั้นตอนการวางแผน (P: Planning)

คำอธิบายการทำงาน (วัสดุอุปกรณ์)

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

Doing : ขั้นตอนการทำงาน (D: Doing)

คำอธิบายการทำงาน (วิธีดำเนินงาน)

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

Doing : ขั้นตอนการประเมินผล (C: Checking)

คำอธิบายการทำงาน (วัสดุอุปกรณ์)

.....
.....

ปัญหา อุปสรรค

.....
.....
.....

ผลงาน หรือผลิตภัณฑ์ (I: Invention)

รูปแบบ รูปร่าง ผลงานที่ดำเนินการแล้วเสร็จ

คำอธิบายภาพรวมของผลงาน

แนวคิด ทฤษฎี

.....
.....
.....

ผลการทดลอง

.....
.....
.....

ลำดับ	ขั้นตอน	ว/ด/ป	ว/ด/ป	ว/ด/ป	ว/ด/ป
1	ออกแบบการห่อหุ้ม (packaging design)				
2	การตลาด (market)				
3	ประเมินผล (Evaluate)				
4	ปรับปรุงให้ดีขึ้น (improve)				

ประวัติคณະนักวิจัย

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) ศาสตราจารย์พศิน แต่งจวง
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) PROF. PHASINA THANGJUANG
สังกัดหน่วยงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
ที่อยู่ติดต่อได้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตล้านนา เลขที่ 103วัดเจติยหลวงวรวิหาร
แขวง/ตำบลพระสิงห์
เขต/อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่รหัสไปรษณีย์ 50200

โทรศัพท์ 053-270095-6 ต่อ 11 โทรสาร 053-814752 โทรศัพท์มือถือ 081-0296091

อีเมล -

วุฒิการศึกษา Ph.D.(Adult Education),Florida State University.ปีที่จบการศึกษา 2527

สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ สาขาการศึกษานอกระบบ ,สาขาการบริหารการศึกษา

ผลงานวิจัย

งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว :-

1) การพัฒนาสมรรถนะครูภายใต้บริบทของตนเอง(Reflexive teacher): กรณีศึกษาคณิตศาสตร์ การศึกษาขั้นพื้นฐาน(ฉบับปรับปรุง) รายงานศูนย์วิจัยเพื่อการศึกษาและแรงงานคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากงบประมาณแผ่นดินประจำปีงบประมาณ 2551-2552 (ผู้วิจัย)

2)การสรุปผลการทดลอง“กระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนโดยใช้กระบวนการ Reflexive teaching ผ่านการบันทึกวีดิทัศน์” รายงานวิจัยเสนอคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่พ.ศ. 2554 (ผู้วิจัย)

3) การทดลอง “กระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนโดยใช้กระบวนการ Reflexive teaching ผ่านการ บันทึกวีดิทัศน์” ในสถาบันอุดมศึกษา ในภาคเหนือรายงานวิจัยเสนอคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่พ.ศ. 2554(ผู้วิจัย)

1)การทดลอง “กระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนโดยใช้กระบวนการ Reflexive teaching ผ่านการบันทึกวีดิทัศน์” ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคเหนือตอนบนรายงานวิจัยเสนอคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่พ.ศ. 2554(ผู้วิจัย)

ประวัติคณະนักวิจัย

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นายชาลี ภัคดี
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr.ChaleePakdee
สังกัดหน่วยงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
ที่อยู่ติดต่อได้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตล้านนา เลขที่ 103วัดเจติยหลวงวรวิหาร แขวง/ตำบล
พระสิงห์เขต/อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่รหัสไปรษณีย์
50200

โทรศัพท์ 053-270095-6 ต่อ11โทรสาร 053-814752โทรศัพท์มือถือ089-8529135

อีเมล chapak120101@gmail.com

วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต(ศษ.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่จบปีการศึกษา 2542,ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ศษ.ด.)
สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี จบปีการศึกษา 2556

สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ สาขาการบริหารการศึกษา,หลักสูตรและการสอน ,การพลศึกษา

ผลงานวิจัย

งานวิจัยที่สำเร็จแล้ว :

- 1) งานวิจัยเรื่องการพัฒนาการศึกษา ตามโครงการพระราชดำริใน ร.ร.ตชด. ด้านการจัดทำ“แผนการจัดการเรียนรู้เกษตรชีวภาพเพื่ออาหารกลางวันและแผนการจัดการเรียนรู้วัฒนธรรมชนเผ่า” พ.ศ.2551 (ผู้ร่วมวิจัย) ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ศักดิ์ ศิริพงษ์
- 2) งานวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชนสายสามัญระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จ.เชียงราย พ.ศ.2555(ผู้วิจัย)
- 3) งานวิจัยเรื่องประเมินหลักสูตรการบริหารการศึกษาระดับมหบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา เชียงใหม่พ.ศ.2558(ผู้วิจัย)
- 4) งานวิจัยเรื่องวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชนตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด พ.ศ.2558 (ผู้ร่วมวิจัย) ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย พระครูศรีปริยัติวิธาน,ดร.
- 5) การพัฒนาแบบการจัดการจัดประสบการณ์เรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดเชียงใหม่พ.ศ.2559 (ผู้วิจัย)
- 6) แนวทางในการพัฒนาการบริหารอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนในองค์การบริหาร ส่วนตำบลศรีเมืองชุม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พ.ศ.2559 (ผู้วิจัย)
- 7) การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์โดยวิธีโครงการงานเพื่อการพัฒนาทักษะ ในศตวรรษที่21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน พ.ศ.2560 (ผู้วิจัย)

ประวัติคณະนักวิจัย

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นายฉัตรชัย ศิริกุลพันธ์

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr.ChatchaiSirikulpan

สังกัดหน่วยงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ที่อยู่ติดต่อได้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

เลขที่ 103วัดเจติยหลวงวรวิหาร แขวง/ตำบลพระสิงห์

เขต/อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่รหัสไปรษณีย์50200

โทรศัพท์ 053-270095-6 ต่อ11โทรสาร 053-814752โทรศัพท์มือถือ081-0296091

อีเมล sirikulpan@gmail.com

วุฒิการศึกษา ศีษาศาสตรมหาบัณฑิต(ศษ.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย

รามคำแหงปีที่จบการศึกษา2546 ,ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหาร

การศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครนบุรีปีที่จบการศึกษา 2556

สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ สาขาการบริหารการศึกษา ,การสอนบริหารธุรกิจ และการพลศึกษา

ผลงานวิจัย

งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว :

1)การพัฒนารูปแบบการบริหารด้านการป้องกันการระบาดของยาเสพติดในวิทยาลัยเทคโนโลยีเอเชีย พ.ศ. 2552 (ผู้วิจัย)

2) การพัฒนาแบบการบริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน โดยใช้แนวคิดการบริหารการจัดการ ผลงาน พ.ศ. 2553 (ผู้วิจัย)

งานวิจัยที่กำลังทำ :

1) การพัฒนาแบบการจัดการจัดการประสบการณ์เรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดเชียงใหม่พ.ศ. 2559(ผู้ร่วมวิจัย) ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย ชาลี ภัคดี

2) แนวทางในการพัฒนาการบริหารอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนในองค์การบริหาร ส่วนตำบลศรีเมืองชุม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พ.ศ.2559 (ผู้ร่วมวิจัย) หัวหน้าโครงการ ชาลี ภัคดี

3) การพัฒนาแบบการจัดการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์โดยวิธีโครงการเพื่อการพัฒนาทักษะ ในศตวรรษที่21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน พ.ศ.2560 (ผู้ร่วมวิจัย) หัวหน้าโครงการ ชาลี ภัคดี

4) งานวิจัยเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของชุมชนตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด พ.ศ.2558 (ผู้ร่วมวิจัย) ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย รองศาสตราจารย์ สุกิจ ชัยมุสิก

5) การวิจัยและพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจิตจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.2558(ผู้ร่วมวิจัย) ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย นางนงนภัส พันธุ์พลกฤต